

**CELUI MAI IUBIT FIU AL NAȚIUNII,
OMAGIUL DE NEȚĂRMURITĂ DRAGOSTE ȘI PREȚUIRE
AL ÎNTREGULUI NOSTRU PARTID ȘI POPOR**

O retrospectivă a manifestărilor ce au avut loc cu prilejul aniversării zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu în paginile 2-3.

5

**ANUL XXVIII (1234)
1 FEBRUARIE 1979**

Flacăra
Săptăminal editat de
**Frontul
Unității
Socialiste**

**Dintre copiii lumii
Cei mai frumoși copii.
Noi vă privim cu ochii**

**Celor ce sînt și-or fi
Dintre copiii lumii
Cei mai frumoși copii.**

1979 — an hotărîtor al cincinalului

La „Tricodava” elan cu bătaie precisă

— Se spune că din cauza secției „coton”, pe care o conduceți, nu s-a putut trece, de la 1 ianuarie, la săptămîna de lucru redusă. Cum combateți această afirmație?

— Nu țin neapărat să o combat, pentru că, într-adevăr, anul trecut, noi, cei de la „coton”, ne-am realizat planul doar în procent de 91 la sută, la producția fizică, și în procent de 90 la sută la valoric. Este adevărat, anul trecut ne-am confruntat și cu greutatea mai mare, unele referitoare la lipsa forței de muncă, la calitatea necorespunzătoare a firelor sintetice primite de la Iași, dar e bine să vorbim și să ne preocupăm mai întîi de lipsurile noastre, să le înlăturăm, să nu se mai repete.

Și inginerul Spiridon Porfireanu, de la „Tricodava”, îmi enumeră măsurile pe care le-au gândit și le aplică oamenii din secție, pentru înlăturarea urgentă a unor lipsuri care mai persistă aici, măsuri care se referă în principal la aprovizionarea mai judicioasă a secției și a atelierelor, la utilizarea mai bună a materiei prime, la acoperirea cu forță de muncă a tuturor mașinilor, la scurtarea timpului de reparații a mașinilor prin introducerea celui de-al doilea schimb. Să rămînem însă la

(Continuare în pag. 2)

N. GRIGORE ■

CRONICA UNEI FAMILII

VREMEA FRĂȚILOR CIUC

Cel mai greu, și n-am să-l uit, și l-am povestit poate de zece ori, a fost timpul anilor '47-48. Nu s-a făcut recoltă și era foamete. Era o cantină în Țicău la care eram înscrși cu patru porții; noi le împărțeam la opt guri. Eu și Maria eram așa de epuizați că aveam vedenii. Într-o seară, mama i-a spus tatii: „Noi o să pierdem un copil, doi. Poate ar fi mai bine să-l dăm la Cars, ori cuiva care n-are copii și are mincare”. Tata a spus atunci și spune și-acum: „Mie mi-a plăcut să am copii în jurul meu!” Și nu ne-au dat. Diminețile ne duceau pe deal și adunam griu în copt; culegeam boabe, le fierbeam

cu sare și asta era mîncarea noastră pe zi. Eram atîția! Elena și Mihai s-au dus să muncească la Timișoara, cu trenurile foamei; mai aduceau cite un sac de griu. Odată s-a întimplat o minune! Să fi fost într-o vineri. Pe la două-trei noaptea a apărut un cetățean de pe deal și ne-a adus un țap, sau un berbec, nu mai știu precis. L-a adus și i-a spus lui tata: „Măi, Ghiță, știu că voi o duceți greu, ia-l!” Pe omul ăsta îl chema Petrache Vișan. Era pripășit și el, pe dealurile Iașului, cu niște oi. Cum s-a gândit el la noi! Doar știa că nu putem să-i plătim. Mai târziu, Mihai, era de-acum semetist, l-a întîlnit pe omul acela și i-o spus: „Bădiă Petrache, eu is băiat de-a lui Ghiță Ciuc!” Și l-o luat

(Continuare în pag. 6)

NELU IONESCU ■

Anacronismul forței

Oricît ar părea de ciudat, forța era considerată pînă nu demult un mijloc legitim pentru reglementarea raporturilor interstatale.

A trebuit să apară războaiele la scară planetară, cu consecințele lor catastrofale, pentru ca inteligența umană, calitatea care-l separă, în fond, pe om de celelalte viețuitoare, să renunțe la a mai susține, cel puțin în vorbă, că forța și folosirea ei sînt stări firești ale relațiilor dintre popoare și națiuni.

Declarația folosirii forței drept un act internațional ilicit, acest pas istoric în gîndirea omenirii a intrat însă repede în contradicție cu practicile imperialiste de amestec în treburile altor popoare, cu progresele în tehnica militară și continuarea accelerată a cursei înarmărilor care oferă cu prisosință mijloacele puterii celor care, în loc de argu-

mente, recurg la amenințarea și chiar la utilizarea forței pentru a-și impune puncte de vedere sau chiar regimuri favorabile.

Perioada postbelică a cunoscut an de an astfel de exemple și aîn păcate nici anul în care am intrat de curînd nu face excepție.

Dreptul firesc la autoapărare, lupta de eliberare națională epuizează cazurile în care forței i se poate recunoaște legitimitatea, ceea ce înlătură de la sine orice încercare de a justifica și situa pe același plan agresiunea, impunerea voinței din afară și încălcarea independenței națiunilor.

Într-o lume în care pe întinse zone a biruit socialismul și se afirmă cu putere aspirația popoarelor spre pace, progres și bunăstare o asemenea situație este anacronică și este firesc de aceea să se pună,

cu înfinit mai multă acuitate decît în trecut, necesitatea eliminării reîntîrziate a forței, de drept și mai ales de fapt, dintre realitățile contemporane.

Într-o perioadă în care genul uman dă cele mai bune roade ale sale și găsește soluții unor căutări ce datează de secole, în care cuceririle științei au permis omului să pătrundă deopotrivă în miezul moleculei și în imensitatea cosmosului, nu este normal ca în planul raporturilor dintre colectivitățile statale, forța, expresie a unor lădii anterioare ale evoluției sociale, să continue să supraviețuiască, nu este de conceput să nu apară totuși o modalitate izvorite din tot ce are mai demn și constructiv ființa omenească.

Scoaterea forței în afara legii, promovarea măsurilor prin care

(Continuare în pag. 24)

MIRCEA ANGELESCU ■

**Noul, în medicină,
pe calea cea bună!**

Dacă, eventual, peste ani cineva se va arăta curios să știe ce a încercat să reprezinte revista noastră în vremea aceea, ne rezervăm mindria plină de responsabilități de a ne fi străduit, în sensul nobilei misiuni încredințate de partid presei, să fim o revistă a omului, a adevărului a spiritului nou, revoluționar, partinic, o foaie vie, tipărită la rotativa cea mai caldă, a inimii omenesti. Am învățat de la partidul nostru, partidul celor mulți și harnici și cinștiți, să ținem ochii mereu deschiși spre cei mulți și harnici. N-a fost o favoare pe care noi am făcut-o cititorilor noștri, ci o datorie de conștiință cu care ne-am legitimat întîi și întîi către noi înșine. Am susținut și cauze a căror valabilitate părea imposibilă. Dar aceste cauze și-au dovedit legitimitatea în viață, singura verificare serioasă și temeinică a oricărei idei. Am îndrăznit pentru că e vremea îndrăznelii. Și pentru că nu ne-am fi simțit patrioți și nu ne-am fi simțit comuniști dacă ne-am fi drapat în putreziciunea galantă a lașității convenționale. Am luptat pentru că am avut o credință — credința în victoria omului asupra încercărilor la care e supus, credința în drumul patriei noastre și credința în inspirația, în vigoarea și înțelepciunea cirmaciului-destinului nostru național, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Am riscat pentru că nu ne-am oprit la lozinci, ci am căutat fapte, nu ne-am oprit la adevăruri generale, ci am căutat adevărul în infățișările lui particulare, care nu se

arată de la început convenabile. Dar datorita unor revoluționari adevărați rămîine în primul rînd nu aceea de a fi de acord cu rezultatele revoluției de pînă la ei, de a aplauda; fie și sincer, fie și, frenetic, roadele sacrificiilor anterioare, ci de a se implica în revoluția în curs, de a da totul pentru viitor, de a participa la sacrificiul celor mai buni nu prin simpla și condescendentă acceptare a faptelor curajoase ale acelora. Ce mare lucru e să fii de acord cu concluziile luptei?! După ce s-au numărat victimele, după ce s-au clasat certificatele, după ce s-a inseninat bolta... Nu mai are nici o legătură cu revoluția, nu mai are nici o legătură cu lupta. A fi revoluționar înseamnă întîi de toate a-ți face datoria în spațiul și în timpul vieții și muncii tale, a îndrăzni, a nu te lăsa supus de conjuncturi momentan defavorabile, a nu te lăsa influențat de vanități cu titlu, a nu ceda presiunii nici unui rang în afară de rangul suprem al adevărului și binelui obștesc. Așa am încercat să trăim aci, la revista Flacăra, și rămîine omenilor să aprecieze cit din ceea ce am visat s-a și împlinit.

Am susținut, în anii din urmă — de fapt, ca să fim sinceri, toți anii sint anii din urmă — cauza unor înnoiri revoluționare în medicina românească. Am prezentat publicului cititor și autorităților de decizie

(Continuare în pag. 24)

ADRIAN PĂUNESCU ■

EVENIMENT

Doctorul Mihai Iubu

și-a reluat activitatea

— Deci, doctore Iubu, lucrați din nou...
— Da. Lucrez de două săptămîni. Am operat deja 30 de bolnavi, dintre care 20 de rinită alergică și am consultat și tratat în această perioadă încă 30-40 de bolnavi în fiecare zi...

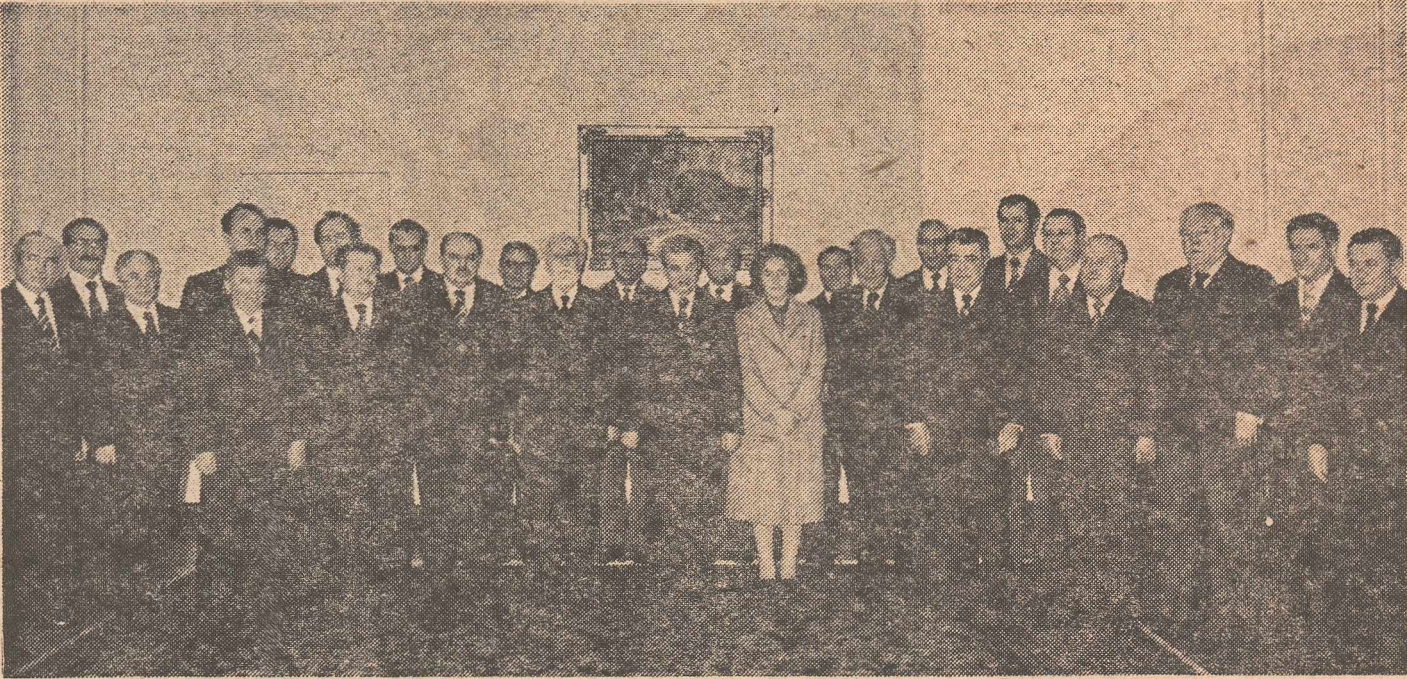
— Sînteți mulțumit?

— Nu pot să nu subliniez în primul rînd faptul că aici, la Cluj-Napoca, există o cu totul altă atmosferă. Mi s-a pus la dispoziție o secție cu 30 de paturi, pe care o visez de 30 de ani, la Clinica medicală III, condusă de doctor docent Dumitru Dumitrașcu. Deocamdată, pînă la terminarea lucrărilor de amenajare a unui spațiu mai larg pentru secția O.R.L. care va funcționa în viitor chiar la intrarea în clinică,

(Continuare în pag. 11)

MARIOARA STANCU ENE ■

Un vibrant omagiu personalității și activității conducătorului iubit al României socialiste tovarășul Nicolae Ceaușescu

Săptămîna care a trecut a înscris noi fapte purtînd însemnul luptei pentru o nouă calitate, superioară, luptă care, la rîndul ei, se desfășoară sub auspiciile impuse de cel de-al 4-lea an al cincinalului, an hotărîtor, anul celui de-al XII-lea Congres al partidului și celei de-a 35-a aniversări de la eliberarea patriei, an fierbinte, an de hotăr, an de răspundere pentru marile succese dobîndite pînă acum și pentru cele și mai mari ce au să vină. Și în răsunetele atîtor însuflețitoare îmbolduri, înalt și plin de strălucire s-a ridicat evenimentul politic ce a polarizat deopotrivă atenția, activitatea și inima țării: aniversarea la 26 ianuarie a zilei de naștere a celui mai iubit fiu al națiunii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prilej pentru țară de a da expresie dragostei nețarmurite pe care întregul popor, fiii și fiicele lui, fără deosebire de naționalitate, le nutresc pentru secretarul general al partidului, hotărîrii lor nestrămuate de a traduce în viață cu succes mărețele sarcini trasate de Congresul al XI-lea, de a acționa cu toată fermitatea pentru îndeplinirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

Scrisoarea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

„Aniversarea zilei dumneavoastră de naștere, se spune în scrisoarea adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ne oferă fericitul prilej de a vă adresa, cu sentimente de profundă stimă și afecțiune tovarășească, cele mai calde felicitări și urări de ani mulți și fericți, de multă sănătate și putere de muncă, pentru progresul și fericirea poporului, pentru triumful cauzei socialismului și comunismului în România.

Niciînd urarea de „multă sănătate și putere de muncă pentru progresul și fericirea poporului...” adresată unui conducător de stat n-a avut poate atîtea temeri în desfășurarea istorică a unei națiuni de-a lungul unui deceniu și jumătate, socotit drept cea mai fecundă perioadă din întreaga istorie a țării. „Este unanim

recunoscută și apreciată, se arată în scrisoare, magistrala contribuție pe care ați adus-o și o aduceți, acționînd neobosit în fruntea partidului și statului — aplicînd creator principiile socialismului științific în condițiile concrete din România — la dezvoltarea gândirii și practicii revoluționare, la elaborarea celor mai corespunzătoare soluții pentru asigurarea mersului înainte al patriei, la îndeplinirea politicii noastre interne și externe, consacrată înfloririi multilaterale a economiei, științei și culturii, ridicării vieții poporului pe noi trepte de civilizație și progres. Uriașa dumneavoastră capacitate creatoare, excepționalul talent de organizator și conducător pe care îl manifestați cu strălucire, în toate împrejurările, numeroasele soluții originale, cu adevărat inovatoare pe care le elaborați și le promovați cu consecvență în cele mai diferite sectoare ale vieții noastre economice, politice și sociale, dinamizează puternic întreaga operă de construcție socialistă din patria noastră”.

În cuvinte ce dau expresie prețurii și

dragostei profunde pe care, asemenea întregului partid și popor, Comitetul Politic Executiv le nutrește pentru înaltele calități de comunist și conducător, pentru energia, principialitatea, consecvența și pasiunea revoluționară cu care, încă de la cea mai fragedă vîrstă, secretarul general al partidului s-a angajat în lupta pentru slujirea intereselor fundamentale ale clasei muncitoare, ale întregii națiuni, scrisoarea pune în evidență înaltul exemplu de luptă pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu îl constituie pentru întregul activ de partid și de stat, pentru comunisti, pentru întregul popor, în întărirea continuă a legăturii partidului cu masele largi, în așezarea tuturor raporturilor din cadrul societății pe principiile eticii și echității, ale democrației noi, socialiste — în cadrul căreia și-au găsit împlinirea aspirațiile tuturor fiilor patriei, români, maghiari, germani, sirbi sau de alte naționalități — cale sigură spre afirmarea pleneră a personalității umane, spre înflorirea multilaterală a întregului popor.

Un spirit nou, de înaltă responsabilitate socială, comunistă, de puternic avînt în muncă, de ordine și disciplină, de dăruire totală față de cauza socialismului, a progresului și înfloririi patriei — astfel se definește în scrisoare aportul pe care secretarul general al partidului l-a adus și îl aduce necontenit prin legătura strînsă cu întregul popor, prin prezența permanentă, nemijlocită în toate județele — în unitățile industriale, la sate, în instituții științifice, culturale sau de învățămînt — prin dialogul viu pe care-l desfășoară cu toate categoriile de oameni ai muncii.

Aprecînd în acest moment omagial activitatea președintelui României pe plan

internațional, scrisoarea subliniază puternicul ecou pe care-l cunoaște în opinia publică mondială prezența lui activă, deschisă și curajoasă, ca reprezentant al României, în momentele cele mai importante pe care le cunoaște istoria contemporană, contribuind la soluționarea constructivă, în spiritul păcii și progresului a problemelor complexe ale umanității: „Ați adus și aduceți astfel României un mare prestigiu pe plan mondial, făcînd ca țara noastră să se bucure de prietenia sinceră a tuturor națiunilor”.

Subliniînd că aniversarea zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu are loc în anul celui de-al XII-lea Congres al partidului și celei de-a 35-a aniversări a Eliberării patriei, scrisoarea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. reafirmă „hotărîrea noastră fermă de a acționa neabătut, strîns uniți în jurul dumneavoastră, pentru binele și fericirea întregului nostru popor, pentru transpunerea în viață a mărețului Program al partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, pentru pacea și progresul umanității”.

Ceremonia sărbătoririi tovarășului Nicolae Ceaușescu de către Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

La sediul C.C. al P.C.R., vineri, 26 ianuarie, membrii Comitetului Politic Executiv, au sărbătorit, în cadrul unei ceremonii, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, aducînd în această zi aniversară omagiu lor fierbinte omului, revoluționarului, conducătorului iubit al partidului și statului care reprezintă în conștiința țării cel mai pilduitor exemplu de slujire plină de abnegație, pasiune și nestrămută credință comunistă, a partidului și poporului, a cauzei generale a socialismului, păcii, prieteniei și colaburării între națiuni.

Cu sentimente de înaltă stimă și respect, de profundă prețuire, participanții la ceremonie au dat expresie recunoștinței și dragostei pe care întregul partid și popor le poartă tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai de seamă fiu al națiunii noastre, de a cărui viață și activitate revoluționară se leagă în mod indestrușibil marile înfăptuiri în construcția socialistă din ultimul deceniu și jumătate, cea mai fertilă perioadă din istoria țării.

În cuvîntul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, mulțumind pentru urările și felicitările adresate, a menționat că toate realizările obținute de poporul nostru în dezvoltarea socialistă a țării, în îndeplinirea politicii interne și internaționale a României sînt legate de linia justă a partidului nostru, de activitatea desfășurată de întregul partid, de clasa muncitoare, de tărînime și intelectualitate, de toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, care îndeplinesc neabătut Programul partidului comunist ce corespunde intereselor vitale ale întregii noastre națiuni:

„În ce mă privește, a spus în încheiere

LA „TRICODAVA”, ELAN CU BĂTAIE PRECISĂ

(Urmare din pag. 1)

lipsa forței de muncă, pentru că, din păcate, în ziua în care ne documentăm pentru ancheta de față, în secție nu funcționează opt mașini. De ce? Din același motiv: forța de muncă. Anul trecut, aflăm, mulți tineri au plecat în armată, iar lipsa lor a fost acoperită, în parte, prin încadrarea altora și calificarea lor la locul de muncă timp de 6 luni de zile. Dar chiar și așa, necesarul de forță de muncă nu este asigurat; nu este asigurat în special la mașinile de tricostat cotton, mașini de peste 25 metri lungime, care trebuie supravegheate atent, supravegheate care, firește, cere mai mult efort. Datorită unei anume tradiții, la aceste mașini erau calificați numai bărbații: exista convingerea, o convingere mai mult preluată decît verificată practic, că numai bărbații ar putea să deservească în condiții optime mașinile de la cotoș. Și aceasta pînă într-o zi cînd cîteva lucrătoare au cerut să lucreze pe aceste mașini, înfrîmînd astfel o tradiție cam nedreaptă cu femeile. La una dintre aceste mașini lucrează acum Stana Ilie, de la care aflăm că, deși norma ei zilnică este de 102 pulovere, reușește să tricoteze, cu ajutorul mașinii fi-rește, chiar și 110 pulovere pe zi!

— Cum reușiți această performanță? a întreb.

— Ceea ce mi se cere mie este să supraveghez cu atenție mașina, să nu părăsesc locul de muncă, să evit pierderile de materie primă, prin ruperea firelor, cerințe care de fapt se impun la fiecare loc de muncă. Se spunea, se credea în același timp, că femeile n-ar putea face față efortului la o astfel de mașină. Sinceră să fiu, efortul nu mi se pare mai mare decît în altă parte, pentru că în condițiile tehnicii actuale fiecare mașină

trebuie să fie supravegheată cu maximum de atenție.

Prin calificarea mai multor femei în meseria de tricoter, se speră la o permanentizare a forței de muncă, la perfecționarea acesteia și, în final, se speră la creșterea productivității muncii, condiție esențială pentru trecerea la săptămîna redusă de lucru. Și rezultatele n-au întîrziat să iasă în evidență: încă din primele zile ale anului în curs productivitatea muncii a sporit, iar indicele de utilizare a mașinilor a crescut, față de indicele realizat anul trecut, cu unu la sută.

Directorul întreprinderii „Tricodava”, inginerul Gheorghe Dumitru, care este și directorul general-adjunct al centralei, ne spune că în trimestrul patru, al anului trecut au fost realizate nivelurile de producție care, menținute pe tot anul 1979, „pot asigura timpul material ca să stăm acasă o simbătă pe lună. Acum, tot efortul nostru, zice, trebuie îndreptat către organizarea exemplară a producției și a muncii, organizare care să ne permită a depăși cu 8 la sută a sarcinilor actuale”. Legat de organizare, șeful serviciului organizarea producției și a muncii, inginerul Constantin Solomon, ne arată un dosar cu toate studiile întreprinse la nivelul acestui sector de concepție al întreprinderii:

— În primul rînd, zice șeful organizării producției, am făcut o analiză amănunțită, pentru a vedea dacă există posibilitatea de a trece la săptămîna de lucru redusă. Și am constatat că această posibilitate există. În afară de condițiile materiale existente, ne bazăm pe adeziunea unanimă a oamenilor muncii de la noi. Ținînd cont de toate aceste condiții, în consiliul oamenilor muncii, în comitetul de partid pe întreprindere s-a hotărît ca începînd cu 1 mai 1979 să trecem la săptămîna redusă de lucru.

— Care sînt căile de realizare a aceluia spor de producție de 8 la sută care să vă permită trecerea la săptămîna de lucru redusă?

— În primul rînd, creșterea gradului de utilizare a parcului de mașini și utilaje, prin reducerea stagnerilor, prin îmbunătățirea organizării activității productive și indirect productive, folosirea completă și productivă a timpului de lucru prin folosirea integrală a timpului la sfîrșitul și începutul schimburilor, prin aprovizionarea corespunzătoare cu materii prime și materiale, prin calificarea și ridicarea calificării oamenilor, prin extinderea lucrului la mai multe mașini în cadrul atelierului de confecții și, nu în ultimul rînd, prin extinderea acordului global la cel puțin 80 la sută din personalul muncitor al întreprinderii noastre.

Ne aflăm la secția circulară, atelierul de tricostat, un atelier dotat cu o tehnică modernă, tehnică care permite realizarea unor producții mari, dacă este, se înțelege, utilizată în mod rațional. Care dintre acțiunile cuprinse în planul de măsuri al întreprinderii se impune aici? Răspunsul îl aflăm de la ingenera Georgeta Mac, de loc din orașul Gh. Gheorghiu-Dej, o tînră care ne mărturisește că principala problemă de care se ocupă dînsa acum, ajutată evident de oamenii din jur, este ridicarea pe o treaptă superioară a calității produselor, adică a tricotelui. „Pentru că mai există încă destule necazuri: în acest sens, în fiecare schimb se face urmărirea calității de către conducătorul formației de lucru, maestrul sau ajutor de maestru, se sesizează defectele, se merge direct la mașina care a generat defectul și, astfel, se reușește diminuarea produselor de calitate inferioară și reducerea, totodată, a reclamațiilor”. Folosirea aproape integrală a materiei prime s-a reușit aici prin reprogramarea și folosirea la diferite contexturi și culori a resturilor tehnologice. Tot pentru utilizarea cit mai completă a materiei prime, a firelor, au fost create articole din trei sau patru cu-

lori de fire, articole moderne, solicitate pe piața internă și externă.

— Constați multe defecte într-un schimb? o întreb pe Mariana Voicu, controloare tehnică de calitate, om cu o vastă experiență.

— În această secție, care anul trecut și-a depășit planul la producția fizică, dar nu l-a realizat la producția valorică, s-a dat o adevărată bătălie pentru ridicarea calității producției, așa încît acum s-a ajuns la un procent mic de defecte, de 2-3 la sută din cantitatea produsă într-un schimb, defecte care și acestea se pot remedia.

— Care sînt greutățile pe care le mai întîmpinați acum?

— Greutățile care depind de noi le-am identificat, ne străduim și stă în puterea noastră să le înlăturăm, dar mai întîmpinăm unele necazuri cu firele sintetice pe care le primim de la Combinatul de fire sintetice din Iași: nu ne trimite fire de calitate, nu ni le livrează ritmic, nu ni le livrează nici pe culori creîndu-ne astfel goluri de producție. În felul acesta nu putem produce la întreaga capacitate a mașinilor și se pune sub semnul întrebării posibilitatea noastră de a trece la săptămîna de lucru redusă.

Într-adevăr, la „Tricodava” sînt încă multe probleme de rezolvat pentru trecerea la săptămîna de lucru redusă, multe sînt pe cale de a se rezolva favorabil, mai ales acelea care stau în puterea oamenilor muncii de aici și pe care sînt hotărîți să le rezolve, dar în același timp mai sînt unele probleme care depind de unii furnizori, printre ei și Combinatul de fire sintetice din Iași, care trebuie să-și onoreze contractele la timp și în bune condiții, pentru a-i ajuta astfel pe cei de la „Tricodava” să treacă cit mai repede, adică la termenul stabilit, 1 mai 1979, la săptămîna redusă de lucru. Este, în ultimă instanță, o problemă de etică a muncii și de echitate.

președintele României, vă asigur, — și doresc să asigur cu acest prilej întregul nostru partid, întregul popor — că voi face totul pentru a-mi îndeplini răspunderile încredințate de partid și popor, că voi acționa, în deplină unitate, pentru împlinirea politicii partidului. Nu voi precupeți nimic pentru ca poporul nostru să se bucure tot mai din plin de cuceririle socializmului, de pace și independență“.

Mesaje ale celor mai fierbinți sentimente de dragoste și recunoștință ale națiunii

Pe adresa secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au continuat, multe zile la rând, să sosească telegrame și mesaje de felicitare din partea unor ministere, instituții centrale, comitete municipale orașenești și comunale de partid, organizații de masă și obștești, din partea a numeroase întreprinderi industriale, trusturi și șantiere de construcții, institute de studii, cercetări și proiectări, a numeroase întreprinderi agricole de stat, cooperative agricole de producție, întreprinderi pentru mecanizarea agriculturii, consilii intercooperatiste, din partea uniunilor de creație, a instituțiilor de cultură, învățământ și presă, unități sanitare și comerciale, școli și instituții de învățământ superior, unități militare, din partea a numeroase personalități ale vieții noastre politice, economice și științifice, reprezentanți ai culturii și alte categorii de oameni ai muncii, telegrame și felicitări care transcriu vibrant și sugestiv, în sentimente și emoție, legătura indestructibilă dintre conducător și popor, profunda mândrie patriotică pentru marile victorii dobândite în construcția socialistă în decursul ultimilor 15 ani, victorii de care se leagă numele tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Sînt dovezi de stimă și prețuire, sînt mărturii ale recunoștinței, sînt înflăcărâte angajamente și toate împreună alcătuiesc simbolul viu al coeziunii întregului popor în jurul partidului care a dat țării conducătorul cel mai fertil din întreaga istorie modernă a românilor, revoluționarul care și-a închinat întreaga viață și activitate nobilelor idealuri de libertate și progres, cauzei înfloririi și prosperității României socialiste, bărbatul de stat care militînd în slujba socialismului și păcii în lume a ridicat prestigiul țării la cota cea mai înaltă din îndelungata sa existență, propulsînd-o, stimată și iubită, în rangul la

care-i dau dreptul lupta și suferința ei seculară.

Coloana vertebrală de idei și aleasă simțire a acestor mesaje o constituie conștiința că urmînd exemplul celui mai iubit fiu al națiunii, înflăcăratele sale chemări, clasa muncitoare, țărîncea, intelectualitatea, întregul popor este ferm hotărît de a înfăptui neabătut, sub conducerea Partidului Comunist Român, luminosul program al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, al înaintării patriei noastre spre comunism, de a face totul pentru ca România, stăpînă pe destinele sale, să poarte în lume mesajul de pace și colaborare al unei lumi stabilizate pe principiile unei noi ordini economice și politice.

Noi dovezi ale recunoașterii prestigiului României, a tovarășului Nicolae Ceaușescu ca proeminentă personalitate a vieții politice internaționale

Militînd consecvent pentru dezvoltarea impetuoașă a țării, secretarul general al

partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a afirmat totodată, prin întreaga sa activitate internațională, ca o mare personalitate a epocii contemporane, ca un înflăcărât militant pentru dezvoltarea relațiilor cu țările socialiste și întărirea unității și colaborării lor, pentru solidaritate și colaborare cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealinate, pentru extinderea, în spiritul coexistenței pașnice, a legăturilor României cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială. Prin fermitatea cu care luptă, făcînd din relațiile României o pildă concretă, pentru așezarea raporturilor dintre state pe baza egalității, respectului și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, tovarășul Nicolae Ceaușescu dă lumii un înalt exemplu de responsabilitate pentru cauza păcii și progresului tuturor popoarelor. Lupta pentru triumful cauzei destinderii, securității și colaborării, inițiativele și eforturile pentru stingerea focarelor de conflicte și încordare, pentru soluționarea pe cale politică, prin tratative, a tuturor problemelor litigioase, pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale.

nale. I-au impus pe președintele României, în conștiința lumii, ca o proeminentă personalitate a vieții politice internaționale, întîmpinată cu bucurie pe toate meridianele lumii, indiferent dacă este vorba de cuvîntul, prezența sau litera sa scrisă.

Cu prilejul zilei de naștere, la 26 ianuarie, în cadrul Tîrgului internațional de carte de la Cairo, a avut loc, la Pavilionul central egiptean, unde expun cele mai renumite case editoriale din țară, festivitatea lansării volumului „Ceaușescu — Eroul României“ al cărui autor este Sayed Farag, cunoscut publicist și scriitor egiptean.

„Volumul, a spus directorul prestigioasei edituri, prezintă viața și opera unuia dintre cei mai mari conducători ai timpurilor noastre, însuflețit de dragoste și nefermîrit devotament față de țara sa, căreia i-a adus imense servicii. Acesta este președintele Nicolae Ceaușescu, omul păcii, conducătorul care militează pentru cooperarea dintre state, pentru rezolvarea pe cale pașnică a diferendelor, pentru eliminarea războiului din viața societății umane, pentru evitarea conflictelor distrugătoare și singeroase.“

La rîndul său, autorul cărții a spus: „Ne impresionează și ne bucură, pe noi, arabil, sprijinul pe care ni-l acordă președintele Nicolae Ceaușescu, România prietenă... Între Egipt și România există strînse relații de colaborare și prietenie sinceră, iar astăzi sînt create condițiile pentru ca aceste relații să se dezvolte și mai mult, în interesul popoarelor noastre, în interesul păcii în regiune și în lume.“

Expresie a stimei și prețuirii de care se bucură în întreaga lume președintele Nicolae Ceaușescu, telegramele și felicitările primite cu ocazia zilei de naștere din partea țărilor de pretutindeni, ridică la scară diplomatică tabloul sugestiv al prețuirii de care se bucură azi România pe arena internațională, al prietenilor pe care și i-a făcut pe toate meridianele globului, demonstrează încă o dată aprecierea teoretică, cu valoare de principiu fundamental al politicii externe românești, conform căreia drumul spre pace, colaborare și înțelegere este deschis cînd la baza relațiilor dintre state sînt așezate principiile respectării independenței și suveranității naționale, ale neamestecului în treburile interne, ale dreptului fiecărui popor de a-și hotărî destinele fără constrîngerii din afară, conform propriei sale voințe.

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, marți, 30 ianuarie, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Au fost dezbătute Raportul privind realizarea planului pe 1978 și Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului național unic de dezvoltare economică-socială a țării în 1978.

Comunicatul dat publicității relevă aprecierile Comitetului Politic Executiv conform cărora, în 1978, poporul nostru, sub conducerea Partidului Comunist Român, a obținut succese importante în toate domeniile vieții economice și sociale, evidențînd justetea politicii partidului și statului nostru care aplică în mod creator legăturile generale la condițiile concrete ale României, realismul prevederilor planului cincinal, forța, capacitatea și voința națiunii noastre de a realiza programul stabilit de Congresul al XI-lea.

Printre măsurile adoptate în ședința de

marți reținem în primul rînd cele referitoare la dezvoltarea agriculturii și industriei alimentare, ceea ce vădește o dată mai mult grija statornică a partidului pentru asigurarea dezvoltării în ritmuri egale și susținute a acestei ramuri importante a economiei noastre strîns legată de sursele directe ale înfăptuirii țelului major al societății noastre, creșterea permanentă și în ritmuri accelerate a nivelului de trai, a prosperității oamenilor muncii, rațiunea oricărei creșteri economice. În concordanță cu aceste nevoi, precizează Comunicatul, Comitetul Politic Executiv a hotărît să se înființeze consilii unice agro-industriale de stat și cooperatiste ce vor răspunde efectiv de realizarea sarcinilor ce revin unităților componente, creînd cadrul organizatoric necesar conducerii unitare, organizării de acțiuni comune în scopul folosirii depline și eficiente a fondului funciar, a mijloacelor materiale, financiare și a forței de muncă.

Tot în acest cadru de stimulare a producției agricole și agroalimentare se situează de asemenea măsura referitoare la unele înlesniri pentru aminare, reducere și anulare de credite și plăți neachitate la termen. Rațiunea acestei măsuri a fost justificată, conform Comunicatului de presă, prin aceea că unitățile agricole ce au beneficiat de credit au reușit să restituie cea mai mare parte a creditelor curente de producție și ratelor scadente la creditele pe termen lung, neachitățile aparținînd în special unor cooperative cu greutate financiară. În scopul stimulării producției acestora și îmbunătățirii activității lor economice, Comitetul Politic Executiv a aprobat acordarea unor înlesniri prin aminare, reducere și anulare de credite și plăți neachitate în termen.

Apreciînd rezultatele obținute în sectorul creșterii animalelor, rezultate apreciate din perspectiva recensămîntului animalelor domestice care evidențiază o creștere impor-

tantă în acest domeniu, Comitetul Politic Executiv a trasat Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare sarcina ca împreună cu Comitetul de Stat al Planificării, Comitetul pentru problemele consiliilor populare, U.N.C.A.P. și celelalte organe interesate să ia măsuri hotărîte pentru realizarea integrală a prevederilor Programului național de dezvoltare a zootehniei și creșterii producției animale.

Reține de asemenea atenția hotărîrea organizării Consfătuirii cu cadrele de conducere din industrie, construcții, transporturi și agricultură ce urmează a avea loc la București, la începutul lunii martie, Consfătuire ce-și propune analizarea și stabilirea măsurilor pentru realizarea integrală a sarcinilor planificate pentru perioada 1979-1980 în scopul înfăptuirii depline a hotărîrilor adoptate de Congresul al XI-lea și Conferința Națională ale partidului din actualul cincinal.

Comitetul Politic Executiv a hotărît convocarea Plenei Comitetului Central al P.C.R., pentru astăzi, joi, 1 februarie a.c.

Intreb mai intii de mine, pentru ca in intreprindere mai sint inca trei muncitori care au primit titlul de Erou al Muncii Socialiste.

— Desigur, intimplarea. Dar vad ca lucrurile s-au inversat cu totul: sinteti singurul care intreaba.

— Bun. Atunci am sa incep prin a va povesti ca din satul meu, cu un nume nemaipomenit de frumos, Vulcana-Pandelea, trebuie sa fie vreo legenda in legatura cu acest nume. ei, din satul acesta am plecat la Tirgoviste cind am facut 17 ani. De fapt, n-am plecat definitiv, faccam naveta ca si azi.

— Cum asa ?

— Aşa : eu la 17 ani făcusem cărămidă să-mi înalţ casă, la douăzeci m-am însurat, la douăzeci şi cinci aveam doi copii. Acolo am părintii, fraţii, prietenii şi mă gîndeam pe atunci şi la vorba noastră, mai bine fruntea în sat, decît coadă la oraş. Şi, să ştiţi, din comună pînă la Tirgoviste sint numai 12 kilometri, adică un sfert de oră de drum. În fond, dumnea-voastră dacă ati sta, să spunem, în Balta Albă, cunosc bine Bucureştiul, pînă la Casa Scintei ati face tot vreo 12 kilometri, numai că timpul ar fi altul...

— Să lăsam asta. Vorbeaţi de zicătoarea aceea cu fruntea satului şi coada orasului. Munca dumnea-voastră n-o confirmă deloc.

— Ei da, dar pe atunci eu n-aveam de unde să ştiu cum o să fie. Nici Brăneştiul nu semăna cu cel de azi şi nici Tirgoviste de azi nu seamănă cu cel de ieri. Eu venisem să învăţ meserie la unu Drăgănescu şi am ieşit ajustor mecanic. De atunci s-au scurs anii. Am devenit şi deputat în comuna mea, iar azi sint deputat judeţean.

— Şi mai sinteti membru al Consiliului de control muncitoresc, vicepresedinte al Comitetului judeţean al F.U.S., faceţi parte din mai multe consilii de conducere, adică la mai multe institutii, în uzină sinteti în biroul comitetului de partid şi mai sint si altele. Sinteti şi mastru şef de sectie, aveţi familie, trei copii, nepoţi şi mai mult ca sigur, că timpul dumnea-voastră este acelaşi eu al nostru, al tuturor. Cum faceţi toate ?

— În unele consilii de care ati pomenit sint membru onorific, incolo ce să vă spun, muncesc. Plec dimineata de acasă la cinci şi jumătate şi mă întorc seara la şapte, uneori, mai tîrziu. Munca de deputat o desfăşor în comună, seara sau duminica.

— Tovarăşe Constantin Olteanu...
— V-aş ruga să mă lăsaţi pe mine să încep interviul...
— Nu prea se obişnuieşte.

— Poate, dar eu ştiu cu ce o să începeţi : de unde am plecat, cum e comuna, cum sint oamenii, cum era I.U.P. cind am venit eu s.a.m.d.

— Nu sinteti prea departe de adevăr.
— E în regulă dar aş vrea să vă ce m-ati ales pe mine pentru că în intreprindere mai sint inca trei muncitori care au primit titlul de Erou al Muncii Socialiste.

— De pildă, duminica ce faceţi ca deputat ?
— Dacă veniţi la noi, o să vedeţi. Avem o casă de cultură cu 300 de locuri, mai mare decît cea a Club-petrolului unde este acum primăria din Tirgoviste, un magazin universal, trei şcoli noi, construim acum şi un restaurant. Este meritul oamenilor, dimboviţeni harnici şi gospodari.
— Citi oameni are comuna ?
— Peste opt mii de suflete. Dar sintem doi deputaţi.
— Cu ce probleme vin oamenii pentru a-i sprijini ?
— Si cu bucurii şi cu necazuri.
— Concret.
— De pildă, oamenii, noi toti vrem să realizăm si în satul Făgetele o extindere a căminului cultural, cu sală, cu bibliotecă. Stringem banii, vom avea şi proiectul

cind s-a deschis platforma industrială s-au întors cu totii acasă. Cine spunea Tirgoviste, spunea imediat istorie, prima capitală a Ţării Româneşti, case vechi, cu tradiţie, monumente, Turnul Chindiei, mă rog, eram un fel de muzeu. S-au ridicat Moldova, Oltenia, Bistriţa Năsăud, s-au ridicat atitea zone ale ţării în ultimii 10-12 ani, datorită politicii inteligente a partidului, a gîndurilor de bine şi nou ale secretarului său general. Si Tirgoviste face parte tot din aceste părţi ale României care n-au rămas interesante doar prin istorie si folclor, ci şi-au ridicat o industrie pe măsura lor, pe măsura întregii dezvoltări a ţării.
— Industria şi casele, blocurile de care vorbiti au fost ridicate cu dimboviţeni, tineri care au învăţat meserii şi nu numai atât. Ce au mai învăţat aceşti tineri ?
— Exact. Nu numai atât. O meserie se

foarte bun, cinstit şi echitabil, toti sint de acord, mai ales în şedinţe, dar nu toti muncesc la fel. De exemplu, pe anul trecut am avut aproape 30 000 de ore de invoire, absente nemotivate, intirzieri. E mult, o pătrime din planul unei luni. Este democratic, este omeneste să-l întreb pe om ce-l doare, să-l ajuti, dar nu mai este deloc democratic să-l lasi să-ţi tragă clapa, să fie demagog. Este adevărat că s-au lucrat, atunci cind a fost absolută nevoie, au propus-o muncitorii, s-au lucrat ore peste program.

— Dacă n-ar fi orele de care imi vorbeaţi, intirzieri, absente nemotivate, poate n-ar fi nevoie de orele peste program.

— Aici e aici. Nu-s aceiasi oameni şi inechitatea este evidentă. Anul acesta lucrurile s-au îndreptat mult, dar n-ajunge si colectivul n-o să-i mai suporte pe chiulangii, şi faptul tine tot de democraţie. Este firesc, asa cum arăta tovarăşul Nicolae Ceauşescu, ca activitatea unui colectiv să fie judecată după ceea ce produce în plus acel colectiv, în plus peste ce a cheltuit, si faptul tine nu numai de aspectele tehnice, ci şi de conştiinţa, de responsabilitatea fiecăruia. Inechitatea n-a făcut niciodată casă bună cu democraţia.

— Spuneţi-mi, ce vă reproşaţi în toti aceşti ani de muncă, în ciuda faptului că activitatea dumnea-voastră s-a bucurat de cele mai înalte onoruri din partea societăţii ?

— N-am reuşit întotdeauna să fac, să duc la capăt ceea ce mi-am propus. Poate si naveta, asa cum spuneam la început, nu mi-a lăsat prea mult răgaz, adică atit cit aş fi vrut, dar ce să mai vorbesc de asta acum !

— Ce nu vă place la alţii ?

— Nu-mi plac meschinii şi egoistii. Aceştia n-au împins niciodată lucrurile înainte. Zestrea unei ţări, zestrea de muncă, de înfaptuire nu vine de la nemeni, o facem noi. Sint încă tineri care cred că totul li se cuvine şi că lumea le este oarecum datoră. N-ajunge să le explicăm doar, trebuie să-i punem să înfăptuiască, să nu treacă prin viaţă ca gîsca prin apă. Nu le ajuti nici lor şi nici nouă. Noua calitate a muncii inseamnă şi o nouă calitate a oamenilor. O spunem, o demonstrăm, unii se fac că o înţeleg şi de aici inechitatea de care vorbeam. Am fost mult în străinătate. Am văzut muncitori care nu ridicau ochii de la maşinile lor. De frică. Să nu-si piardă piinea. Noi vrem să ne creştem tinerii altfel. Să participe, să-i doară, să-i bucore tot ce este în jurul lor.

MIRCEA RAICIU ■

„Nu-mi plac meschinii şi egoistii. Aceştia n-au împins niciodată lucrurile înainte”

şi făgetenii vor beneficia în mod sigur şi de un cămin pe măsura dorinţei lor.
— Şi dintre necazuri ?
— Eu ştiu dacă trebuie să apară ! Vedeti, a existat într-o vreme un fel de dispută între cei din satul Vulcana-Pandelea şi cei din satul Brăneşti. Este vorba de o perioadă dinaintea unificării lor. Cei din Pandelea ziceau că brăneştenii erau mai protejaţi, că mărfurile oarecum deficitare ajungeau mai usor la Brăneşti, în sfîrşit, lucruri de felul acesta.
— Şi asa era ?
— A fost şi asa. Dar nu mai este.
— Alteeva.
— Vin consătenii şi mă roagă să-i ajut să-şi dea copiii la o meserie.
— Citi ati adus în uzină ?
— Sute. Numai în sectie la mine sint peste 60 dar mai sint si altfel de necazuri. Este vorba de o parte din specialiştii, de profesori şi de medici. Sint navetisti. De vină poate că sintem şi noi că nu le-am creat conditii ca la oraş. Am avut în plan un bloc de garsoniere, dar din cauza celorlalte investitii, căminul cultural, magazinul universal, grădinita, farmacia, a trebuit să-l aminăm pentru acest an.
— Intreprinderea de utilaj petrolier a implinit în urmă ce sase ani un secol de existenţă. Cum ati găsit-o în '42 ? Este una din întrebările la care vă asteptaţi.
— Aveam banderola 307, asa era pe atunci, cu banderole. Deci numărul muncitorilor trecea puţin de 300. O hală şi cam atit. Azi numărul oamenilor muncii se apropie de zece mii. Facem utilaj petrolier modern, cunoscut şi solicitat în peste 30 de ţări.
— Populaţia uzinei, dacă se poate spune asa, este cam cit a comunei.
— Ceva mai mare. Pînă în 1970 I.U.P. era singura intreprindere de interes republican din oras. Si a înghiţit toată forţa de muncă dimprejur. E drept, au mai plecat dimboviţenii şi în alte judeţe, dar

învaţă şi în cîteva luni, oameni, muncitori-cetăteni, asa le zic eu, se formează mai greu. Si treaba aceasta durează mult mai mult, aş zice că procesul nu se termină niciodată, pentru că nu ne putem lăuda că am realizat totul în această privinţă. Desigur, să chemi un tînăr în uzină, să-l înveţi meserie, să-l dai o cantină, un loc într-un cămin sint realizări însemnate, dar greul aici începe. Tînărul acela va munci şi va trăi în Tirgoviste. Cum o va face ? Ce învaţă el acum de la noi ? Ce face cu timpul lui ? Ce face în cămin ? Ajunge doar să-i dai toate acestea ? Aşa ne-am gîndit de fiecare dată, cel puţin asa gîndesc eu, atunci cind vin cu un băiat de mină să-l învăţ meserie. Trebuie să-l zgîndăr, să vad ce are în minte, în suflet, ce vrea, ce îsi doreşte. Un pat într-un cămin nu rezolvă totul. Conştiinţa lui depinde de conştiinţa celor din preajma lui.
— Nu intimplător vă întreb acum, ce credeţi că este democraţia, cum o vedeţi după o experienţă de, iată, 36 de ani de muncă ?
— În primul rînd responsabilitate. Unii au înţeles-o, alţii nu. Sint unii care au învăţat doar să ceară, fără să le dea prin minte să se întrebă cit au dat ei. Vine unul la mine odată şi-mi spune că ar vrea să cîştige mai mult. Îi ştiam cum munceste şi l-am pus să se compare cu cineva care cîştiga într-adevăr mai mult. Ei, ce zici, l-am întrebat, meriti mai mult ca el sau nu. Întrebaţi-mă cum se iau hotărîrile la sculărie, pentru că tot vorbim de democraţie.
— Vă întreb.
— Vorbiti şi cu oamenii. Există 7 formaţii de lucru a cite o sută de muncitori. Şi planul, şi beneficiile, şi problemele personale le discutăm si alegem soluţiile cele mai bune împreună.
— S-ar crede că lucrurile merg strună la sculărie.
— Nu, dar ar putea. Principiul e bun,

„Noi, cei de acum, avem şansa unui drum care duce mai repede spre nou”

„Cîte ciomege n-am luat în spinare în anii ăia de început — zice Ion Chiru, azi contabil şef la Intreprinderea de stat pentru creşterea şi îngrăşarea porcilor Modelu, judeţul Ialomiţa. Prima noastră recoltă a fost de 800 kg de griu la hectar. Rîdeau exproprietaţii de noi, de începutul nostru. Acum scoatem 5 000 kg la hectar şi parcă tot nu sintem mulţumiţi”.

Nemulţumirea unui om care slujeşte pămîntul de peste treizeci de ani. Nemulţumirea frumoasă a omului care şi la cei 50 de ani mai speră, mai vrea să înveţe.

„Ce să-i faci, spune din nou Ion Chiru, era război şi aveam patru fraţi de crescut. Cind să fi făcut liceul ? Şi uite că spre bătrîneţe m-a prins patima şcolii. Adevărul e că pămîntul rodeşte mai frumos cind şti şcoala e mai multă. Dar şi patima, să nu uităm, şi patima lucrării acestui pămînt”.

Se ştie că de la înfiinţare şi pînă acum I.S.C.I.P. Modelu a livrat aproape 2 milioane capete porcine, cu mult mai mult decît şeptelul de porcine la data cind Ion Chiru lucra în comisiile de expropriere. La data cind un băiat de patru ani ieşea în pragul porţii, în strada colbită a unui sat ialomiţean şi privea la convoaiele goale care băteau cîmpia după un sac de mălai, după o puţină cu brînză. Ţuica se vindea cu ciocănelul şi costa de zece, douăzeci de ori mai puţin decît o piine. Asta era atunci, iar de atunci şi pînă acum, într-un timp condensat la maximum, căruţele cu coviţi ale flămînzilor şi deznădăjduiţilor aruncau de la vetre de urmările războiului au dispărut şi par a se fi intimplat cu un secol în urmă. Cine s-ar fi putut gîndi atunci, în acel metaforic început de secol, că ialomiţeanul copil Constantin Pucleanu va deveni unul dintre practicienii de bază ai zootehniei noastre noi, nou tip de conducător de unitate socialistă, iubitor de oameni, de carte, de muncă ?

„Am fost la specializare în America exact în perioada cind la noi s-a pus pentru prima dată, mai apăsător, problema

transformării agriculturii într-o variantă a muncii industriale, cind fiecare unitate agricolă trebuia să ajungă în cel mai scurt timp o unitate rentabilă. Cu aceste gînduri am deschis mai bine ochii în faţa experienţelor bune din America, am încercat să înţeleg limpede cauza succeselor lor din acest domeniu, ca apoi, întorcîndu-mă în ţară, să valorific din plin astfel de experienţe”.

La puţin timp de la întoarcerea în ţară medicul veterinar Constantin Pucleanu a fost numit director la I.S.C.I.P. Modelu. Unitatea lucra în pierdere. Se făcuseră cîteva modernizări, cîteva adaptări la nou. Crescuse şi producţia de furaje la hectar, dar, deşi diminuate, pierderile mai existau. Asta se intimpla cu doi ani în urmă, 1978 — primul an cind beneficiul a înregistrat un salt spectaculos, de 6 milioane lei.

„Este jenant să vorbeşti de rău despre predecesori şi nici n-ar fi cazul să o fac. Poate doar atita că noi, cei de acum, toti oamenii de la I.S.C.I.P. Modelu, am prins un drum care duce mai repede spre nou. Dar ca să fiu mai clar vă rog să-l întrebati pe medicul veterinar Ion Teodorescu despre ce-am făcut pînă acum şi ce vrem să facem”.

Încă un om care de mai bine de două decenii slujeşte rosturile agriculturii noastre socialiste. Un om de modă veche, ar spune poate careva din absolvenţii ultimei promoţii de la Facultatea de medicină veterinară. Deloc, asa cum ar spune, asa cum a spus-o medicul Teodorescu. „Dacă nea Ion Chiru s-a apucat la bătrîneţe de facultate — şi aş spune că este unul dintre cei mai buni studenţi ai anului III fără frecvenţă de la Institutul de ştiinţe economice din Iaşi —, atunci ce mă împiedică pe mine să gîndesc tehnologii de lucru care se vor putea aplica la Modelu peste 2, 3, sau 5 ani ?”

Dar poate că nici acesta nu este lucrul care să ne facă să vedem în medicul Teo-

dorescu un om pasionat de nou, un promotor al noului la Modelu. Pentru că tot el zice : „Numai prin modernizarea proceselor tehnologice am mărit capacitatea de producţie de la 87 000 la 130 000 capete. Ne-au dat mult de lucru mai ales automatizarea furajării cu autobuncare şi intruducerea bateriilor de 2x2 metri cu evacuarea dejectiilor pe pernă de apă şi alimentarea cu T.N.-urii”.

„Zilele trecute, spune medicul veterinar Pucleanu, a venit la mine un om cu o trisecte de-i lipsea privirea de pămînt. Mi-a spus că nu are cu ce şi acoperi casa, iar iarna îi asază în pod un strat gros de zăpadă. Patru copii stau la gura sobei, în camera mai călduroasă. I-am spus că am să-i caut o casă în comuna Unirea. Era îngrijitor la noi, la Modelu, şi trebuia ajutat. Îl chema Stan Deacu şi avea nevoie de un acoperiş trainic pentru familie”.

Seara a fost convocat biroul executiv al consiliului oamenilor muncii din intreprindere. Au fost analizate şi alte cereri, opt la număr, făcute din partea unor oameni cu mulţi copii, cu o stare materială sub media pe intreprindere. „În două duminici am fost la fiecare în casă, apoi am organizat echipe de voluntari care, după programul de muncă, plecau să ajute cele opt familii. Treizeci de oameni minunaţi au restabilit încrederea celorlalţi opt în colegii de muncă şi de viaţă de la Modelu. Vedeti dumnea-voastră, aici la Modelu sint de rezolvat probleme care pun în joc milioane de lei, dar şi exemple de mare omenie faţă de semenii. Toţi oamenii din conducere au dat jos anunţurile cu programarea audienţelor şi stau în ferme, acolo unde lucrează toti cei 450 de îngrijitori, operatori, mecanizatori”. La Modelu există şi o cantină model. De un an de zile nici un om de la I.S.C.I.P. nu mai merge în audienţe la Călăraşi, la municipiul de partid. Tot ceea ce ţine de problemele oamenilor se rezolvă pe loc. Navetiştii nu mai depind de programul, uneori

arbitrar, al curselor I.T.A. Intreprinderea răspunde direct şi de transportul oamenilor la domiciliu. Tot la Modelu se precizează amenajarea unei sere de la care se vor aproviziona toti lucrătorii de aici.

„Cu oamenii nu poţi temeia un dialog prin intermediul hirtiiilor. Ei trebuie să te simtă alături, şi la bine şi la greu, fi vorba de producţie, fie vorba de probleme personale. Nu trimitem nici o hirtie penalizatoare cuiva pînă nu-l vedem la faţă şi nu aflăm de ce nu se ţine de treabă. Asta în ceea ce priveşte greutăţile, din ce în ce mai rare, vă rog să mă credeţi. Un lucru bun este şi acela că am desfiinţat microcantina pentru conducere. Cit ţine programul de muncă sintem cu totii împreună. Iar programul nostru de lucru, mai ales acum, se prelungeste cu încă cîteva ore. Pentru că şi iarna este anotimpul unor producţii mari în zootehnie”.

Cind să fi înţeles medicul Pucleanu că echipa de lucru sau brigada sint o parte din familie ? În primii ani de învăţămînt agrozootehnic ? Mai recent, mai spre numirea sa ca director la I.S.C.I.P. Modelu ? Sau, poate, înainte de a deveni director a cunoscut bine nişte oameni frumoşi, ialomiţeni ţărani, bărbaţi şi femei din preajma Borcei : îngrijitorii Maria Geonea, Ştefan Borcea, tehnicianul Constantin Dobre, medicii Nicolae Ion şi Andrei Borcea, pe studentul-contabil şef Ion Chiru ? Tot atunci, cind viaţa acestor oameni intra în viaţa medicului Pucleanu ca şi în viaţa unui om împătimit de aceste locuri, hunedoreanul Nicolae Moga, atunci punea la punct primele tehnologii moderne de lucru. Era prin anii şaptezeci. Ani de experienţe, de căutări, din care nu întotdeauna a răsărit succesul. Dar ce inseamnă în fond un an de muncă la Modelu ? Poate fi şi un spectaculos salt spre o nouă calitate a muncii şi producţiei, asa cum a fost anul 1978. Sub semnul lui au început şi zilele lui '79. Constantin Pucleanu, Nicolae Moga, Ion Teodorescu, îngrijitorul Dumitru Dumitrache, un alt tată cu patru copii căruia I.S.C.I.P. Modelu i-a făcut casă nouă, toti cei 450 de membri ai colectivului de aici — astfel au început anul de muncă 1979.

OVIDIU MARIAN ■
PAVEL PERFIL ■

DEMOCRATIA ÎN ACȚIUNE

În prim-planul dezbaterilor: Nicolae Iliescu, inginerul Constantin Gruia, directorul centralei Grozăvești, Traian Popescu, Nicolae Ionescu, inginerul Ion Nicolescu și Gheorghe Iordache
Fotografii de A. MIHAILOPOL

Sufly nou la cea mai veche centrală termoelectrică a Bucureștiului

Adunarea generală a oamenilor muncii de la Uzina de apă Grozăvești, cum este cunoscută de foarte mulți ani, una din cele patru centrale termoelectrice ale întreprinderii de energie electrică București, a treia ca importanță, dar prima ca vechime, a debutat, așa cum era și firesc, prin prezentarea dării de seamă asupra activității anului trecut. O primă și importantă concluzie, îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan la absolut toți indicatorii, motiv de satisfacție pentru muncitorii acestui harnic și priceput colectiv, dar, fără doar și poate, aceleași motive de satisfacție, de mulțumire și din partea citorva importante întreprinderi ale sectorului 7, întreprinderi care, ca beneficiari, s-au adăpat, ca să zicem așa, la energia electrică și termică produsă aici, pe malul Dimboviței, lângă podul numit Grozăvești.

Că darea de seamă, prezentată de inginerul Constantin Gruia, directorul uzinei, a fost ascultată și urmărită cu atenția cuvenită, iată în acest sens un exemplu edificator — cind darea de seamă a ajuns să treacă în revistă indicele de utilizare a mașinilor, care a fost de 92 la sută, față de 85 la sută, cit era planificat, un muncitor din dreapta noastră, un om în vîrstă, maistrul Anton Popescu, șeful atelierului mecanic, avea să i se adreseze unui coleg mai tînăr: „Fii atent, Costele, acum vorbește și despre atelierul nostru!” L-am abordat, în șoaptă, bineînțeles, pe maistrul Anton Popescu, omul care lucrează aici, la Grozăvești, încă din anul 1939, numai și numai în același loc de muncă, atelierul mecanic, și aveam să aflăm că de priceperea celor 60 de muncitori ai atelierului depinde buna funcționare a utilajelor din întreaga întreprindere, nu numai a celor de la Grozăvești, întrucît atelierul mecanic, pe lângă întreținerea utilajelor mai are și sarcina confecționării unei largi game de piese de schimb. „Conduc atelierul din 1950 și pot să spun că an de an atelierul nostru a fost declarat secție fruntașă, amănunt care, după cite știu eu, va fi menționat și-n darea de seamă de astăzi.”

Dincolo de acest amănunt de culoare, ca să-l numim astfel, am notat cu precădere citeva din intervențiile, sau, mai exact spus, înscerile la cuvînt, la dezbateri, ale oamenilor muncii, profund preocupați ca sarcinile de plan ale anului 1979 să fie îndeplinite și depășite la toți indicatorii, astfel încît, mai ales în actualele condiții de intensă și minuțioasă gospodărire a energiei electrice și a combustibilului la nivelul întregii țări, a întregii economii naționale, aportul lor, al muncitorilor de la Grozăvești, să fie, oglindă fidelă a conștiinței lor muncitorești. Soluțiile și propunerile lor, adăugate planului general de măsuri pentru îmbunătățirea activității pe anul în curs, au fost comentate, consemnate și votate ca atare, adică aprobate în unanimitate, întrucît ele au venit din partea acelor muncitori care, aflați în miezul de foc al producției, al muncii, cunosc, ca nimeni altcineva, adevăratele puncte în care activitatea poate să fie supusă, în continuare, unor substanțiale îmbunătățiri. Vrem, cu alte cuvinte, să subliniem caracterul intens lucrativ al dezbaterilor, al democrației muncitorești în acțiune, capacitatea de autoconducere a clasei muncitoare, capabilă să transforme noul mecanic economico-financiar într-o adevărată pirghie a creșterii productivității muncii, a eficienței economice, a reducerii cheltuielilor de producție.

Iată în acest sens citeva din propunerile și soluțiile exprimate scurt, concis, la obiect, fără nici un fel de înflorituri stilistice.

Gheorghe Iordache, șef de tură, maistrul principal, secția cazane: „Anul trecut s-a muncit bine. Rezultatele nu sînt întâmplă-

toare, ci ele se datoresc colaborării tot mai bune dintre toate secțiile noastre. Această colaborare este dovada, cred eu, a maturității la care a ajuns colectivul nostru. Este necesar să ridicăm continuu pregătirea noastră profesională, să întărim disciplina, să lichidăm punctele slabe din instalații. De exemplu, să montăm o baterie suplimentară la injectorul cazanelor, astfel încît apa să nu se amestece cu uleiul. Știți cită bătaie de cap am avut cu această problemă? De unde bateria? De la turbinele 5 și 6 pe care le demontăm în acest an. Mai propun ca la cazanele 1, 2 și 3, cind vor intra în reparații capitale, să le adaptăm o instalație pentru a putea fi folosită, drept combustibil, și păcura. În acest caz, cind vom avea gaz cu o presiune scăzută, așa cum s-a și întimplat, vom putea asigura arderea cu păcură, fără să afectăm procesul tehnologic. Și mai propun ca în atenția noastră să stea, cu precădere, găsirea unei soluții pentru recuperarea de pe rețea a condensului de abur, fapt care ne va aduce însemnate economii de combustibil.”

Nicolae Ionescu, laboratorul CAMAT: „Nu este deloc plăcut ca atunci cind ai nevoie de o feavă, de un cablu sau de niște nipluri să constăți că sînt ruginite. Ruginesc pentru că nu avem un spațiu în care să le depozităm în condiții normale. Să facem noi aceste țărcuri, prin muncă patriotică, iar calitatea lucrărilor noastre va fi îmbunătățită.”

Nicolae Iliescu, din cadrul Secției de reparații termomecanice: „Secția noastră a fost amintită în darea de seamă printre secțiile fruntașe. Ne bucurăm și ne vom strădui să păstrăm acest loc fruntaș. Noi, după cum știți, asigurăm reparația și întreținerea mecanică a unor utilaje și de la celelalte centrale ale întreprinderii. Ce credeți că am constatat cu prilejul acestor reparații? Că muncitorii de la celelalte centrale au echipament de protecție, iar noi, cei de la Grozăvești, nu. De ce? Mai propun, pentru o mulțumire a noastră, pentru condiții mai bune de muncă, înființarea unui punct alimentar chiar în incinta întreprinderii. Atît, plus angajamentul că vom munci în continuare la fel de bine și în acest an.”

Inginer Ion Nicolescu: „O problemă cu care ne-am confruntat și cu care ne vom confrunta în continuare este cea a păcurii pe care o folosim. Este o păcură cu un ridicat conținut de sulf, trei sau patru la sută, în loc de unu la sută cit este admis. Sulful este extrem de corosiv, de unde cheltuielile mari pentru reparația și întreținerea agregatelor. Neapărat trebuie să căutăm și să găsim o soluție. O altă problemă, nu doar la noi, ci la toate întreprinderile care folosesc păcură, ar fi cea a ștuțurilor cu care sînt prevăzute vagoanele care ne aduc păcura. Sînt 5 tipuri de ștuțuri iar noi, pentru descărcare, trebuie să adaptăm furtunurile cu o sumedenie de reducții. Asta duce la timp pierdut și bani cheltuiți pe degeaba. Să se ia legătura cu furnizorul, la nivel de centrală, și să i se propună doar un singur fel de ștuț. În fine, o altă problemă pe care neapărat țin să o ridic este cea a concediilor. Pe timp de iarnă și de primăvară, respectiv și toamna, în centrala noastră se execută o sumedenie de lucrări care cer un mare volum de brațe de muncă. Practic, nimeni nu poate pleca în concediile de odihnă în aceste perioade. Dar, ca să ne încadrăm, noi îl trimitem pe om, formal, în concediu, și dăm chiar și banii, dar îl ținem aici, la lucru, pentru ca în vară să-și efectueze în mod real concediul. Ar trebui, respectînd adevărul, să intrăm în legalitate și să nu mai umblăm cu astfel de mistificări. În ceea ce privește sarcinile de plan pe anul în curs, ele sînt pe deplin realizabile și sînt convins că le vom depăși.”

Inginerul Traian Angelescu: „Se știe

că prin activitatea laboratorului CAMAT, mai exact spus prin aparatele sale de măsură și control, se poate stabili cit anume consumăm și cit anume livrăm, alit ca energie electrică, dar și ca energie termică. Ei bine, problema numărul unu eu o consider a fi analiza cit mai exactă, cu o croare cit mai mică, asupra tuturor consumurilor. O astfel de analiză duce la o serie de măsuri care fac mai eficientă activitatea oamenilor și a utilajelor. În consecință ne propunem echiparea, prin forțe proprii, cu reglaj automat a citorva cazane, ca să asigurăm astfel un consum constant, singura cale de a reduce consumul inutil de combustibil, sau consumul de energie electrică. Cred că sînt în ascen-

timentul tuturor dacă mai ridic o anume problemă, cea a mînușilor de protecție pentru înaltă tensiune, mînuși care nu sînt totdeauna de calitate corespunzătoare.”

Și numărul celor care au luat cuvîntul nu s-a limitat desigur doar la cei pe care i-am consemnat, dar, din motive de spațiu tipografic, să punem totuși punct însemnărilor noastre, convingîndu-ne că transcrierea succintă a luărilor de cuvînt ilustrează elocvent atmosfera dezbaterilor la care am asistat, dezbateri care au atîns punctele cele mai arzătoare ale muncii și activității de la centrala termoelectrică Grozăvești.

VICTOR NIȚA

Viața unei idei este perseverența oamenilor de-a o înfăptui

Nu pentru că am putea pune la îndoială ceea ce ne spune, zice el, și nu pentru că n-ar avea cuvintele cele mai potrivite, adăugăm noi, ci pentru simplul motiv, credem, că omului acestuia înclinat de-acum către o vîrstă a deplinei maturități, la 49 de ani, îi face plăcere și simte o bucurie dreaptă, ce se cuvine a fi înțeleasă, de-a ne arăta ce-a făcut în șirul de ani de cind se află ca șef al secției sculărie a întreprinderii de autocamioane Brașov, inginerul Ioan Leancu preferă să ne și arate despre ce vorbește. E bucuria omului care a muncit, de a arăta ce a muncit. Treceam printre mașinile-unelte instalate sub hala înaltă, de construcție veche, printre oameni concentrați asupra lucrului lor, și Ioan Leancu ne spune că secția pe care o conduce a suferit de-a lungul anilor foarte multe reorganizări, în cursul cărora toate activitățile neproductive au fost amplasate pe verticală. Cabinele maștrilor, de exemplu. Aproape că nu avem timp să spunem că asemenea exemple s-au văzut și prin alte părți, cind șeful secției ne arată că, după același sistem, s-au înălțat între pardoseala de ciment a halei și acoperișul înalt magaziiile, vestiarele, o microcantină în care iau masa peste două sute de oameni, o încăpătoare sală de cursuri pentru calificare. În felul acesta, mărturisim, afirmația șefului secției privind „folosirea rațională a spațiilor de producție” apare deplin întemeiată, mai ales cind acestei simple observații i se adaugă cifra, exactă, a celor 1500 de metri pătrați deveniți disponibili prin reorganizări și folosiți exclusiv în scopuri productive. Iar costul unui metru pătrat redat producției se ridică, aflăm, la 2500 de lei...

Din cite se spune, secția condusă de inginerul Ioan Leancu este, printre cele de felul ei, cea mai mare din țară. Desigur, a devenit astfel nu numai datorită extinderilor de care aminteam ci, în primul rînd, felului serios și profund al oamenilor de aici de a-și gândi meseriile, încit de zece ani încoace ei nu s-au mai despărțit de titlul de fruntași pe întreprindere. Mîndria e a tuturor, zice șeful secției, cit și răspunderea. Și, cum lui nu-i place să facă o afirmație fără ca, neîntîrziat, s-o poată dovedi, mai arată că în cursul anului trecut au fost aplicate 220 de propuneri, din partea muncitorilor, cu eficiență imediată în procesul de producție. Una dintre urmări a fost, de exemplu, economisirea a 60 de tone de oțel de scule. Iar constatarea care înmănunchează întreg rezultatul muncii de un an al celor peste 1300 de oameni, este că secția și-a îndeplinit în bune condiții planul de anul trecut și chiar, într-o măsură însemnată, l-a depășit. Se înțelege că discuțiile din cadrul adunării generale ce s-a desfășurat de curînd în cadrul secției n-au ocultat satisfacția și bucuria, lesne de înțeles, a celor ce-au muncit bine și cu teamă, după cum nici efortul de-a întrezări căile cele mai drepte și sigure de îndeplinire a planului pe anul în curs. Constantia Balea,

de exemplu, din atelierul 415, a vorbit despre linia de fabricare a cuțitelor coronament, executată prin eforturi proprii de către oamenii secției, care au eliminat astfel cheltuieli însemnate de valută. La rîndul său, Ioan Coconete, gîndind mai mult la ceea ce rămîne de făcut, a propus să se prevadă construirea unei instalații de climatizare a halei, astfel încît să se lucreze la temperatura constantă de 18 grade, nu pentru că oamenii, acum, în secție, le-ar fi prea cald sau prea frig, ci pentru că mașinile, chiar, fiind vorba despre mașini de o mare finețe, ar da un randament optim în condițiile unei temperaturi uniforme. În numele colegilor săi la atelierul tratamente termice, Emilia Schiau, șefa acestei atelier, arată că în viitorul apropiat va trece la executarea unor tratamente termice sub zero grade. Vestea i-a însuflețit pe cei 160 de oameni aflați în sală. Ușor de înțeles: noul procedeu de tratare termică va spori considerabil rezistența și durabilitatea sculelor și dispozitivelor fabricate de secție. În schimb, ceea ce a spus în fața adunării generale Constantin Chiș, fără să mai constituie o noutate, a atras atenția întrucît e o problemă de mare importanță pentru secție. Așa a fost considerată și în celelalte adunări generale, de anul trecut sau de acum doi ani, cind s-a propus ca pentru tinerii muncitori, cei care abia acum își găsesc un capăt de drum în meserie, desenele să vină în detaliu, nu globale, generale, astfel încît ei să execute piesele respective fără nici un cusur și fără pierdere de timp. „Dacă vine un desen lipsit de detaliile necesare, arată inginerul Ioan Leancu, ce poate să facă un tînăr muncitor? Înaintează cit poate și la un moment dat, cu siguranță, se împotmolește. Atunci ori continuă lucrul, greșit, ori, mai degrabă, pleacă să-și caute maistrul ca să-i dea lămuririle cu pricina. Ideea desenelor detaliate e mai veche, și tot de la noi a plecat, dintr-o adunare generală pe secție. Conducerea întreprinderii a hotărît că e bine să se facă așa cum spunem noi dar, iată, problema nu s-a rezolvat pînă acum. Dealtfel, în curînd, la adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii pe întreprindere, noi, reprezentanții secției, vom readuce iarăși în discuție această problemă. De fapt, cele două secții de proiectare, 320 și 330, au încă de pe acum sarcini să treacă la livrarea acestor documentații. Colegial, prieteneste, le vom readuce aminte această obligație. Fiindcă de ea depind multe. Creșterea cadrelor, productivitatea muncii în secția noastră”. Cind spune acestea, inginerul Ioan Leancu se gîndește, după cum singur ne spune, că planul pe acest an va fi mai mare decit cel din 1978 cu 11 milioane și tocmai de aceea, subliniază el, o propunere, o idee privind viitorul secției, al oamenilor, nu înseamnă doar formularea ei ci și perseverența de-a o vedea înfăptuită.

C. DUMITRU

Vremea fraților Ciuc

(Urmare din pag. 1)

frate-miu și i-o făcut o cinste bună. De-acu era bătrîn Petrace Vișan. O și murit. Astăzi, dacă mi se întâmplă să deschid gura, unii spun că-s povești.

Vorbele de mai sus au fost rostite de Neculai, cel de-al cincilea dintre cei zece frați Ciuc. Cu Neculai am fost coleg de primară. În Iași, la „Spiru Haret”, școală de pe coama dealului Sărăriei, de unde cartierul Țicău pornește la vale și apoi, peste un fir de apă năcăjită de-o poreclă urită, la deal, spre iazurile în șirag și pădurea în pilcuri ale Cricului. Țicăul bojdeucii lui Creangă și-al unor gospodării de oameni pe care nu-i dădea bogăția afară din casă. Ne învăța carte doamna Hermeziu, muzică, domnul Dimitriu, ordine, domnul director Pamfil. Iasul de după război! Iasul anilor 1945 și 1946 când am fost noi, Neculai și eu, colegi era un oraș în cumplită măsură dărîmat de război și vechime, un oraș de oameni care o duceau greu, foarte greu. Seceta din '47 avea să amărăscă viața ieșenilor și-a tuturor moldovenilor și mai rău. În această sărăcie generală, Neculai Ciuc și-al lui erau printre cei mai săraci. Poate, gîndeam cu mîntea mea de copil, chiar cei mai săraci ieșeni. Vremea familiei Ciuc a început, nefiresc, iarna. L-am reîntîlnit după ce nu ne văzusem vreo douăzeci de ani. Pentru că acum eram musafir în orașul meu, Neculai m-a chemat acasă la el. Am stat și ne-am tot amintit și ne-am tot istorisit o seară și-o jumătate de noapte. Adică foarte puțin! Acasă la el, nu acolo pe dealul dinspre Cric al Țicăului, nu acolo unde mai erau doar două case și se isprăvea Iasul, ci într-un apartament dintr-un bloc din cartierul Dimitrie Cantemir, cartier inexistent pe-atunci.

IARNA

— Iartă-mă, Neculai, că dezgrop trecutul, dar cum dracu' s-a făcut de se adunase atîta sărăcie la voi?

— Și tata și mama erau fi de țărani săraci, din Iliești, Suceava. Tata avea șapte frați, mama avea cinci surori. Pămînt n-aveau. Tata o ajuns cu ocazia armatei în Iași și, după aceea, a adus-o și pe mama. Două traiste goale! Tata o făcut de toate. O găsit, un timp, o slujbă. O muncit și pămîntul, Corpul IV de armată dădea în arendă după numărul copiilor. O făcut și zidărie, se pricepea la sobe și la beciuri. Tăia lemne, rinea zăpada, de toate! Așa o reușit să cumpere un fund de grădină de la unu' Ion Făruș, pe șoseaua Albineț 20, acolo sus pe deal, la capăt, știi tu, doar ai fost. Apoi o făcut o cameră și un antret, în care am crescut toți nouă, că al zecelea o murit de mic. Tata pleca de dimineață și seara se întorcea cu cît putea. N-avea calificare și o leafă de necalificat n-am fi putut face față. Nu știe decît o clasă dar vorbește două limbi, germana și rusa. Pleca dimineața să muncască dar nu știa ce-o să găsească. Mama muncea ca spălătoareasă la spitalul Izolarea; a rămas cu reumatism din cel greu de dus. Acasă, mai grădina, mai un purcel, mai o pasăre, uneori o vită! A fost și este o femeie foarte gospodină și foarte curată. Șapte petece pe-o cămașă, dar să fie curată: așa ne ținea! Eram nouă copii la părinți și situația era foarte grea. Dar ne-au purtat pe fiecare la școală. Dimineața mă duceau la școală, după-amiaza mă duceau la zidărie, unde lucra tata. Într-un timp am avut un cal și-o căruță. Constantin, fratele mai mare, a intrat slugă la proprietarul unui depozit de lemne. Dumitru lucra pe-o căruță de tutun. Dar toți și învățam. Barem Elena lua numai premii.

PRIMĂVARA

— M-ai primit într-o casă civilizată: cu baie, cu electricitate, cu încălzire centrală, cu gaze; o casă cu mobilă, e adevărat, de serie, însă modernă; o casă în care există confortul tehnic al frigiderului, televizorului și colorației. Când întimplarea, după atîta vreme, a făcut să ne reîntîlnim, tu ai coborît dintr-o Dacie. Neculai, așa ca între vechi prieteni, cum te-ai scuturat, cum te-ai vindecat de sărăcie?

— Am făcut șase clase, apoi ucenicie la CFR. La Direcția regională. Măi Nelu, dacă vrei să mă crezi: acolo m-am dus desculț! Vroiam să mă fac sudor. Am avut noroc de un maestru care mi-a spus: „Tu vezi să-nveți meserie și-ai să ai și pantofi!” Era prin '51-'52. Am muncit prin toate sectoarele și am făcut de toate: am cărat apă, am săpat șanțuri și mai aveam puteri să joc și fotbal pe maidan. Dar am învățat și meserie! M-am transferat în construcții și am sudat, și eu, încheieturile mai tuturor marilor construcții care începuseră să se facă în Iași: Fabrica de antibiotice, Institutul agronomic, Institutul „Petru Poni”. Apoi armata, la grăniceri. Și-n armată am lucrat și la construcții și am făcut și sport. După ce am fost lăsat la vatră, iar sudură la marile construcții din Iași: Teatrul de vară, Casa de cultură a studenților, Casa sindicatelor, blocurile din Păcurari, Institutul politehnic, Fondul plastic, blocurile muncitorești din Tudor Vladimirescu și Școala și Uzina metalurgică, unde, în interesul beneficiarului, m-am transferat și sint și-acuma. Am fost trimis la specializare și, cînd am revenit, am lucrat la darea în folosință a Secției I. Apoi am lucrat la zincărie, apoi la secția a IV-a, unde lucrez și-acuma. La zincărie, căzile se per-

Doi părinți fericiți: Ioana și Gheorghe Ciuc.

forau și, ca să nu se întrerupă producția, lucram și cite trei schimburi la rînd. Au fost, la început, perioade grele. Venea mașina uzinei noaptea, imi sunau la ușă și niciodată n-am spus: nu mai pot. Am fost dat prin zărele Munca, Șcinteia și Flacăra Iasului. Am vreo cinci medalii de frunză în producție. Sint sudor specialist. Doar vreo doi-trei oameni sintem în toată uzina care știm să argintăm contactori electrici, Sudez în aluminiu, în fontă și diferite oțeluri speciale, la diferite instalații de înaltă presiune. Mai am cu mine încă vreo cinci sudori care fac munca în schimburi. Cînd se ivesc probleme, intervin. În uzină sint considerat ca un om dintr-aceia pe care se poate conta la nevoie: știi ce bucurie-i asta pentru mine? M-au trimis pentru intervenții la Ișalnița și la Electroputere. Oamenii m-au ales în comitetul de partid pe secție. Mi-a plăcut foarte mult meseria asta. În timpul asta am crescut foarte mulți copii: i-am învățat să facă lucru bun, să nu se mai întoarcă cineva a doua oară în urma lor. Cu toate aparatele moderne care există, e nevoie de conștiință. Cînd s-a pus problema completării studiilor, cu toate că aveam 29 de ani, mi-am terminat cele opt clase. Pe copiii mei i-am dus în uzină să vadă cum se muncește, cum se poate cîștiga cîștit, cum îți poți aduna o gospodărie, cum îți poți ține copiii la școală.

— Fiindcă a venit vorba, Neculai, cum lși construiește familia un sudor specialist?

— Cred că la fel ca și-un ziarist. Întîi trebuie să aibă norocul să se întîlnească în viață cu o fată care chiar să vrea o familie. Maria mea avea de ce să mă înțeleagă. Părinții tot țărani, tot săraci. Mama ei a murit în timpul războiului, cînd se refugiază. A avut o peritonită și n-a fost cine s-o opereze. Au purtat-o într-o căruță și într-însa a murit. Au rămas șase fete și un băiat. S-a calificat la locul de muncă, apoi a făcut o școală și de 24 de ani este soră medicală la Spitalul de neurochirurgie. Are un loc de muncă greu, chiar la sala de operații; dar ca și mine are mulțumirea că-i socotită om de nădejde. Ne-am căsătorit acum 21 de ani. Ne înțelegem și-acum la fel de frumos ca la început; dacă ar fi cînte și înțelegere, n-ar mai fi nevoie de miliție și de tribunale. La noi în casă nu se injură. Nevastă-mea și eu am luat-o de la lingură. Și pe toate cite le vezi le-am făcut în trepte. Azi, oleacă, miine, oleacă. Numai din retribuții, ore suplimentare, chibzuială și renunțări. Întîi făceam o șe-

dință cu toții, chiar și cu copiii. Spuneam ce-avem de gînd să ne mai luăm, spuneam la ce trebuie să ne limităm și mereu repetam că nu trebuie să ne facem de rușine în fața oamenilor, să fim ațiași ca răi platnici la chirie sau mai știu eu la ce. Ne sfătuiam și hotărām dacă putem sau nu. Aproape de 20 de ani tot avem rate. Acum pentru mașină. Altfel nu se putea. Dar băieții ne-au înțeles. Cel mare, Gigi, cînd l-am întrebat dacă să-i punem preparator, că altfel, zic unii, nu se intră la facultate, ne-a spus să păstrăm banii, să nu facem sacrificii, că el va intra și fără preparator. Și a intrat! Cînd s-au pus rezultatele, a plîns de bucurie. E student în anul întîi la Mecanică. Din neamul neamului meu e primul care a intrat la facultate! Iar celălalt, Adrian, e în clasa a IX-a la Liceul industrial „Dimitrie Cantemir”. Învăță foarte bine. Nu vreau să plec ochii în jos cînd e vorba de copiii mei și ei m-au înțeles. Am făcut sacrificii, dar sint fericiți. Aveam 30 de ani cînd am văzut prima oară marea; ei au văzut-o de la 3 și de la 5 ani. Concediile ni le facem numai împreună, toți patru; la început îngrămădiți într-o motocicletă cu ataș, acum cu mașina. Nu visez la bijuterii și nici la lux. Mă bucur că în concediu imi pot vedea țara, împreună cu ai mei. Am făcut tot ce mi-am dorit, mai mult nu se poate face.

VARA

— Și frații tăi? Ce-au făcut? Cum o duc? Ce-i cu ei, acum? Au ieșit și ei din țară? Pot înmulți exemplul tău cu 9? Măi bine l-am cunoscut pe Mihai, dar ia-mi-i pe rînd!

— Din nouă, trăim doar opt. Cel mare, Constantin, de-acum e bunic; lucrează ca taxator la administrația piețelor. Al doilea era electrician și-a murit într-un accident stupid. A rămas un băiat, care acum e într-a XII-a. Soția lucrează la întreprinderea la care a lucrat el; au ajutat-o. Păcat de el, știa să facă orice, să repare orice, avea două diplome de inovator. Sora Elena e singura care a învățat mai mult. A făcut conservator, la București. Noi îi trimiteam cît puteam. Acum s-a căsătorit, o cheamă Bîrică și are doi băieți: cel mai mare e de-acum încadrat, cel mai mic vrea să dea, în vară, la facultate. Al patrulea, Mihai, a fost tractorist, șef de brigadă, iar de 11 ani e mecanic auto. Soția sa muncește la Textila. Au doi copii: băiatul a terminat liceul, fata e într-a VIII-a. Al cincilea sint eu și și-am spus destule despre mine. Al șaselea copil e Maria, acum Mihalache, s-a căsătorit cu un băiat tot necăjit dar om de treabă. Au patru copii, trei băieți și o fată. Ea e singura care a rămas lângă părinți. Și-au făcut alături de casa veche, casa lor. Oamenii la locul lor, se ocupă de muncă și-i cresc copiii. A șaptea e Aglăița, acum Moraru. Ea e soră medicală, el e croitor la Arta modei. Locuiesc în bloc, foarte bine. Oamenii pașnici. Al optulea e Vasile, Lică, e barosan. Șofer și mecanic. Are trei fetițe; una e într-a opta la Liceul „Mihai Eminescu”; dintr-întîia a fost numai cu zece fetițe asta! Mama ei a muncit la Textila roșie, acum e pensionată de boală. Are școala profesională și e o femeie foarte bună. Cel mai mic, al nouălea, Ion, Nelu, e constructor parchetar, în București. S-a căsătorit cu o văduvă cu doi copii. Se înțeleg bine și ei.

TOAMNA

— Dar mama și tata? Ce fac dumnea-lor, Ioana și Gheorghe Ciuc? Am vrut să încep cu întrebarea asta, dar pentru că subiectul e sfînt, am lăsat-o la urmă.

— Mama are 75 de ani, tata 79; cum spune el, merge odată cu secolul. Mama e mai obosită, a umblat mult desculță și neîmbrăcată și-o supără reumatismul. Nu uit că se culca flîmîndă numai să ne vadă pe noi, copiii, liniștiți; probabil și asta a lăsat urme. A primit „Gloria maternă”. Tata e destul de zdravăn, îl stăcîie doar o hernie pe care o are din război. Tot mai sapă grădina. Stau tot în căsuța aceea. Cînd o fugit Țicăul, s-au dărîmat casele. Și-a noastră. A venit tovarășul primar și le-a spus: „Vă dăm la bloc, că-i mai bine!” Tata i-a răspuns: „M-aș simți ca la spital, dacă nu lucrez oleacă în grădină, într-un an mor!” Și n-o plecat. ADAS-ul i-a dat 8000 de lei și primăria i-a ajutat cu 4000 de lei în materiale. Dar casa era la pămînt. El și-o făcut o colibă ca Robinson și n-o plecat.

DESPRE COPII, PENTRU OAMENI MARI

Tombola pantalonilor

O măsură a Ministerului Educației și Învățămîntului interzice elevilor — inclusiv școlărilor de la elementară — să vină la școală îmbrăcate cu pantaloni. Dacă vin toși îmbrăcate băiețește, pantalonii le sint arestați de către tovarășa sau tovarășul diriginte. Se zice că în unele școli s-au adunat vrafuri de pantaloni. Părinții nu se prea îmbulzesc să-i recupereze, ca să nu-și atragă, pentru niște pantaloni sau pantolonași, mustarea școlii. Pe cînd o tombolă a pantalonilor? S-ar mai desocongiona niște spații, ar mai cîștiga și școlile un ban, las' că spectacolul, spre deosebire de-atîtea serbări școlărești, mult pre grave, mult prea pline de morgă, ar fi unul dintre cele mai populare.

Măsura, cum spuneam, se referă la eleve. Nu și la profesore care, în zilele cu zăpadă și ger, vin (și de ce n-ar veni?) în pantaloni. Foarte bine! Sintem, ca părinți, ultimii care ne-am bucura dacă profesorele fiicelor noastre și-ar începe lecțiile cu tot frigul de-afară în suflete. Dar ca părinți, ne mai gîndim, cît de cît, și la fiicele noastre. Se gîndesc chiar și ele, nediscutînd măsura, ci faptul:

— Tăticule, de ce tovarășa poate veni la școală în pantaloni iar eu nu?

Tăticul nu răspunde. Sau răspunde:

— Tovarășa e mare, suferă de frig. Tu ești mică.

Bine! — se va obiecta — dar de ce nu se duc puștoaicelle, așa, im-

Ne-am adunat toți, cu nurori și gineri. Eu le-am spus așa: Noi ne-am născut toți în casa asta! Nu pot să uit cum mă chema tata și-mi spunea: „Mă, ia fugi pe Albineț, la moașa Cămila și cheam-o, că ne mai vine unul!” Și pe urmă mă trimitea să mai aduc și-un sfert de secărică. Atîi le-am spus. Apoi am dat toți bani, am trecut și la treabă și într-o săptămînă jumătate casa era la loc. C-un prieten, electrician, am făcut și instalația de lumină. Căutăm să-i ajutăm. N-au pensie și de aceea le-am făcut noi: da fiecare cite o sută pe lună. Toamna le luăm lemne. Cînd ne ducem la ei, nu ne ducem cu mina goală. Eu îi iau cu mașina și-i aduc să facă baie la mine, la bloc. Sora mea care lucrează la spital le face injecțiile. Maria, nevastă-mea, le-a dat radioul ei de domnișoară. Cînd ne întîlnim între noi sau vorbim la telefon, prima vorbă e: ce face mama, ce face tata? Avem un respect deosebit pentru ce au făcut pentru noi: ne-au dat viață și ne-au crescut. Tata ne spunea: „Nici un fruct dintr-un pom să nu furați! Poate să se spună despre noi că sintem mulți, că sintem năcăjiți, dar să se spună și că sintem cîștiți!” Tata este un sfătuitor. La zilele lor, la zilele noastre, la sărbători ne adunăm cu toții lingă ei. Copiii, nurorii, ginerii, 18 nepoți și-o strănepoată. Mama începe să plîngă. O întrebăm de ce? Ne răspunde: „De bucurie! Cînd vă văd la locul vostru, cînd văd că n-ați ajuns vagabonzi, pot să mor și miine. Nu-mi pare rău că am trăit, nu-mi pare rău că v-am făcut!” Mai mult nu poate spune. De emoție.

După ce Neculai a tăcut, mi-am găsit de lucru: am răsfoit albume cu fotografii de familie (într-una niște copii suflau în luminările unui tort aniversar, într-alta niște copii vorbeau la telefon, și alteii) și am citit într-o gazetă veche citeva rînduri: „La Uzina metalurgică din Iași: Comunistii în miezul problemelor majore. Maistrul de întreținere Sandu Nemeth a propus o soluție de prelungire a vieții băilor de zincare cu încă trei luni. Imediat i s-au alăturat alți comunisti, printre care Nicolae Ciuc...” După care, mi-am luat inima în dinți și l-am întrebat:

— Ascultă, Neculai, pe tine sau pe al tăi v-ar supăra dacă așa scrie despre voi? Despre necazurile voastre și despre bătaia voastră cu viața?

— Nu, chiar așa fi mulțumit! Nu pentru mine, nu pentru frații mei, dar pentru mama și pentru tata! Le-ai face o bucurie. Dar tu? De ce vrei să scrii despre noi? Ai rămas de atunci, de cînd eram mic, impresionat de sărăcia noastră?

— Am rămas, sigur că am rămas. Dar nu numai pentru asta vreau să scriu. Ci și pentru că, dintotdeauna și mereu, v-am respectat felul în care v-ați purtat sărăcia. M-au impresionat demnitatea voastră, cîntea voastră și curajul vostru. Apoi, mai vreau să scriu pentru că în țara asta a noastră n-a fost numai un Neculai Ciuc, n-au fost numai zece frați Ciuc, ci au fost milioane de oameni care din săraci n-au ajuns bogați, dar au ajuns oameni care trăiesc cu ind destulare, cu bun-simț, cu înțelegere a stării de la care au plecat și a stării la care au ajuns, în numai vreo treizeci și cinci de ani. Vreau să scriu, pentru că există azi copii și tineri care nu cred că generația părinților lor a dus-o într-adevăr foarte greu, că a făcut sacrificii dar nu a dezertat; și-n schimb cred că totul li se cuvine. Vreau să scriu despre voi, pentru că am credea că aveți dreptul, cîștigat și răscîștigat, și la o astfel de recunoaștere și de recunoștință. Tatăl tău spune că merge împreună cu secolul; eu vreau să spun, să scriu că voi, copiii, nepoții și strănepoții Ioanei și ai lui Gheorghe Ciuc mergeți împreună cu o eră.

pantalonate, pînă la poarta școlii, urmînd ca acolo să aplice măsura? Unele fac așa, altele nu. Nu-i chiar foarte la îndemînă — dacă nu credeți, încercați! — să te dezbraci de pantaloni „din mers”, pe o stradă sau într-o curte.

Nimic de zis, intenția e bună: să păstrăm gingășia fetelor, care să fie fete, nu băieței. Numai că iernile, de la un timp, s-au făcut mai aspre, iar fetele și fetițele noastre răcesc. S-au deprins, ce să-i faci, cu pantaloni, nu le-am călît, așa le-am trimis la școală în toate iernile, nebînuind că va veni, acum, o astfel de măsură.

Uneori, desigur, putem încerca să revoluționăm o lume (în cazul de față, să resuscităm sau să recuperăm feminitatea) pornind de la copii. De acord, numai să nu răcească.

ILIE PURCARU ■

La scrisorile primite din partea mai multor colective de personal sanitar mediu prin care sintem solicitați în clarificarea unor probleme privind Legea nr. 3/1978, ne-am adresat fo-
rului competent, Ministerul Sănătății, care ne precizează:

În conformitate cu prevederile Decretului nr. 207/1977 privind organizarea și funcționarea învățământului liceal și anexei la acest decret prin care se stabilesc tipurile, profilurile și meseriile în care se pregătesc elevii prin învățământul liceal, începând cu promoția absolvenților anului școlar 1977/1978, absolvenții liceului sanitar se consideră calificați în meseriile: soră (oficiant) medicală, laborant de farmacie, laborant biolog, tehnician dentar. Menționăm că prin aceeași reglementare alte forme de pregătire a personalului mediu sanitar s-au abrogat.

Prin Legea nr. 3/1978 privind asigurarea sănătății populației și prin art. 95 din Legea nr. 4/1978 pentru modificarea și completarea Legii nr. 57/1974, s-au stabilit următoarele funcții de personal sanitar mediu:

— soră medicală principală, oficiant medical principal (cu liceu sanitar), care a înlocuit fosta funcție de asistent medical principal;

— soră medicală, oficiant medical (cu liceu sanitar) care a înlocuit fosta funcție de asistent medical;

— laborant principal (cu liceu sanitar) care a înlocuit fosta funcție de asistent medical principal de laborator;

— laborant (cu liceu sanitar) care a înlocuit fosta funcție de asistent medical de laborator;

— soră medicală, moașă, oficiant sanitar, gipsar, masor, autopsier, cu soră medicală, moașă, oficiant sanitar, gipsar, masor, autopsier (cu școală sanitară).

Din cele arătate mai sus rezultă faptul că se păstrează în continuare diferențierea în raport de pregătire dobândită în școală între cadrele sanitare, liceul sanitar fiind singura formă de pregătire în viitor a personalului mediu sanitar, iar pe de altă parte, înlocuirea funcției de asistent medical cu aceea de

soră medicală — oficiant medical — (cu liceu sanitar) nu constituie o retrogradare intrucit la funcțiile înlocuite se păstrează în continuare aceleași atribuții tarifare stabilite în raport de pregătire, specialitatea în care lucrează și locul de muncă.

În ceea ce privește propunerea de înlocuirea funcției de asistent medical cu funcția de tehnician vă precizăm următoarele:

Legea nr. 4/1978, atît în cadrul art. 95 cit și prin capit. II din anexa nr. V, prevede în mod expres că funcția de asistent medical a fost înlocuită cu funcția de soră medicală (cu liceu sanitar), iar funcțiile de tehnician principal sanitar și de tehnician sanitar rămîn nemedifacate.

În funcțiile de tehnician sanitar se încadrează în sectorul ocrotirii sănătății numai tehnicienii de utilaje medicale, tehnicienii opticieni și tehnicienii dentari a căror activitate se desfășoară ca un proces de muncă în cadrul unor ateliere de întreținerea aparatului și utilaje-

lor medicale sau laboratoare de tehnică dentară, activitatea acestora desfășurîndu-se în aceleași condiții cu cea a tehnicienilor din sectorul industrial. Din acest punct de vedere, pentru toate celelalte categorii de personal sanitar mediu, activitatea la patul bolnavului, în cabinetele de consultații, în laboratoare sau în farmacie, nu se poate asimila cu aceea a tehnicienilor.

Este de reținut și faptul că prin Decretul nr. 207/1977 se nominalizează profilurile în care se pregătesc cadrele sanitare medii așa cum s-a menționat mai sus, singura funcție de tehnician fiind cea de tehnician dentar.

Se precizează faptul că deși noua denumire a funcției de asistent medical, prin înlocuire, este de soră medicală (cu liceu sanitar), în această funcție se încadrează, în afară de absolvenții liceelor sanitare, toate cadrele care posedă ca pregătire diploma de absolvire a școlii de specializare postliceale și toate categoriile de diplome (certIFICATE) ale școlilor sanitare prevăzute la pct. 3 din instrucțiunile Ministerului Sănătății nr. 24/

1720/1960 publicate în Buletinul Ministerului Sănătății nr. 10/1960, precum și prin Ordinul Ministerului Educației și Învățămîntului nr. 2826/1978 pentru absolvîții cu diplomă de bacalaureat, de liceu și diploma școlilor sanitare profesionale de 2-3 ani.

În legătură cu afirmația din scrisoare că s-a produs „o degradare” a asistenților în „surori”, vă informăm că prin înlocuirea funcției, așa cum s-a arătat mai sus, nu s-au modificat nici retribuția care continuă să fie diferențiată în mod corespunzător după pregătire și nici atribuțiile stabilite pentru personalul sanitar mediu.

Considerăm, de asemenea, că prestigiul unui personal sanitar nu rezultă din denumirea funcției, ci din modul exemplar în care acesta se comportă la locul său de muncă, prin devotamentul și abnegația cu care îngrijește pe cei suferinzi.

Semnează
adjunct al ministrului
Dr. MIHAI ALDEA ■

Poșta redacției

Juridic

Ana Savin, Elena Pătrașcu — Galați: Dacă offerul de milizie a fost sancționat înscamnă că a greșit el, nu că dv. aveți dreptate. Trimiteti copia hotărîrii judecătorești. ● Nicolae Botez — Tg. Neamț: Ne-am interesat; ucigașul fratelui dv. este schizofrenic. ● Dumitru Piguliu — Vrancea: Hotărîrea judecătorească a ținut seama de interesele copilor și este dreaptă. ● Stoleru Victor — Galați: Am primit precizările dv. și o scrisoare de la Crețan Dumitru, presupusul debitor. Actele acestuia sînt mai concludente decît explicațiile dv. ● Vasile Năstăsioiu — Cimpulung Muscel: Dacă n-ați omis nimic, aveți dreptate; cazul este de competența comisiei de judecată. ● Diaconu C. — Negrești-Argeș: Pentru rezolvare adresați-vă UJCAP Argeș. ● Alexandru Gheorghe — Telemorman: E greu de dat un răspuns; ca membru C.O.M. cunoașteți mai bine condițiile din întreprindere; legea este de partea dv. ● Ioana Ababei — București: În funcția de gestionar n-ați știut că un angajament de plată este un lucru grav; nu vă putem ajuta. ● Costache Elena — București: Tristă întâmplare și totuși adevărată; pentru cauza civilă consultați un avocat. ● Crăciunescu Săftica — București: Un mandat de arestare este motivat de împrejurarea din momentul respectiv. Un om nevinovat poate fi eliberat după oricît timp și procurorul poate primi felicitări

pentru faptul de a-i fi dovedit nevinovăția, nicidecum tras la răspundere. Vă înșelați. Dacă soțul dv. este nevinovat va fi pus în libertate. ● Constantin Andonie — Brăila: Vă așteptăm la redacție. ● Moga Iuliana — Baia Mare: Nu. Sau trimiteți probe. ● Stela Voicu — Constanța: N-am înțeles nimic; cine este Roșca Maria și ce vrea de la dv.; sau ce vreți dv. de la ea? ● Bucurescu V. — Vlcea: Oare de ce o fi ținut flica dv. partea mamei? Aveți încredere în instanță. ● Morar Gri-gore — Bistrița: Așteptăm memoriul dv. ● Vasile Varadi — Cluj-Napoca: Un memoriu detaliat trimiteți-l Procuraturii Generale.

NICOLAE CRISTACHE ■

Social

Elena Voicu — București: Cenușul Flacăra e bucuros să se știe dorit în București. Simbata viitoare vă puteți spera, înținți cu membrii lui. ● Ciută C. Petru — Bacău: Nu justiția este de vină că „...Această femeie avind experiență în a acapara bărbății n-a acaparat și pe mine făcîndu-mă să mă despart de soție...” ● Moldovan Zamfira — Brașov: „Eu cred că noi-le criterii nu interzic punerea pe picioroare a unui om al muncii bolnav”. Bineînțeles. Reveniți și spuneți-ne cu ce vă putem ajuta. ● Perju Andrei — Sibiu: Supunem atenției conducerii O.G.A. Sibiu cazul dv. — ați fost scos din casă și familie cu tot pentru a fi instalat fotbalistul Rădoi. Dacă lucrurile stau așa este un abuz la care sperăm că se va renunța. ● Măraș Aneta —

Huși: Aveți dreptul să vă adresați Ministerului Apărării Naționale — singurul for ce poate da răspuns duresorilor întrebări ce ni le puneți. ● Tuluca Ion — Rucăr-Argeș: Urși! v-au mîncat două vaci cu lapte și nici măcar acum n-au fost împușcați. Așteptăm împreună cu dv. măsurile A.G.V.P.S. ● Prof. Ion Codru — București: Chiar și dv. spuneți că este greu să se rezolve problema — apropierea de locul de muncă. O reținem înșă ca atare. ● Ciocan Viorel — Plășșoru-Gorj: Doriți să lucrați împreună cu soția căci sînteți gelos. Sînteți gelos căci nu lucrați împreună cu soția. În primul rînd. În al doilea rînd faceți actele pentru căsătorie. În al treilea rînd — poate așa se vor rezolva primela două. ● Bănică Mihai — Căpreni-Gorj: Vă tratați viața intimă prea literar și prea în fața altora. ● Băla Alexandrina — Tg. Jiu: Scoțind bani din casieria unității unde ați lucrat pentru a vă cumpăra cuvertură v-ați meritat pedapsa. Este normal ca în comerț să nu mai puteți lucra cel puțin o perioadă. ● Monica Olaru — București: Reveniți cu cererea dv. la forul competent — Direcția generală a poștelor și telecomunicațiilor București.

EUGEN SECELEANU ■

Administrativ

Stoian Nicolucă — București: Blocul la care vă referiți urmează a fi dat în folosință la sfîrșitul trimestrului I 1979. ● Costache Asofionel — Focșani: Vi s-a aprobat de către comisia județeană de pensii înscrierea la pensie pentru pier-

derea capacității de muncă. ● Gheorghe Apolzan — București: Răspunsul pe care l-ați primit de la TAROM este clar, așteptați rezolvarea. ● Vasile Ghughiliasche — Solca (Suceava): Conform legislației în vigoare nu puteți obține locuință din fondul locativ de stat intrucit aveți locuință proprietate personală. ● Maria Marinică — com. Armenis (Caraș-Severin): În cursul acestui luni veți primi pensia cuvenită pe lunile ianuarie—august 1978. ● George Radulian; Elena Dragomir — București ș.a.: Regulamente privind modul de funcționare a asociațiilor de locatari? Nu avem și nici nu intenționăm să deținem. ● Ion Pavel — com. Budești (Ifov): Ministerul Muncii v-a aprobat confectionarea gratuită a notetzel. ● Elisabeta Dumitru — București: În 28 decembrie 1978 COM a hotărît să vă ajute în obținerea unei locuințe din mîscărea a II-a. ● Eugeniu Cristea — comuna Chiajna: Nu puteți. Locuți la o distanță mai mică de 30 de kilometri de București. ● Constanța Vlad — Tîrgoviște: În conformitate cu articolul 159 din Codul familiei, competență în instituirea tutelei este autoritatea tutelară de la domiciliul minorului. În cazul de față Consiliul popular municipal, care poate numi tutore orice persoană majoră care prezintă garanții materiale și morale și care are posibilitatea să asigure creșterea și educarea copilului. ● Maria Slatineanu — Iași și Ioan Serdaru — com. Cornești (Iași): În privința stabilirii vechimii în cîmpul muncii vă sfătuim să vă adresați Direcției județene pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale.

MARGA NEDELEA ■

și care funcționează fără un program stabilit și care ne viciază aerul în perioada cînd sînt în activitate. Motoarele electrice nefiind izolate fonic produc zgomot continuu foarte mare atît ziua cît și noaptea. Personalul care supraveghează și încarcă cuptoarele, noaptea pisează sticlă, chiar la ore foarte tîrzii, între 2 și 3 noaptea. Vă rugăm pe dv. a interveni la cei în drept pentru a analiza și da un răspuns. (Semnează Ioan Muja în numele a 10 locatari)

De la Consiliul popular al județului Dimbovița

În numărul 46 din 16 noiembrie 1978 al revistei, la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră”, a apărut sesizarea tovarășei Bulgăre Niculina din Tîrgoviște în legătură cu cantina întreprinderii noastre situată în strada Mierlei. Sesizarea este justă, cantina întreprinderii fiind pusă la dispoziția unor oameni ai muncii ai noștri pentru organizarea de nunți. Datorită nivelului educativ scăzut al unor participanți s-a întimplat ca la o astfel de nunță să se producă mai mult zgomot, ceea ce a dus la perturbarea liniștii unor locatari din blocurile aflate în imediata apropiere. Față de cele arătate și pe baza unei analize efectuate de organul de conducere și de comitetul sindicatului, s-a hotărît ca în viitor să nu se mai permită organizarea de nunți în cantina întreprinderii.

Sînt Olaru Ion din Crasna-Covasna și arăt că de la 31 august 1978 și pînă-n prezent prețul abonamentului pe ruta Intorsura Buzăului — Crasna s-a modificat de 3 ori (156, 201, 178 lei). De ce tariful transportului din județul Covasna nu are stabilitate cum are în restul localităților?

În conformitate cu Legea nr. 3 privind asigurarea sănătății populației și pe baza indicațiilor conducerii superioare de partid și de stat privind verificarea și promovarea noului în știința medicală, conducerea Ministerului Sănătății a hotărît ca, începînd cu data de 30 ianuarie a.c., să se reia verificarea procedurii terapeutice al doctorului Mihai Dănilă. Testarea va avea loc la Institutul de virusologie „Ștefan S. Nicolau” din București, bulevardul Mihai Bravu 285, unde doctorul Mihai Dănilă se găsește detașat și unde își desfășoară activitatea și în cadrul unui cabinet de consultații.

Vă scriem în numele locatarilor a aproximativ 450 de apartamente din blocurile 22-31 din Pasajul Micalca ce urmează a fi date în folosință: termenul de predare a apartamentelor era 30 decembrie 1978; acest termen a fost decalat oficial — fără anunțarea beneficiarilor — cu un an de zile, adică 30 decembrie 1979. Sotocim că, în acest caz, și ratele pe care urmam a le plăti începînd din februarie a.c., să fie amîinate în mod corespunzător. (Ioșif Nagygyörgy și Paul Vădăstrea-nu din Arad, strada Virful cu Dor 44-A și, respectiv, Clopotului 36)

Gabriela Vasile din Medgidia, absolventă a școlii postliceale de educatoare din București, seria 1976, ne scrie că deși a intrat în al treilea an de la absolvire, direcția școlii nu le-a eliberat diplomele. Lipsa acestora are consecințe în situația fiecăruia: nu se pot susține examenele de definitivat, nu se pot solicita justificat transferuri etc.

Din Baia Mare, Valentin Ghe-dușescu ne sesizează în numele a 25 de colegi că au absolvit în anul 1973 un curs postliceal de automatizări electrice în cadrul întreprinderii Carbochim din Cluj-Napoca și tot din anul 1973 își așteaptă de la sus-menționata întreprindere certificatele de absolvire.

N.R. Indiferent care sînt motivele, credem că instituțiile vizate vor lua de urgență măsurile ce se impun.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13.
● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă înscăliți. Precizați telefonul unde vă putem găsi.

București—Iași și retur

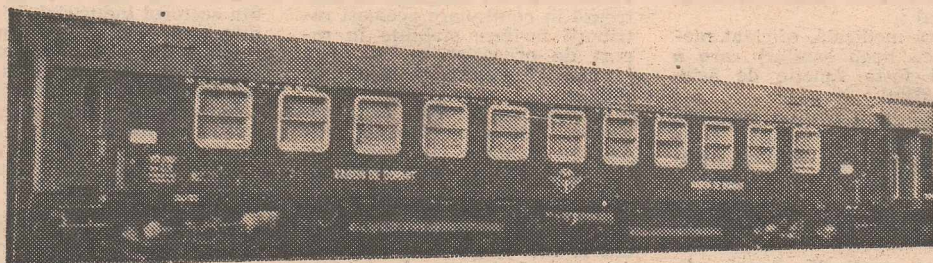
Nu poate fi tot atât de intim și comod ca dormitorul propriu, dar trebuie să se apropie mult de acesta, adică să-ți ofere posibilitatea unei odihne reale fiindcă dacă tu, călătorul, ai luat biletul vagonului de dormit al cutărui accelerat sau rapid înseamnă că a doua zi, în orașul îndepărtat, ai destulă treabă, te deplasezi în interes de serviciu, deci trebuie să fii odihnit.

Am luat, așadar, acceleratul de Iași, nr. 621 cu plecarea din Gara de Nord la 23.50. Înțelegând că AS înseamnă IAȘI (de ce oare panoul principal de anunțuri din gară conține tot felul de abrevieri) m-am îndreptat spre peronul 7. Orice plecare este pentru cel în cauză un motiv de tainică îngrijorare. Pentru cei de acasă, pentru tine dacă vei găsi ușor locul indicat, sticla cu pepsi etc., etc. Când garnitura de vagoane gareză doar cu câteva minute înainte de ora plecării îngrijorarea ta a trecut de mult granițele tainicului. Și, colac peste pupuză, când să te urci în vagon ești împins la o parte; „fereste că pătează!” și omul cu căruciorul electric pentru transportat mărfuri îți tale orice gansă spre scara vagonului. El nu cedează pentru tine fiindcă este și mai grăbit, n-are decât vreo câteva minute la dispoziție și trebuie să aprovizioneze toate cele trei vagoane de dormit cu navetele de apă minerală, cico și nu mai știu ce. Reflectezi: ori să tragă garnitura mai devreme și astfel aprovizionarea să fie făcută lejer, ori să treacă la aprovizionare încă din locul de formare a garniturii, ori și una și cealaltă și în sfârșit, în ultimul minut, te urci în vagon. În recompensă, parcă, conductorul vagonului, Dumitru Antofie, te primește cu amabilitate. De fapt și ceilalți doi, Gheorghe Bucur de la alt vagon de clasa I și Constantin Grecu de la vagonul de dormit de clasa II-a sunt foarte amabili, ba chiar îndatoritori. Din păcate însă cel căruia mă adresez la început, D.A., nu-mi poate îndeplini decât vagoanele câteva solicitări firești. Am venit de la Craiova — zic — aș vrea un ceai cald și o gustare, la restaurantul gării, n-am avut loc și nici chef pentru a intra. (La ora aceea era plin de fum, de oameni care așteptau în picioare pe lângă mese, ba era și un mic scandal, așa că...) Conductorul mă privește cu oarecare uimire. De unde gustări? Nu avem, că nu ne dă așa ceva. De mult n-am mai auzit de gustări. Frigiderul, priviți-l, este gol. Cîndva mai primeam niște suncă, niște pateuri, dar acum n-am decât biscuiți și apă minerală! Doriți?

Nu doresc biscuiți, decât dacă îmi poate face un ceai — reînnoiesc prima rugămintă. Nici ceai și nici cafea! Cesti avem, sintem dotați, dar nu funcționează reșou. Puteți să vă convingeți!

Mă conving că același reșou instalat inițial pe micuța masă specială din cușeta conductorului nu funcționează nici la vagonul de dormit de clasa a II-a. Îi întreb pe toți trei conductorii, pe rând firește, cum de se întâmplă ca aceste dotări inițiale să nu mai funcționeze, cum de s-a renunțat la micile servicii de ordin gastronomic, necesare fie la plecare fie la sosire, cînd în orele foarte matinale, 5 sau 6, nu sînt deschise încă bufetele sau restaurantele din gări. Nu au un răspuns precis, simt însă că nu-i vina lor și că eu am dreptate cînd pun întrebarea, fiindcă și alți călători, mai ales pe rute mai lungi, solicită aceste mici servicii. Ne exprimăm împreună (împreună înseamnă cei trei conductorii, vecinul meu de cușetă, Hara-lambie Antonescu, jurist, plecat la Iași pentru un proces al întreprinderii sale cu Tehnoton-ul, Ioana Pavelescu de la cușeta nr. 17, încă alți călători, precum și subsemnatul) părerea că un răspuns pozitiv va fi oferit de către întreprinderea care gestionează, printre altele, aceste dormitoare pe roți care sînt atașate trenurilor de călători. Și tot ca o întrebare ar fi și următoarea problemă: De ce la un tren accelerat, unde majoritatea vagoanelor de călători sînt de clasa a II-a repartizarea vagoanelor de dormit este în sens invers, adică două de clasa I și unul singur de clasa a II-a?

Către ora trei din noaptea, cînd mă reîntorc la cușetă, socot că vecinul meu

sau cum se poate cîștiga o zi de muncă

doarme, umbiu cu băgare de seamă. „Inutil — îi aud vocea — nu dorm. În zgomotul acesta?” Îi propun, firește, să ia în seamă faptul că sintem în tren și nu acasă la noi, unde apartamentul nu umbliă pe roți de fier. Desigur așa este, dar zgomotul de aici este chiar mai mare decît cel din vagoanele obișnuite de călători, acelea în care de obicei nu se doarme.

Am verificat și, paradoxal, avea dreptate. Lipsiți probabil, de izolație fonică, pereții numeroși ai cușetelor, rezonază puternic și numărul decibelilor asvirile în bezna imaginea despre „dulcele făcînt al roților de tren”. În fine, poate că la acest capitol cerem prea mult, așa încît, încercăm să adormim în ritmul dulce al roților. Imposibil: din cînd în cînd, în cușeta cu numerele 15 și 16 cineva bate cu un fier în geam. Aprinzînd lumina descoperim și această nouă sursă de zgomot: perdeaua de la geam, de un tip special, adică avînd fixată la un capăt o vergea metalică, atîrna în voie, fiind lipsită de o piesă care să o susțină. Aș fi putut să o leg cu o șosoră dar n-am fost prevăzător și n-am luat așa ceva la mine; și n-a luat nici conductorul. A doua zi dimineața, Bucur Gheorghe și Dumitru Antofie mi-au explicat că asemenea mici defecte, care produc însă destule neplăceri călătorilor, sînt frecvente și că de remedierea lor, trebuie să se ocupe mecanicii din stațiile de formare. Noi controlăm vagonul, ne interesează în primul rînd lenjeria, dacă este curată, dar lucrurile mai tehnice ne scapă la prima vedere. Nici nu ne pricepem în fond. Cînd sesizăm ceva, pe parcurs, notăm aici în acest caiet pentru defecțiuni. Cei de la formare trebuie să-l consulte.

Se pare însă că scrisul rămîne chiar scris, adică nu-l ia nimeni în seamă, fiindcă, atît în vagonul în care am călătorit, de tip nou de altfel, cît și în cel de clasa a II-a, există destule asemenea mici defecțiuni: uși care se închid insuficient, geamuri neetanșate perfect, calorifere cu robinetele înepenite etc.

...M-am despărțit de conductorii celor trei vagoane, la Iași, cînd miejia de ziuă. Din vagoane au coborît cu 23 de călători mai puțin, față de capacitatea lor de cazare. Un semn că unii călători nu se dau chiar în vînt după călătoria cu vagonul de dormit.

Insoțitori amabili, biscuiți și Snagov

Sîmbătă la prima oră — în Gara de Nord. Plecăm la ora 0,25 cu acceleratul 241 spre Deva, urcîndu-ne în ultimul vagon al garniturii, fiind vagon de dormit. Doi călători în cușeta conductorului solicită eliberarea suplimentului pentru pat. Aflăm astfel că la agenție au fost vîndute pentru vagonul A-II care ajunge la Humedoara, doar 11 locuri. Amabil, insoțitorul vagonului, Ilie Gre. Dumitru, după ce află scopul vizitei noastre, ne face loc pe canapea. Aflăm că Ilie Gre. Dumitru lucrează de mulți ani la C.F.R., îndeplinind diferite funcții dar numai de 2 luni lucrează la Romvared.

— M-am cam păcălit. De ce? Cum să vă spun, am venit la pomul lăudat și

nu prea sînt mulțumit. Venim în stația București-Grivița cu o oră înainte de plecarea trenului. Nu avem timp suficient să verificăm din punct de vedere funcțional tot vagonul, că și plecăm în Gara de Nord. Aici trebuie să încărcăm marfa care ne vine, trebuie să îndrumăm și să cazăm călătorii. Așa că, practic, nu este timp necesar pentru toate acestea. Pe mine, ca ceferist, cei în drept mă verifică din punct de vedere al finutei dar finuta vagonului nu-i interesează. Priviți, cei care au făcut curat aici au lăsat pe coridor cirpele de praf. Cînd m-am dus la stația de plecare a garniturii am găsit vagonul fără instalație electrică în funcțiune și complet rece. Am pierdut timp pînă au reușit cei de la întreținere să repare instalația dar nu am mai avut timpul suficient să verific dacă lenjeria este curată și dacă sînt săpunuri în cușete. Acum mă scuzați câteva clipe să pun cărbuni în sobă. După ce revine în cușetă, conductorul ne spune că toți cărbunii livrați pentru vagon conțin și gheață. Acest lucru îi îngreunează munca și bineînțeles soba de încălzire nu mai are același randament. Solicităm să bem un ceai sau o cafea. Nu am nici una, nici alta, și chiar dacă așa avea nu am cum să prepar. Nu am reșou. De fapt, aici, nimic nu funcționează cum trebuie. Frigiderul este defect, tablourile de comandă ale camerelor și stația de radio-amplificare — defecte, prizele nu au curent, iar lămpile de la paturi nu funcționează. Pînă și instalația de apă de la grupul sanitar este defectă. Îi întrebăm ce a primit pentru vagon în această seară, cunoscind faptul că trenul nu are vagon-restaurant și că de multe ori lumea vine aici și de la vagoanele de clasă solicitînd cîte ceva de mîncare, țigări sau ceva de băut. Ni s-au adus, ne spune în continuare conductorul, 48 de sticle de pepsi, 18 jumătăți de apă minerală, 3 ciocolate, 3 pachete de biscuiți și 5 pachete de țigări Snagov. Atîta tot. Această cantitate trebuie să ajungă la un drum dus-întors al vagonului. Așa că toată lumea face economie. Se bea puțin și de mîncat, doar biscuiți.

Ne deplasăm în capătul celălalt al trenului unde sînt două vagoane de dormit, vagoane cu destinația Deva. Cei doi conductorii, Leonte Gînjobă și Marin Velcea, mai vechi în meserie decît colegul lor, par să fie mulțumiți pentru faptul că, la plecare, vagoanele lor erau încălzite și instalația electrică funcționa. De asemenea, erau dotați cu reșou dar care nu funcționa. Griuliu, Leonte Gînjobă a pus pe cazanul de încălzit o cratiță cu apă, pentru cafele, cratiță, bineînțeles, acoperită deoarece ar putea intra în apă praful de cărbune. Ne spune că are în dulap chiar și cîteva piculețe de ceai.

— Aici avem condică de sugestii și reclamații. Nu scrie nimeni în ea. Este imaculată. De asemenea, avem și un caiet tehnic al vagonului în care sînt trecute zilnic toate defecțiunile. Dar ce, credeți că cei de la revizia de vagoane se uită în el? Nu prea. Și dacă se uită nu se ia nici o măsură. Uitați, în 18 iulie se reclamă faptul că reșoul este defect. Cîte luni au trecut de atunci? Cîte ori să mai treacă? Am auzit de la colegii mei mai vechi că aceste vagoane au fost dotate

și cu aragaze cu butelii turist. Au dispărut și ele între timp. Frigiderul Kristall — cu doi de „1” — sînt obiecte de mobilă. Dacă nu ai ce să pui în ele! Astfel, noi nu avem și ele mai mult ne încurcă. Unele, la alte vagoane, s-au scos și s-au montat răcitoare. S-a creat astfel spațiu pentru depozitarea navetelor cu sticle.

Acum totuși e bine. S-a mai încălzit afară. Dar cînd era frig plecam cu conductele de evacuare a apei înghețate, iar acestea refuiau. Acum, la grupul sanitar este umezeală din cauza unor defecțiuni la electropompă.

Îi întrebăm pe cei trei conductorii cine se face răspunzător de această stare în care se găsesc vagoanele-dormitor?

— Revizia de vagoane. Toată munca lor se face de mintuală. De asemenea, nu există înțelegere și colaborare între cele 4 secțiuni de mișcare, de tracțiune de vagoane și linie de la stația București-Grivița. De asemenea, greutăți ne mai fac și unii călători. Se mai fură din cînd în cînd, începînd cu săpunul, proșopul și chiar becurile de la lămpi. De ce tocmai becurile — deoarece cel care călătorește mult vrea să se asigure că la al doilea drum va avea lumină la capătul patului. De multe ori s-au tăiat curelele de piele de la paturi și s-au furat chiar oglinzi.

La întoarcere, după două zile, călătorim de la Timișoara spre București cu Rapidul 12, tren ce vine de la Belgrad. Desigur, nu este destul de ușor să procurăm un loc la vagonul de dormit, deoarece vagonul 037-9 nu a ajuns la stația de destinație rămînînd la Moravița. Așa că locuri sînt berechet, conductorul Tudor Efrim vinzîndu-le în ordinea venirii pasagerilor. Îi întrebăm pe conductor care a fost motivul pentru care acest vagon a fost eliminat din garnitura, trenului așteptînd în țară să se întoarcă trenul iar apoi cu acesta să vină la București. După ce oțtează de cîteva ori, ne spune că s-a defectat pe traseu instalația electrică. S-au stricat sigurantele de la baterie. A încercat să le repare singur, iar apoi a apelat la cei de la Timișoara dar cei de acolo nu au avut timp să remedieze defecțiunea. La întoarcere s-au reparat, au funcționat pînă la Lugoj apoi s-au ars din nou. De asemenea, vagonul are un geam spart la o ușă frontală.

Legăturile la abur sînt și ele defecte, aburul intrînd în vagon transformîndu-l pe acesta într-o veritabilă baie de abur. Se mai deschid geamurile, mai iese ceva pe fereastră, dar cea mai mare cantitate condensează pe pereții vagonului. În frigiderul care bineînțeles nu mai funcționează mai sînt două sticle cu pepsi și cîteva sticle de apă minerală. Defecțiuni sînt și la instalația de semnalizare și la prizele care nu au curent. Aflăm, în continuare, de la Vasile Trandafir, celălalt conductor al vagonului de dormit, că la aceste tipuri de vagoane R.I.C.—65 nimic din aparatură nu mai funcționează. Cu timpul toate s-au stricat și au rămas așa. Dacă prin interior se mai face curat, pe afară aceste vagoane se spală doar cînd plouă. Geamurile au devenit aproape toate mate. Am tot spus prin se-dințe aceste lucruri dar acolo au rămas toate propunerile noastre. Desigur, noi îndeplinim diferite funcții, începînd cu cea de receptioner, de fochist, și chiar de mecanic. Multe din defecțiuni le remediem pe loc. La întoarcere, noi facem curat prin vagoanele de dormit, înlocuind lenjeria. Întrebarea noastră este de ce la stația de formare din București, cei care sînt plătiți să facă acest lucru nu-și fac datoria pînă la capăt.

Un răspuns care arată cu degetul și un altul neaprobat deocamdată

Am adresat cîteva întrebări legate de constatările pe teren, factorilor de răspundere de la întreprinderea Romvared și la revizia de vagoane-București. Directorul Gheorghe Popa de la Romvared, după ce-și notează cu răbdare toate observațiile raidului anchetă, ne spune:

— Desigur, lucrurile pe care le-ați constatat sînt reale. De cele mai multe ori, și noi sintem ca și dumneavoastră călători și am observat aceste nereguli pe care le-am sesizat de nenumărate rînduri factorilor de răspundere. Sînt multe neglijențe care trec neobservate legate de starea vagoanelor de dormit. Cei de la revizia de vagoane nu sînt receptivi la sesizările noastre și ale călătorilor, întreprinderea noastră, Romvared, prin natura situației neputînd să rezolve aceste deficiențe. Dar să vorbim concret: S-a observat că revizia vagoanelor se face în stația de plecare, în momentul plecării garniturii și nicidcum la venirea trenului. Se pierde astfel timp prețios și orice sesizare cît de mică de remediere nu poate fi rezolvată. Totodată, s-a constatat că filiala de echipare nu repartizează oamenii necesari la revizie și întreținere. Nu de mult, s-a încheiat o minută între Romvared și revizia de vagoane avînd ca scop îmbunătățirea activității brigăzii de revizie ce lucrează la întreținerea și reparația vagoanelor. Dar și aceste sarcini din minută, care trebuiau să se aplice de la 1 ianuarie, nu au fost puse în practică. Între cele două reparații fundamentale ale unui vagon, reparații făcute la atelierele Grivița Roșie, remedierea micilor defecțiuni care se ivesc în această perioadă este de calitate mediocră. Am căutat să obținem o linie pentru a aduce acolo, grupate, vagoanele ce pleacă în ziua respectivă, astfel ca pregătirea lor să fie făcută de către întreprinderea noastră, să fie o pregătire mai atentă și mai eficientă. Nu am obținut nici acest lucru. Tot aici v-aș sublinia faptul că cei de la revizia de vagoane nu execută toate manevrele vagoanelor solicitate de noi. Acest lucru are ca rezultat plecarea din stația respectivă în grabă, a altor dormitoare decît cele care trebuie. Legat de aprovizionarea vagonului cu alimente, aceasta se face numai în Gara de Nord, deoarece aici avem depozitate produsele. Dacă s-ar rezolva toate aceste neajunsuri din vagoanele

de dormit — și aici mă refer la punerea în funcțiune a reșourilor electrice și a frigiderelor, intenționăm să lărgim gama produselor ce se pot consuma în timpul nopții. Astfel, la micul dejun ne gîndim să introducem produse de patiserie, cofetărie, produse lactate și prepararea unor minaturi. De asemenea, un vis de-al nostru este ca să alimentăm vagoanele de dormit cu produse culinare specifice zonelor turistice prin care trece trenul. Dar pînă atunci...

La sediul reviziei de vagoane București-Grivița îl găsim pe inginerul Dumitru Militaru, șeful reviziei C.F.R. După ce-i explicăm scopul vizitei noastre, ne răspunde consultîndu-ne legitimația și delegația.

— Dacă nu aveți aprobarea conducerii Regionalei C.F.R.-București nu putem sta de vorbă. Sînt mulțumit și cu o aprobare telefonică. Dar pînă atuncea trebuie să plece la o sedință și fiindcă tot ați venit vă acord doar cinci minute.

După ce ne ascultă două minute și ceva, ne răspunde prompt, în timpul rămas din cele cinci minute promise.

— De situația frigiderelor nu răspundem noi. Iar legat de celelalte aspecte vă putem spune că aceste vagoane sînt ca acei copii cu două mame care uită să-i hrănească. O mamă fiind beneficiarul, care tot timpul pretinde și cere cîte ceva — aici mă refer la Romvared — și o altă mamă este întreprinderea care face eforturi de întreținere și reparație a acestor vagoane — adică noi. Pentru mine personal reprezintă o enigmă cum aceste stări vagoane de dormit, păzite, — comparate cu cele normale —, au ajuns în această stare jalnică, vagoane din care se fură și dispar începînd cu cele mai simple butoane și becuri, pînă la siguranțe, clanțe și reșouri. Cam atît vă pot spune deocamdată, veniți cu aprobarea și mai stăm de vorbă. Cred că timpul a trecut, nu?!

Promitem să revenim după obținerea pretinsei aprobări.

Anchetă de: VICTOR CONSTANTINESCU și SORIN POSTOLACHE

Ospătarul cel bun cheamă apetitul clientului și servește interesele unității

Trebuie să recunoaștem că inițiativa acestui text nu ne-a aparținut și că el vede lumina tiparului ca urmare a invitației ce ne-a fost făcută de doi lucrători din domeniul alimentației publice, care, citind articolul apărut în revista noastră privind felul cum este promovată bucătăria românească în restaurante, au simțit nevoia să facă cunoscute niște idei care să susțină cele scrise de noi. Purtăm discuțiile cu tovarășii Costică Eftimie, șef de unitate, și Teodor Turlui, șef de sală, amândoi funcționând la restaurantul „Minerva”, specialiști cu puncte de vedere asemănătoare pe care le vom transcrie ca atare.

— Dorim să mărturisim de la început că articolul ne-a mers la inimă, dar din păcate a apărut cam târziu.

— Asta-i bună. Să nu facem un caz din asta. Ce e bun, e bun oricând.

— Dumneavoastră ați scris articolul, e dreptul dumneavoastră, dar fie-nie îngăduit să vă spunem că, fiind bun în general, uneori sinteți în afara problemei.

— Să ne înțelegem: ori este bun, ori este în afara problemei.

— E bun, deoarece ridică lucruri ade-

vărate dar din păcate foarte greu de rezolvat. Trebuie să vă spunem că practic au dispărut grataragiile — a decedat deci o mare specialitate. Pe vremuri era socotit un adevărat meseriaș acela care știa să facă mîlțitei să joace pe cărbuni. Noi am dori să reintroducem această specialitate în unitatea noastră.

— Cine vă oprește?
— Nimeni, dar ne trebuie o instalație specială pentru cărbuni și un post de grataragi. Omul îl găsim noi. Garantăm că vom servi specialități la grătar de mare rafinament, pregătite după dătină. Asta înseamnă că vom pune carnea la fezandat în șervete anume pregătite.

— Să anunțăm atunci această premieră înțelegând că și mîlțitei vor fi executate după tradiție, nu pe bandă rulantă?

— Da. Trebuie să ne mai oprim și la alte aspecte ale bucătăriei românești. Este vorba de faptul că în unele restaurante mincărurile specifice sînt ocolite sau se execută într-o gamă redusă. Povestea cu turiștii străini care cer o anumită bucatărie ni se pare greșită. Orice turist este tentat să ceară mincărurile specifice fără pe care o vizitează. Acesta

e adevărul. Deci curiozitatea există. Atunci, de ce să nu profităm și noi de ea? Bucătăria românească întrupează toate gusturile: sosuri picante și aromate, legume din abundență, ca să nu mai vorbim de renumitele ciorbe. Noi, cei care lucrăm în alimentație, mai avem de îndeplinit o sarcină de onoare: de a face mincăruri bazate pe multe legume, care sînt hrănitoare și ieftine. Acest lucru a fost introdus de multă vreme în unitatea noastră și ne-a adus multe succese.

— Adică?
— Adică și turiștii străini și clienții de toate zilele s-au declarat mulțumiți de meniurile întocmite de noi, iar unitatea a dobîndit beneficii serioase. Trebuie să știe că beneficiile unei unități care știe să folosească mult și legumele sînt substanțiale. Nu trebuie să se înțeleagă că noi nu mai servim carne. O folosim, desigur.

— În discuțiile despre bucătăria marilor și micilor restaurante s-a cam uitat de vinuri.

— Noi ducem, de fapt, lipsă de ospătați de înaltă ținută, nu de vinuri. Ei sînt cheia succesului unei unități. Au cam dispărut zîmbetul și amabilitatea ospătarului, în ciuda faptului că acum toți sînt școlariți. Ospătarul are datoria să stimuleze și să dirijeze, cu zîmbet și tact, preferințele clientului. Cînd prezintă un preparat, meseriașii care să stimuleze apetitul clientului, ținînd cont și de interesele unității. Tot el trebuie să recomande vinurile adecvate mincărurilor pe care le servește.

— Dacă extindem puțin aria discuției, trebuie să remarcăm că lucrurile stau cam așa și în comerț. Vinzătorii nu numai că nu își recomandă ceva în locul produsului care îl cauză zădărnice dar sînt cam irascibili și cam ireverențioși. Despre aceste lucruri vom discuta, sperăm, cu alți factori.

— Așa este. Revenind la consumarea și recomandarea vinurilor, trebuie să recunoaștem că situația este deficitară. Am uitat să servim vinul ca o licoare, ca un accesoriu la un dejun. Acum ori se bea bere, ori vin în cantități nemăsurate care, din păcate, de multe ori transformă clientul într-un oaspete nedorit. Bietul Păsturel Teodorcanu s-a chinat mult să ne învețe cum să mîncăm dar mai ales ce să bem! Să mai vorbim nițel și de alte specialități specifice dispărute: papanasii cu brînză, călățele cu brînză de vaci și cu mărșar sau cu dulceață, budincile cu paste făinoase sau cu șuncă.

— După cele discutate cu dumneavoastră am impresia că situația este mai serioasă decît am văzut-o noi în articolul precedent.

— Este și firesc. Noi sîntem de strictă specialitate și venind în întîmpinarea unei idei lansate, ce-i drept, de dumneavoastră este firesc să abordăm lucrurile cu profesionalism dar și cu necaz. Am învățat meseria cu greu dar cu pasiune, și dorim să facem totul pentru a o transmite nealterată.

DAN BIRLADEANU ■

„Sarea în bucate” — o zicală care trebuie revizuită

— Tovarășă conferențiar doctor inginer Rodica Segal, predați aici, la Universitatea din Galați, bazele alimentației. Vă propun să discutăm de data aceasta despre consumul de sare. De ce? Pentru că în prezent, dependența față de sare, ca urmare a obișnuinței create în timp, a determinat consumuri exagerate care, dacă nu greșesc, sînt apreciate la 20 grame pe zi în țările dezvoltate. Care trebuie să fie consumul normal de sare?

— Se știe că necesarul de sodiu pe zi este de 2-3 grame, ionii de sodiu avînd rol important în transmiterea impulsurilor electrochimice de-a lungul membranelor celulare, pentru a menține o susceptibilitate nervoasă și musculară normală, în reglarea echilibrului acidobazic, precum și în retenția unei anumite cantități de apă în organism.

— Cum se asigură acest necesar de sodiu?

— O alimentație normală asigură în mod obișnuit necesarul de sodiu al organismului. Faptul e demonstrat de milile de generații de primitivi, care nu au cunoscut sarea, sau de animalele superioare care nu primesc aport suplimentar de sodiu. Argumentul cel mai hotărîtor este faptul că laptele matern are în conținutul său mult mai puțin sodiu decît are apa, de pildă.

— De unde începe anormalitatea în consumul de sare?

— S-a demonstrat că morbiditatea și mortalitatea sînt cu atît mai mari, cu cît cantitatea de sare din alimentație este mai mare. Adăugarea sării în cantitatea de două grame pe kilo-corp în dieta unor animale de experiență a determinat o creștere a hipertensiunii arteriale. La păsările hrănite cu porumb, cu adaos de 3 la sută sare, s-au observat tulburări neurologice, sanguine, apariția de edeme și semne de inflamație în majoritatea organelor. Folosindu-se doze mari de clorură de sodiu, adică 2,5 grame pe kilo-corp, păsările au murit după cîteva ore, manifestînd sete deosebită, apatie, paralizie și edeme în toate organele, precedate de convulsii

puternice. Restrîngînd aportul de apă, efectul toxic al clorurii de sodiu s-a mărit. Aceste situații reprezintă însă cazuri extreme. Efectul determinant al clorurii de sodiu în exces este însă creșterea hipertensiunii arteriale. Se apreciază că mărirea concentrației de clorură de sodiu în țesuturi provoacă un deranjament ionic care determină modificări în echilibrul enzimelor perifericilor celulari, mărește reactivitatea vasculară și cantitatea de adrenalină și noradrenalină.

— Ce argumente ați mai putea aduce în susținerea acestor afirmații?

— Anchetele de nutriție făcute în ultimul timp sînt concludente în ceea ce privește rolul morbid al excesului de clorură de sodiu în alimentație. Astfel, în timp ce indienii din insulele Marshall cu un consum de sare de numai 7 grame pe zi cunosc hipertensiunea arterială în proporție doar de 9 la sută din totalul populației, japonezii, de pildă, la un consum de 26 de grame de sare zilnic, înregistrează 30 la sută hipertensivi. Medicii din Noua Zeelandă au studiat două insule din Polinezia cu aceeași populație etnică: la populația cu un consum de 130 mEq pe zi sodiu, hipertensiunea era mult mai frecventă decît la populația care consuma numai 60 mEq sare pe zi.

— Cum considerați consumul de sare în industria conservelor?

— Consumul crescut de sodiu din alimentație a fost determinat și de industrializarea produselor, este adevărat, clorura de sodiu avînd un rol multiplu: conservant, e factor de selecționare a microflorei în vederea dirijării proceselor de maturare, de ameliorator al calităților senzoriale. În prezent, normele interne și standardele unor produse de bază pentru alimentație, preparatele de carne și brînzeturile, de pildă, prevăd un conținut important de clorură de sodiu.

— Așadar, înțeleg că unele produse au un conținut „important” de clorură de sodiu. Ce ați propune?

— Conținutul de clorură de sodiu al produselor alimentare trebuie evaluat la ora actuală în funcție de mutația care s-a produs în alimentație: datorită antre-

nării într-o măsură din ce în ce mai mare a femeilor în viața economică și socială a țării noastre, pentru un procent însemnat de populație, micul dejun și cina se compun din preparate de carne și brînzeturii fermentate. Ca urmare, consumarea zilnică a cel puțin 100 grame mezeluri, 100 grame brînzeturii și a 400 grame piine acumulează în organism cel puțin 12 grame de sare. Dacă adăugăm la acestea și sarea folosită la prepararea celorlalte alimente, rezultă că organismul ingerează zilnic în medie cam 20 grame de sare. Consumul acesta este mare și poate determina apariția unor boli metabolice.

— Cantitatea de clorură de sodiu prevăzută de norme și standarde a se folosi la prepararea unor alimente, produse, este de obicei respectată? Sau uneori chiar și aceste norme sînt depășite?

— În scopul stabilirii conținutului real de sare din unele produse alimentare, am urmărit clorura de sodiu din preparatele de carne (217 probe), din conservele de carne (74 probe), din conservele de legume (57 probe), din conservele de pește (64 probe), din brînzeturii maturate (32 probe) și din piine (27 probe), în cursul anului 1977. Se constată că în general depășirile cantităților de sare din produsele analizate, față de norme, sînt accidentale. Industria alimentară efectuează, într-adevăr, un autocontrol pentru evitarea depășirilor, pentru a se situa între limitele acceptabile. Foarte puține probe au fost găsite în domeniul de limită maximă, majoritatea fiind distribuite în domenii medii.

— Ce rezultă?

— Eu zic că rezultă următorul fapt: se pot realiza produse cu un conținut de clorură de sodiu mai mic decît normele respective. Aceasta și datorită faptului că în ultimul timp industria alimentară s-a modernizat substanțial. Introducerea pe scară largă a frigului în industria alimentară, a preparatelor de carne și brînzeturilor permite o reducere a rolului de conservant al clorurii de sodiu. Conservarea prin sterilizare, în cazul conservelelor de carne și al conservelelor de pește, nu mai justifică utilizarea unei limite de 2 și respectiv 2,5 la sută clorură de sodiu.

— Care sînt considerațiile dv. de specialist?

— Considerăm că normele privind conținutul de sare din produse au rămas în urma bazei materiale a industriei alimentare și, ca urmare, se impune o corelare a valorilor lor cu realitățile exis-

tente și cu solicitările unei alimentații moderne și raționale.

— Mai ales la produsele cu pondere în alimentație.

— Da, avînd în vedere ponderea plinilor în alimentație, apreciem reducerea conținutului de sare la maximum 1 la sută și normarea acestui conținut în piine reprezintă o necesitate imediată.

— Ce părere aveți despre conținutul de sare din produsele dietetice?

— Într-adevăr, o problemă aparte o prezintă conținutul de sare în produsele dietetice. În ultimul timp a apărut un număr mare de produse noi, preparate de carne, așa-numite dietetice, cu un conținut de 2 la sută sare. Această denumire derutează pe consumatori și face un deserviciu sănătății publice și industriei alimentare în general. Este regretabil faptul că aceste preparate dietetice au fost omologate cu aprobarea Ministerului Sănătății, în condițiile în care, normele internaționale (F.A.O./O.M.S., 1971) prevăd clar că „un aliment dietetic sau de regim sărac în sare este un aliment care a fost preparat fără adaosuri de săruri de sodiu și la care conținutul de sodiu este inferior, la jumătate sau mai puțin, față de alimentele curente similare și nu mai mult de 120 miligrame la 100 grame produs finit, gata de consumat”. În același timp, s-au admis conserve pentru copii, cu un conținut ridicat de sodiu: produsul „ficat cu paste făinoase”, de pildă, are un conținut de 1,3 grame la sută sare, ceea ce reprezintă mult prea mult față de normele internaționale care admit doar 60 miligrame sodiu. De asemenea, s-a mai omologat un produs, „caseolact”, pentru alimentația sugarilor, în care proteina din soia a fost solubilizată cu hidroxid de sodiu care a rămas în produsul finit. Nu e bine, trebuie să reflectăm mai mult asupra acestor probleme, trebuie să ne asumăm o mai mare responsabilitate în acest domeniu al alimentației publice.

Se înțelege, așadar, că la ora actuală conținutul în sare al produselor alimentare se găsește la o cotă ridicată, iar aceasta poate avea implicații asupra sănătății populației. Industria alimentară are dotarea tehnică necesară pentru a realiza produse cu un conținut mai scăzut în clorură de sodiu, contribuind în felul acesta la reducerea aportului de sodiu în alimentație și la prevenirea morbidității și mortalității datorite bolilor metabolice.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Un local ce produce destindere locală

Cu 25,3 milioane lei la capitolul rit se poate de serios al producției globale (adică: vîndută și încasată, cum ar zice contabilii), „uzina” de alimentație publică timișoreană „Continental” dovedește că planul pe anul 1978 a fost depășit cu două milioane și jumătate. Cum s-a realizat această eficiență fără precedent în scurta istorie (de șapte ani) a respectabilei unități comerciale din orașul de pe Bega, unitate ce ține deasupra ei hotelul cu același nume?

Iată ce zice, în cunoștință de cauză, unul dintre șefii complexului „Continental”, Cornel Urcean: „Dacă e să vorbim de explicațiile acestor izbînzii profesionale, atunci nu pot fi neglijate măsurile pe care le-am luat pentru folosirea eficientă a spațiilor de servire (ajunse cu număratoarea la două mii de locuri), pentru calitatea și diversitatea servită și a produselor de bucătărie, în mod curent punînd pe mese 700-800 de simple sau sofisticate rețete gastronomice, pentru popularizarea mincărurilor tradiționale, îndeosebi cele speci-

fice Banatului, fără a neglija gustul turiștilor din întreaga țară care trec și pe la noi”.

Maistrul (de ce nu: maestrul?) bucatar Walter Kinsch, ca și colegii săi, Cornel Bonchis, Bertha Varga, Emilia Mihet, imbină, în oale și cratițe, știința preparării... preparatelor culinare din inșesi casele lor, de români, germani, maghiari sau sirbi, ceea ce, ca oriunde în Timișoara, în Banat, reflectă o realitate, o stare firească. Mincărurile acestea — citeva — ar fi: păturață pe cartofi, pomana porcului fript cu varză roșie călîtă, șnițel șvăbesc cu smîntînă, tăiței cu varză, ruladă, gulaș, langoși, pină spre preferințe demne de orice Revelation: curcan la Bruxelles, jambon florentin, crap umplut cu nuci sau medallion cu creier în aspic.

Firesc, ne-am adresat și celui alt șef de unitate, Iosif Szabo: „Ponderea producției culinare în planul realizat în avans este de 67 la sută, față de recomandările obișnuite de cel puțin jumătate. Sigur, nu e cazul să ajungem la sută la sută mincare, fiindcă am leși din statutul nostru de local public și am deveni cantină.

După ce, mai demult, revista „Flacăra” a scris despre acest tînar colectiv de muncă (media e de numai 21 de ani) în inițierea de-acum consacratelor „seri bănățene” din fiecare zi de joi a fiecărei săptămîni, au apărut ca meritori strădaniile altor colegi din unități similare ale țării de a diversifica modalitățile oferite publicului spre destindere, bună dispoziție și, astfel, spre prețioasa fericire — care nu se pot atinge prin banalul sprîț și țigara afumătoare. S-au organizat, bunăoară, citeva seri dobrogene, arădene, bihorene, reșițene, dar, se aude, mulți au renunțat, dintr-o pricină ce, sigur, fine mai ales de comoditate. Evident, fără trudă și sudoare nu se cîștigă laurii asaltului publicului la adevăratele spectacole gastro-culinare și artistice găzduite de „Continental”-ul timișorean. Este interesant că șefii acestei unități, Cornel Urcean și Iosif Szabo (ca și „locotenenții” lor, Ion Bechira și Gustav Breler) sînt și prieteni și tineri, colegi în anul ultim al unui liceu de — ciudat, nu-l așa? — filozofie-istorie, iar ospătarii și ospătăresele, au absolvit sau sînt pe cale să încheie licee felurite, studii absolut necesare într-un local dintr-un oraș intrat temeinic în circuitul economic și turistic mondial.

Tot chestiune de ambiție a cărții de vizită au fost — și argumentele confirmă — vor mai fi — expozițiile de artă culinară, două mari în acest an mare. Gastroprogram și Secvențe ale ospitalității și artei culinare, încheiate, fiindcă erau în zi de joi, cu seri bănățene. Iată agenda „secvențelor”: expoziții de flori, apariții editoriale de gastronomie, utilaje de bucătărie, salon pescăresc, preparate vîntorești, de carmanagerie, mezeluri, rețete moderne, parada portului popular. Cîntă, încă, la „Continental” taragotul de aur al lui Luca Novac, iar alături de el, Florentin Iosif, Ana Pacatiuș, Achim Nica, Dumitru Chepeșan, Elena Jurjescu sînt vrednici și talentați creatori de frumos și de amintire. Dacă adaug luna ce străluce în curățenia și ordinea „Continental”-ului, absența cvasitotală a tonului întepat în relația client-ospătar, „textele” elogioase din cartea de aur, se vor afla și alte temelii doveditoare generice sub care apare articolul întrerupt cu graiul exemplificator al semnului exclamării!

TEODOR BULZA ■

Reconstituirea plastică a fizionomiilor dispărute

Vom fi capabili să remodelăm caracteristicile antropologice ale strămoșilor noștri îndepărtați? Un ilustru reprezentant al genului, doctorul Cantemir Rîșcuția, răspunde afirmativ

Beneficiind de instrumentele de lucru ale matematicii și calculatoarelor electronice, de aportul în cunoaștere al chimiei, fizicii, biologiei și științelor naturale, investigațiile antropologiei istorice se recomanda în ultimele decenii prin descoperiri cu adevărat senzaționale. Domeniul este vast și în general puțin accesibil înțelegerii comune, dar reînnoirea pe firul timpului, într-o lume populată cu fantasmale pașnice ale deceniilor, secolelor și mileniiilor apuse, reprezintă de fiecare dată una dintre cele mai fabuloase și tulburătoare aventuri ale cunoașterii.

Vă propunem o asemenea incursiune în compania doctorului Cantemir Rîșcuția, personalitate marcantă a școlii naționale de antropologie, medic și naturalist, cu studii de chimie, fizică și matematică și, deopotrivă, autorul unor metode de cercetare prioritare pe plan mondial. O călătorie pe vulturile fanteziei, dar, de data aceasta, în deplin consens cu rigorile și probele travaliului științific.

— Domeniul este vast, aminteam în introducerea relatării noastre, iar erudiția dumneavoastră, e locul s-o spunem — dezarmantă. Cu ce să începem?

— Cercetările noastre vizează în general două domenii ale cunoașterii: istoria antropologică a omenirii și istoria națională. Deci probleme de antropogeneză și etnogeneză. Să le luăm pe rând.

— Dar nu înainte de a prezenta cititorilor noștri metoda de reconstituire plastică și grafică a feței după craniu. De altfel, fotografiile ce vor însoți în paginile „Flacării” relatarea noastră, vor înfățișa exemple ale genului.

— Raporturile, legăturile și probabil corelațiile dintre craniu și țesuturile moi sunt cunoscute de mai multă vreme. Ele sunt rezultatul unor solicitări morfofuncționale și au fost studiate de puțini cercetători. Un merit deosebit revine în acest sens eminentului și regretatului om de știință sovietic, antropologul M. M. Gherasimov, care a realizat și primele mulaje și imagini grafice pe această bază. L-am cunoscut la Moscova în cadrul unui congres internațional de antropologie. Procedeele lui Gherasimov de reconstituire a feței după craniu au constituit punctul de plecare în elaborarea unei metode proprii, la perfectarea căreia și-a dat concursul soția mea Irina, desenator, pictor și sculptor de talent, cu care am efectuat o serie de reconstituiri paralele în scopul verificării reciproce și al obiectivizării metodei. Reconstituirea „vitală” a unei fosile urmează în linii generale mai multe etape: completarea părților care lipsesc din craniu, prin deducerea acestora din părțile rămase mai mult sau mai puțin intacte; interpolarea modelului morfologic al craniului în seria cronologică de fosile cunoscute prin procedee matematice și pe bază de deducții și comparații morfofuncționale și, în fine, reconstituirea grafică pe cinci proiecții ortogonale și reconstituirea plastică craniană cu control fotostereotomic. Metoda fotostereotomică am elaborat-o în 1959 împreună cu inginerul Ciril Petrescu și ea a devenit alături de reconstituirile grafice și plastice una din cele șapte metode de bază recomandate într-o publicație a Academiei din R.D.G. pentru investigarea antropologică a materialelor scheletice provenite din săpăturile arheologice. Fotostereotomia constă din proiectarea pe subiect (craniu, cap sau corp viu) a unor rețele luminoase, fotografierea lor din unghi drept, analiza lor coordonometrică și prelucrarea clișeeilor la ordinatoarele electronice (acest ultim procedeu fiind în curs de definitivare). Metoda înlătură subiectivitatea și imprecizia descrierilor verbale sau a măsurătorilor proiective din antropologia clasică și a fost aplicată în special la scheletele din necropole, deci pe serii de schelete deshumate, ceea ce reprezintă o noutate pe plan mondial.

— Când a avut loc primul experiment de reconstituire?

— Metoda a fost testată în 1962, când, la propunerea colegului meu, dr. Dardu Nicolaescu-Ploșor, am reconstituit plastic și „vital” chipul femeii neolitice de la Vărăști (cultura Boian, faza Vidra). Portretul reconstituit s-a bucurat la timpul său de un succes încurajator.

— Vorbii-ne despre aplicarea metodei în domeniul cercetărilor de antropogeneză.

— Din păcate în acest domeniu cercetările au demarat cu destulă incetineală. Resturile scheletice ale paleoliticului și post-paleoliticului sînt puține pe teritoriul țării noastre. Puține schelete avem și din perioada Daciei preromane. Practica incinerăției care a fragmentat și deformat părțile osoase ale cadavrelor face ca această sarcină să fie extrem de dificilă. În ultimul timp s-au înmulțit descoperirile de înhumări simple. Talentului și tenacității arheologului Vasile Boroneanț și datorăm descoperirea scheletelor epipaleolitice de la Schela Cladovei, un material de excepțională valoare pentru antropologia țării și a întregului continent. Am putut reconstitui împreună cu soția mea trei cazuri din această serie. Ele se află la Muzeul Porțile de Fier din Drobeta-Turnu Severin. Elev al regretatului arheolog C. S. Nicolaescu Ploșor, Vasile Boroneanț și-a câștigat merite și în investigarea necropolelor de la începutul mileniului nostru, din județul Arad. În ceea ce mă privește, norocul mi-a suris cu ocazia Congresului de antropologie de la Moscova din 1964. Eminentul antropolog G. H. R. von Koenigswald mi-a pus la dispoziție rămășițele pitecantropului II. (Homo erectus Sangiran II descoperit de către acesta în Java în 1937.) Lucrarea de reconstituire a durat doi ani.

Doi artiști ai genului: antropologul dr. Cantemir Rîșcuția și soția și colaboratoarea acestuia, plasticiana Irina Rîșcuția.

— Femeia de la Sangiran a devenit un model clasic al genului. Mulajul a fost reproduș și de revista noastră cu trei ani în urmă.

— Reconstituirea a fost prezentată profesorului von Koenigswald. Succesul a fost neașteptat. Profesorul mi-a pus atunci la dispoziție o altă descoperire a sa din 1936 pe care nu o oferise până atunci nimănui: copilul hominid de la Modjokerto (Jawa) presupus a fi un pitecantrop. Craniul prezenta caractere paradoxale: pentru vîrsta de doi ani, cit i se atribuiseră, avea o capacitate craniană prea mică, dar în același timp o osificare prea matură. Am stabilit — determinînd prin reconstituirea capacității craniană, vîrsta și sexul — că fosila aparține unei populații mult mai vechi decît pitecantropii clasici. Ulterior, determinările efectuate cu potasiu-argon au confirmat această concluzie a mea. Pitecantropul de la Modjokerto avea o vîrsta de aproximativ două milioane de ani.

Invitat apoi în Republica Federală Germania — unde în calitate de gastprofesor am ținut prelegeri la Giesen, Mainz și Braunschweig — am continuat lucrările de reconstituire pe bază de mulaje în colaborare cu profesorul Gottfried Kurth. În mod special aș ține să menționez în această privință reconstituirea plastică a așa-numitului Homo presapiens steinheimensis.

— După cite știm, metoda dumneavoastră a fost folosită cu succes și pentru elucidarea unor probleme de medicină legală și criminalistică.

— Contactul meu cu experți în medicină judiciară a durat 10 ani, cit timp am lucrat în Institutul medico-legal. Rezultatele, apreciez eu, sînt notabile, convingătoare pentru validitatea metodei. Împreună cu soția mea am realizat aproximativ 20 de reconstituiri plastice care au dus la identificarea unor cadavre descarnate. Compararea lor cu fotografiile unor „dispăruți fără urmă” a determinat stabilirea identității cadavrului.

— Puteți să ne dați cîteva exemple?

— La Posada, în adîncul codrului, a fost descoperit scheletul unui spinzurat. După realizarea mulajului, miliția a stabilit că este vorba de un tînăr din Tirgoviste dispărut cu doi ani în urmă. Un alt schelet, descoperit în Dunăre, s-a dovedit a fi, după reconstituirea plastică, cadavrul descarnat al unui bărbat din nordul țării. De ce și-a pus omul capăt zilelor tocmai în acest colț de țară? Greu de spus.

— Un deosebit interes a produs în rîndul specialiștilor reconstituirea plastică a pictorului Ion Andreescu. Cum ați procedat în acest caz?

— La fel. Experimentul are totuși o istorie ceva mai complicată. Mulajul realizat după craniul descoperit la mănăstirea Țigănești a fost comparat cu autportretul artistului. Decepție! Cele două fizionomii prezentau deosebiri marcante. Ulterior însă a fost descoperită o fotografie a pictorului, de fapt o dagherotipie. De data aceasta cele două întruchipări s-au dovedit extrem de asemănătoare. Explicația e simplă: autportretul repre-

zintă o imagine idealizată a artistului, în vreme ce procedeu tehnic a respectat fizionomia reală a pictorului.

— Domeniul este cu adevărat fabulos și ne obligă să ne punem următoarea întrebare: în ce măsură metoda de reconstituire plastică va permite refacerea trăsăturilor antropologice ale strămoșilor noștri îndepărtați?

— Dacă vă referiți la populația autohtonă din perioada Daciei preromane, atunci trebuie să aveți în vedere, așa cum am mai amintit, că strămoșii noștri daci practicau incinerăția. Mormintele de înhumăție epipaleolitice de la Schela Cladovei ne-au oferit totuși posibilitatea unor reconstituiri. Sîntem informați de asemenea că în nordul Moldovei a fost descoperită recent o altă necropolă dacică unde cadavrele au fost înhumate și nu arse. Ni s-a semnalat tot de curînd descoperirea lângă Galați a unui mormînt de înhumăție de sorginte daco-romană (aproximativ sec. III e.n.), dar înmormîntarea a avut loc după ritualul creștin. Cercetarea acestor rămășițe pămîntești și eventuala lor reconstituire plastică vor putea aduce noi date privind etnia și aspectul fizionomic al acestor înaintași. Cunoașterea caracterului antropologic al traco-dacilor se poate realiza însă și pe alte căi. Antropologia nu lucrează numai cu schelete ci și cu oameni vii sau cu reprezentările lor plastice.

O primă cale de investigație a caracterului antropologic al daco-tracilor ne este oferită de studiul critic al reprezentărilor artistice ale antichității. Este vorba de portretul realist sau chiar de cel cu tendințe expresioniste din domeniul narațiunii sculpturale monumentale. E adevărat, atitudinea emoțională a artistului față de caracterul tipologic, etnic sau politic al subiectului tratat poate deforma uneori apreciabil imaginea căutată. Se întîmplă însă ca uneori tocmai asemenea exagerări să faciliteze munca cercetătorului contemporan. Un artist meridional, obișnuit cu gracilitatea „rasială” a mediului său antropologic, va fi frapat de robustețea și

Fotografie din timpul vieții și reconstituirea plastică a craniului aceluiași personaj.

aspectul depigmentat al oamenilor din centrul și nordul continentului și invers: un artist septentrional îl va găsi pe meridionali zvelți și cu exces de pigment.

Basoreliefulle Columnei lui Traian precum și admirabilele sculpturi romane de pe Arcul de triumf al lui Constantin, de pe Arcul lui Septimiu Sever, din grădina Pinclo (Piazza del Popolo) și din Muzeul Termelor excelează în reprezentarea dacilor ca avînd trăsături de un euridolichomorfism pregnant. Este aici vorba numai de o trăsătură morfologică frapantă (la un număr redus de indivizi), sau de o structură cranio-facială cu frecvență semnificativă? Majoritatea reprezentărilor de daci de pe Columna Traiană ne oferă tipuri umane robuste, cu capete mari, cu fețe scurte și largi, cu orbite joase și profunde, avînd un relief tridimensional accentuat, cu pomeți proeminenți în sens lateral, cu nas mai frecvent scurt și drept, în unele cazuri ușor turtit, cu un prognatism alveolar pronunțat, cu părul neted sau ușor ondulat și cu absența totală a calviției. În multe cazuri robustețea corporală apare asociată cu înălțimea corporală mijlocie. Aceste reprezentări artistice posedă un conținut semnificativ de adevăr antropologic. Ele corespund într-un mod surprinzător cu tipul euridolichomorf al craniilor epipa-

leolitice de la Schela Cladovei (Porțile de Fier)! Acest tip antropologic predomină și astăzi în regiunile ce înconjoară județul Hunedoara, centrul politic al vechii Dacie. Cercetările noastre somatologice cu ajutorul metodei fotostereotomice urmăresc ca prin utilizarea unor date exacte, reproductibile, controlabile și obiective să aducă o clarificare a acestor probleme. Rezultatele pe care le-am obținut pînă în prezent ne confirmă ipoteza pe care am emis-o cu două decenii înaintea, conform căreia continuitatea de locuire pe teritoriul vechii Dacie a permis microevoluția unui tip euridolichomorf (cromagnoid) local care se perpetuează pînă astăzi, formînd pe alocuri majoritatea populației și pe care-l găsim în zilele noastre în stadii variate de conlocuire și metisaj cu alte tipuri antropologice imigrante pe parcursul istoriei. Toate acestea ne îndeamnă să evidențiem perspicacitatea artistului antic față de detaliile morfofizionomice. Eforturile sale spre o discriminare etno-tipologică a romanilor, dacilor, germanilor, sarmaților, precum și a războinicilor auxiliari din Levant sînt surprinzătoare chiar și pentru stadiul actual al cunoștințelor noastre.

O altă cale de investigație pornește de la stocul de informații tipologice și morfofizionomice existente în atestările autorilor antici, care au fost contemporani cu evenimentele istorice legate de existența dacilor sau care au avut chiar ocazia să înfîlțască daci. Fie că ele provin de la Ovidiu, de la Aristotel, Galen, Xenofon, Iulius Firmicus, Plutarh, Porfiriu, Hipocrat sau de la Antologia Palatină, informațiile converg spre o descriere în special a particularităților pigmentare ale dacilor și tracilor. Descrierile repetă menționarea pielii albe, a pilozității reduse, a părului neted și blond și a ochilor albaştri. Această descriere a dacilor și tracilor li situează în stocul populațiilor depigmentate sau parțial depigmentate din centrul și estul Europei, teritoriu care a fost probabil și vatra ancestrală a grupurilor indo-europene.

Dar, cum spuneam, antropologia se ocupă și de oameni vii. Pentru precizarea caracterului antropologic al strămoșilor noștri noi efectuăm de mai mulți ani cercetări într-o puternică vatră de etnogeneză: zona Munților Apuseni. Aici au persistat tipuri antropologice străvechi pe care le-am cercetat în diverse variante locale. Asemănarea cu tipurile de pe Columna lui Traian este uneori frapantă. Evident, aceste date vor fi coroborate cu cele obținute prin alte metode de cercetare. Sîntem siguri însă încă de pe acum că populația actuală a României păstrează încă o parte semnificativă din patrimoniul genetic al tracilor și daco-geților.

— Reconstituirile antropologice prin solicitarea metodei ce vă aparține sau prin alte procedee, nu reprezintă, o știm prea bine, decît un compartiment, și nu cel mai esențial, al activității dumneavoastră. Dar pentru marele public, plasițiile fizionomice reprezintă cel mai senzațional aspect al studiilor de antropologie istorică. Iar reporterul nu este decît un fidel mesager al interesului și curiozității cititorilor săi. Deci, odată cu mulțumirile noastre, vă rugăm să primiți și scuzele de rigoare. Și apoi, sînt sigur că nu sîntem martorii ultimei noastre întrevederi.

LIVIU TIMBUS ■

O descoperire care promite mult pentru sănătatea oamenilor — pe făgașul firesc al valorificării

Tamara Păunescu a moștenit din familie nu numai un deosebit respect față de medicina tradițională, ci și câteva rețete de obținere a unor efecte curative neobișnuite din asocieri de plante cu produse apicole. Crescând, a pornit să descifreze taina acelor amestecuri miraculoase, urmând studii de farmacie și biologie, din păcate neterminate, lucrând vreme îndelungată în cercetarea farmaceutică de laborator, înțelegând teste și experimente pe animale, procedind la determinări cât mai exacte, într-o frază, căutând să scoată cunoștințele primite de la mama sa de sub semnul empirismului și să le așeze sub acela al științei, al certitudinii. După cum notam într-un articol mai vechi, publicat în această pagină, la 6 aprilie 1978, ea a reușit, izbutind, prin tenacitate, prin pasiune și, adesea, prin sacrificiu material, să transforme amestecurile respective în medicamente, pe care le-a brevetat și pe care, în măsura în care a găsit înțelegere și sprijin, le-a administrat bolnavilor, obținând rezultate terapeutice remarcabile.

Altfel vorbind, Tamara Păunescu a primit 12 brevete de inventator pentru produsele sale api-fito-terapeutice, bazate pe miere și extracte vegetale, medicamente pe care le-a înaintat, spre experimentare, unor clinici cu renume. Astfel, bucurându-se multă vreme de simpatia și ajutorul profesorului Viaceslav Harnaj, președintele Apimondiei și al Asociației crescătorilor de albine din Republica Socialistă România, prin diligențele cărui a primit materia primă necesară sintetizării medicamentelor, Tamara Păunescu a fost în măsură să pună la dispoziția Catedrei de chirurgie maxilo-facială a Facultății de stomatologie din București unele cantități de „Actinomel”, folosit în tratamentul actinomicozei sub observația profesorului Valerian Popescu, șeful catedrei. Administrat pentru început, la 5 bolnavi, „Actinomelul” a dat rezultate dintre cele mai bune, prilejuind specialiștilor clinici, deosebit doctorului Ion Maftel, o experiență inedită, trecută în paginile unei comunicări științifice. „Prima rezultate obținute în tratamentul actinomicozei prin produse de miere și extracte vegetale”, înfățișată Simpozionului internațional de apiterapie de la Madrid, 1974, reluată în numărul 1 din 1975 al prestigioasei reviste „Apiacta”. Dorind să ne lămurim exact asupra colaborării dintre Tamara Păunescu și membrii amintitei catedre, am luat, zilele trecute, legătura cu profesorul Valerian Popescu, care ne-a declarat următoarele:

„Am folosit medicamentele Tamarei Păunescu și am constatat influențe dintre cele mai bune în rezolvarea unor procese inflamatorii cronice, marea lor majoritate imposibil de stăpinit prin antibioterapie. În fibroscleroze, în actinomicoze, în procese cu distrofii locale, am obținut rezultate mai mult decât încurajatoare, produsele Tamarei Păunescu dovedind o puternică acțiune antiinfecțioasă și stimulatorie. Consider că, dublată de competențe medicale, administrarea acestor medicamente o pe deplin recomandată, ele reprezentând un util și eficient mijloc terapeutic. Cred că există toate motivele ca Tamara Păunescu să fie sprijinită și încurajată.”

Rămânând pe teritoriul colaborării dintre inventatoare și lumea medicală, autorizată să se pronunțe asupra valorii medicamentelor api-fito-terapeutice, să notăm că ele s-au înconjurat de efecte remarcabile sau, în cazuri de maximă precauție, de promisiuni și în alte clinici universitare, unde au fost testate în decursul anilor. Pe seama lor au fost întocmite comunicări și lucrări științifice care au suscitat un interes deosebit, în țară și în străinătate, ultima dintre ele, „Rezultate privind tratamentul cu preparate api-fito-terapeutice în parodontopatii marginale cronice evolutive”, I. Iliescu, I. Maftel și T. Păunescu, fiind

înaintată Conferinței interjudețene de stomatologie, ținută la Tirgu Mureș, în mai 1978. Înainte de a trece mai departe și a găzdui în această pagină noi și convingătoare dovezi ale valorii leacurilor propuse de Tamara Păunescu, să notăm că ele au ajuns în mina specialiștilor și la paturile bolnavilor direct de la domiciliul inventatoarei, care le-a preparat în condiții mai degrabă artizanale și, cel mai adesea, din fonduri proprii. Acțiune care nu s-a însoțit niciodată, insistăm asupra acestui aspect pentru că el pune în evidență sobrietatea, modestia și curățenia sufletească ale inventatoarei, nici de reclamații și nici de reproșuri. Sprijinită o vreme, cum spuneam, ignorată după aceea, tracasată și șicanată, mai ales în perioada în care s-a străduit să ducă la bun sfârșit ideile sale în cadrul întreprinderii de medicamente „Biofarm”, Tamara Păunescu și-a văzut mai departe de treabă, lipsită de pretenții și de ifose. În tot acest răstimp, care începe să se apropie de lungimea unui deceniu, ea a oferit mult și n-a cerut nimic personal, demersurile făcute în favoarea medicamentelor având, firește, un cu totul alt caracter. Dar pentru că vom mai avea ocazia să scriem despre asta, să revenim. Un alt preparat al cercetătoarei, numit „Promohem” și prezentat sub formă de picături și spray, a fost testat în cadrul secției O.R.L. a Spitalului clinic Grivița din București, directorul instituției amintite, doctorul Dorin Sarafoleanu, folosindu-l pe un lot de 25 de bolnavi suferinzi de rinite acute catarale și vasomotorii. Să-i dăm cuvântul:

„Tovarășa Păunescu ne-a adus produsele, iar noi le-am experimentat în 25 de cazuri de rinite și în eczeme auriculare, în faringite, în laringite, în micoze. Cu totul, cam 70-80 de bolnavi au fost tratați cu medicamente api-fito-terapeutice. În tratarea afecțiunilor căilor respiratorii superioare, pot afirma, fără nici o rezervă, că ele au dat rezultate superioare produselor medicamentoase utilizate în mod curent. Din păcate, din cauze pe care nu le cunosc, colaborarea noastră a fost sporadică, nepermițându-ne să facem observații mai aprofundate. Am înțeles, dacă am înțeles bine, că tovarășa Păunescu întâmpina greutăți în procurarea materiei prime pentru realizarea produselor. Totodată, „Promohemul” a demonstrat un foarte bun rol biostimulator în cicatrizarea unor plăgi, refractare la medicația obișnuită, precum și în câteva fistule faringiene postoperatorii. Pentru că am obținut, în afecțiunile micotice, de pildă, efecte mai bune decât cele asigurate de administrarea produselor uzuale, s-ar putea ca Tamara Păunescu să întru-nește toate datele spre a fi susținută și impulsivă.”

Menționăm, în articolul din 1978, că 3 brevete de invenție purtând numele Tamarei Păunescu și al doctorului Traian Hossu, medic primar la Clinica de hematologie a Spitalului Fundeni, clinică dirijată de reputatul profesor Ștefan Berceanu, hematolog de talie mondială, se referă la un biostimulator al funcțiilor hematopoetice fiind folosit mai ales în traterea insuficiențelor medulare, precum și în hemofilii, în care a condus, există temeiuri solide în favoarea afirmației ce va urma, la recuperarea rapidă a articularităților și la îmbunătățirea indicelui de coagulare, fără ca maladia respectivă, inclusă între cele incurabile, să poată fi complet vindecată. Înainte de a încredința hirtiei opiniile medicului primar Traian Hossu, să notăm că, în urma administrării de medicamente api-fito-terapeutice în 10 forme diferite de insuficiență medulară, s-a întocmit în clinica amintită o lucrare științifică, ale cărei concluzii, chiar dacă rod al unor rezultate preliminare, sînt mai mult decât îmbucurătoare, oferind suferinziilor o portită nesperată de ameliorare a stării lor. Iată un citat concludent din finalul textului în discuție:

„Considerăm că medicamentele api-fito-terapeutice, în general, terapia cu biostimulatori naturali, posedă capacitatea de a juca un rol important în tratamentul insuficienței medulare, avînd în vedere inocuitatea și accesibilitatea lor.”

În ceea ce-l privește pe doctorul Traian Hossu, acesta ne-a informat că:

„Am început să lucrăm cu preparatele Tamarei Păunescu încă în 1974, în luna ianuarie, folosind fie soluție, fie plăci cu propolis, primite de la inventatoare. Plăcile, de exemplu, au dat rezultate surprinzător de bune în resorbția hematoamelor, arătînd totodată efecte antiinflamatorii importante, în amigdalite, în flegmoane, în alte afecțiuni. Ca hemostatic cu aplicatie externă, medicamentul propus de Tamara Păunescu este superior hemostaticelor curente. Fără să vindece hemofilia, de fapt, nici nu-și propune așa ceva, el influențează favorabil accidentele boii respective. Am aplicat soluții cu propolis pe mucoasele nazale și gingivale, în sîngerări, în sindroame hemoragice datorate leucemiei, înregistrînd progrese evidente și, în unele cazuri, chiar ameliorări ale parametrilor hematologici. Pentru a trage concluzii ferme, ne deținem o experiență suficientă, dar nutrim o vinzătoare că testele merită continuate, rezultatele de pînă acum fiind mai mult decât încurajatoare. Noi sîntem cît se poate de interesați, dar lucrurile merg încet și avem din ce în ce mai puține medicamente la dispoziție. Surprinzător e faptul că, deși am folosit în clinică numai soluție și plăci, ni s-a cerut aviz științific pentru forma injectabilă! Firește, nu ne-am putut pronunța. În schimb, în ceea ce privește colaborarea cu Tamara Păunescu, sîntem în măsură să o apreciem drept pozitivă, urmînd să adîncim experimentele, să le generalizăm. Lipsa medicamentelor ne împiedică s-o facem.”

Asadar, 3 opinii, de la 3 specialiști cu merite recunoscute în domeniile lor de activitate, toate 3 favorabile muncii și medicamentelor Tamarei Păunescu. Totodată, expus mai voalat sau fățis, regretul că testările, declanșate în bune condiții și anunțînd rezultate terapeutice demne de atenție și respect, s-au poticnit, pierzînd ritmul exact în momentul în care acesta trebuia măcar susținut, dacă nu chiar accelerat! Cauzele n-au fost greu de depistat și la câteva dintre ele ne-am referit, pe larg, în articolul de anul trecut. E de datoria noastră să revenim astăzi, încercînd să aducem problema la zi.

Neavînd la dispoziție materie primă, scumpă și nu ușor de procurat pe cale particulară, inventatoarea a apelat la întreprinderea de medicamente „Biofarm” unde, spre surprinderea ei și a tuturor celor interesați de mersul înainte al cercetării, n-a găsit atmosfera de lucru promisă. Ca urmare a obstrucțiilor de tot felul, a fost silită să renunțe la spațiul de la „Biofarm”, nemaiavînd unde să-și desfășoare activitatea, reîntorcîndu-se la condițiile de artizanat ale preparării la domiciliu, deși munca ei, merită consemnat și acest aspect, a fost totdeauna înconjurată de fel de fel de declarații de bunăvoință, rămase mereu fără acoperire! Căci Tamara Păunescu, am spus-o și o repetăm, a avut și are nevoie de fapte, nu de vorbe și de promisiuni desarte! Așa se face că, spre a obține avizele generale de la Institutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetării farmaceutice, a preparat, din resurse proprii, api-fito-terapeutice de zece de mii de lei, pentru ca un al doilea stoc să-i fie cerut în vederea acordării avizelor științifice! Ca și cum buzurarul inventatoarei ar fi fost un sac fără fund!!

Se pare că, la începutul lui 1979, situația Tamarei Păunescu a revenit la normal, căpătînd cadrul legal dorit și meritat. Spunem asta avînd în vedere că, de la 1 ianuarie, a intrat în vigoare

un contract de cercetare pe 3 ani încheiat între Centrula industrială de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri, pe de o parte, și Institutul de virusologie „Ștefan S. Nicolau”, pe de alta, contract stipulînd, între altele, alocarea unei importante sume pentru continuarea investigațiilor. Subînțelegînd aici înțelegerea și spiritul deschis față de nou de care a dat dovadă, ca în altele alte rânduri, academicianul Nicolae Cajal, directorul Institutului de virusologie, oferindu-l Tamarei Păunescu un laborator pentru cercetări, nu putem să trecem cu vederea faptul că respectivul contract, a întocmirea cărui s-a ajuns după multă teavură și fără ca punctele de vedere ale autoarei medicamentelor să fie prea bîgate în seamă, conține o serie de ambiguități și defecțiuni. El poate fi, desigur, un punct de plecare, o condiție absolut necesară urmirii activității dar în nici un caz o soluționare în sine a problemei, mult mai complexă! Să detaliem. Deși „Biofarmul” e, de la bun început, titularul brevetului de invenție, sarcinile care revin inventatoarei, conform contractului, sînt, vizînd încheierea completă a documentației științifice, elaborarea structurilor de formule, întocmirea fișelor analitice și așa mai departe, greu de realizat prin munca unei singure persoane, dacă nu chiar imposibil! Mai ales în condițiile în care, ștergîndu-se cu buretele cel 16 ani petrecuți de Tamara Păunescu între pereții unui laborator de farmacie, se bate moneda pe lipsa studiilor acestora, propunîndu-se retribuirea ei ca muncitor necalificat! Ori e albă, ori e neagră! Ori Tamara Păunescu e o cercetătoare serioasă și responsabilă și atunci îi pretinzi să depună, de una singură, o muncă științifică profundă și competentă, căutînd soluții de încadrare în Statutul pentru organizarea activității și promovarea personalului de cercetare, ori Tamara Păunescu, inventator cu 12 brevete și 30 de forme galenice realizate, e muncitor necalificat și atunci nu-i ceri să se descurce fără ajutor într-o treabă atît de complicată, cît îi așezi alături cîțiva specialiști de elită, capabili s-o ajute! Ceea ce nu s-a întimplat, căci cele două tinere cu care colaborează, de la 1 ianuarie, subingineră Paula Vladu și laboranta Paula Silzer, nu par, ertată fie-ne sinceritatea, să asigure premisele unei reușite. Ca să nu mai vorbim de faptul că ele au fost detașate de la „Biofarm” pentru numai 6 luni, urmînd să fie înlocuite exact în clipa în care vor avea să se familiarizeze mai bine cu metodele Tamarei Păunescu!

Am vizitat-o, zilele trecute, pe Tamara Păunescu la locul ei de muncă. N-am găsit-o, trebuie să recunoaștem, prea optimistă. Pentru fixarea unei mese, în vederea începerii lucrului, a trebuit să apeleze la bunăvoința unui prieten! Tocmai îi sosiseră, în scopul obținerii extractului de plante, cele două perculatoare solicitate, numai că ele nu se puteau monta, fiind vechi și ruginite, aduse parcă dintr-o curte părăsită! Inventatoarea n-avea de nici unele, nici măcar contractul de cercetare nu-i fusese încredințat în forma lui finală, avea în schimb răspunsul negativ al întreprinderii „Miraj” la cererea de a-l împrumuta, pentru cîteva zile, o matrită pentru supozitoare, absolut indispensabilă! Întreprinderea „Miraj” aparține, spre a fi și mai clar, Centralei industriale de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri, unul din semnatarii contractului!

Am spus-o în aprilie 1978 și o mai spunem o dată Tamara Păunescu n-a descoperit remedii tuturor bolilor, dar realizările ei, susținute de opinii științifice ferme, reproduse mai sus, constituie elemente indiscutabile de afirmare medicală românească pe drumul apărării sănătății întregii, noastre națiuni. Au trecut, iată, 9 luni de la publicarea primului nostru articol în care ceram intervenția promptă a tuturor forurilor interesate de cercetarea Tamarei Păunescu, și progresele înregistrate în domeniul producerii pe scară largă a medicamentelor api-fito-terapeutice sînt minime. Încheindu-se contractul în discuție, s-a făcut un pas înainte, dar el trebuie consolidat prin fapte, nu prin declarații de circumstanță. Semnalînd această stare de fapte, nu lesne de explicat și imposibil de justificat într-o țară ca a noastră, în care promovarea noului se află, prin politica partidului și a statului, la mare preț, solicităm din nou organismelor în măsură să acorde muncii Tamarei Păunescu atenția pe care aceasta o merită, pe măsura certitudinilor și a garanțiilor ei.

VIDIU IOANIȚOIA

Eveniment

Doctorul Mihai Iubu și-a reluat activitatea

(Urmare din pag. 1)

prin str. Iașilor, activitatea se desfășoară în noua clădire a secției de interne, din str. Croitorilor, grație înțelegerii deosebite a conf. dr. Liviu Stănescu, care ne-a pus pînă atunci la dispoziție un etaj întreg. Mă simt obligat să subliniez înțelegerea deosebită arătată acum în rezolvarea corespunzătoare a situației de către conducerea Ministerului Sănătății, de către Direcția sanitară a județului Cluj, precum și de Direcția spitalului de adulți din Cluj-Napoca, în frunte cu directorii doctor George Făiș și economist Ioan Codor. În lunga mea carieră, eu am urmărit cu obstinație un singur lucru: mulțumirea bolnavului! Bolnavul să plece totdeauna mulțumit de la mine.

— Și cum a „demarat” activitatea?

— Emoționant! Cînd m-am prezentat la

clinică în dimineața reluării activității mă așteptau foarte mulți bolnavi cu flori și lacrimi. Sincer să fiu, am lăcrimat și eu. Reîntîlnirea aceasta m-a emoționat, m-a coplesit. Nu știam cum să rezolv cererile de internare care depășeau cu mult numărul paturilor. Planificasem în ajun bolnavii, dar veniseră mai mult decît dublu...

— Și prima operație?

— A fost, evident, o operație de rinită alergică: o contabilă-șefă din București, Aciu. A doua operație a fost tot de rinită alergică: o coafeză din Mediaș, care suferea și de astm bronșic. Am operat apoi pe bolnava Elena Marin din Titu. Avea rinită alergică și, în plus, își pierduse mirosul de peste un deceniu. În a 12-a zi de la operație i-a revenit însă. Respira normal. Putea să se odihnească. Se chinase foarte mult...

— Ce alte suferințe au cei ce vă caută?

— În afară de rinită alergică, vin mulți bolnavi cu probleme de auz, pentru care nu este întotdeauna obligatorie internarea. Acestora le aplic un tratament biannual de zece zile, care în cele mai multe cazuri are rezultate favorabile. Vin apoi bolnavi cu infecție de focar, cu determinări la distanță: enurezisul nocturn, complicații oculare și altele...

— „Probleme”?

— Sînt și probleme. E drept, nu multe. În primul rînd, aștept să-mi sosească cei doi tineri medici, repartizați de către minister, pentru a-l forma. Pînă acum n-au sosit. Cele mai multe probleme ni le creează completarea foilor de observație, capitol la care sînt în fiecare zi deficitar, din lipsă totală de timp.

— Și forurile locale ce spun?

— Au intervenit la minister și așteaptă rezolvarea definitivă.

— Ce doriți să consemnăm în final?

— Cel mai important lucru. La Cluj-Napoca împreună cu un colectiv larg, am declanșat, sub controlul Ministerului Sănătății și cu sprijinul Academiei de științe medicale, o cercetare științifică de mare importanță. Dorim să fundamentăm științific mecanismul vindecării rinitei alergice prin acest procedeu chirurgical perso-

nal pe care îl aplic cu bune rezultate de mai mulți ani. După cum se știe, această boală chinătoare a fost declarată incurabilă, spunîndu-se pretutindeni că nu se moare din cauza ei, dar se moare cu ea. Noi am reușit să vindecăm sute de cazuri, verificate minuțios și atent la cel mai înalt nivel. Acum luptăm pentru fundamentarea științifică a producției, cît și, așa cum spuneam, a vindecării boii. Colaborăm în acest sens cu specialiști în morfopatologie, în imunologie, fiziologie, alergologie, biochimie, radiologie, laborator și chiar informatică.

— Prin foarte multe scrisori și telefoane, sîntem întrebați cum se poate „ajunge” la dv.?

— Deocamdată noi nu putem primi direct bolnavii, decît numai cu trimitere de la unitatea sanitară de care aparține bolnavul. Celor ce au adresat scrisori redacției și oamenilor care mi-au scris mie și-mi scriu în continuare le aduc cele mai calde mulțumiri și-i asigur că voi face totul pentru sănătatea lor. Vreau, de asemenea, să-i informez că, prin grija deosebită ce o poartă direcția spitalului, a fost rezolvată și problema planificării și a corespondenței cu bolnavii, prin încadrarea unei secretare-registratoare...

Argumentul „Balanța II”

Secvențe pentru un portret colectiv

Cînd e să scrii și ai la dispoziție un spațiu anume, dificultatea majoră se poate numi... alegere. Asta pentru că nu orice univers se supune încercării de a fi condensat sentențios, iar reportajul cere a fi impregnat cu informație, cu noutăți, cere fapte și oameni, adică prețind — într-o anumite accepție — culoare. Așa încît, dacă ar fi să alegem între cele vreo 20 de fabrici și uzine ale Sibului ori între cele vreo 50 ale județului cu același nume — o știe oricine, intens industrializat — ei bine, ne-am oprit la „Balanța”, pentru că, summa summarum, locul acesta și metamorfozele dinlăuntru-i ni se pare că servesc cel mai bine imaginea ofensivei noului.

CAEE AR FI TOTUȘI CRITERIILE OPTIUNII?

...Mai întîi despre dimensiune. Întreprinderea mecanică Mirsa — un exemplu — care-și are sediul pe aproape de, cîndva, satul cu nume frumos care l-a dat pe învățătorul Gheorghe Lazăr (azi comuna pe punctul de a deveni oraș, Avrig), este un colos a cărui producție se numără-n miliarde. Face basculante mari (inclusiv din cele de 100 de tone, ceea ce nu s-a mai auzit ca... îndrăzneală românească și care nu încap pe nici o șosea a țării). Fără îndoială, spectaculoasă și insolită circumstanță! Dar colosii se fac și din metal mult. „Independența” Sibiu, Automecanica Medias? Oricare dintre ele semnifică salturi uriașe ale îndrăzneții noastre. În plus ar fi de spus că „Independența” semnifică an de an, la temelia oricărei mari ori mai mici capacități metalurgice, chimice, siderurgice, miniere românești și nu numai românești, că a produs conductă forțată pentru Lotru, că tot ce face-i unicat. Dar, trăgînd spre eficiență, cum e normal să tragem, mai ales azi și în viitor, tot „Balanța” ar fi... Aceasta și pentru că, orice am spune, una e să faci din oțel ceasuri și alta, nave.

...A doua oară, despre finețe. Care ar însemna lucru de migală pentru ca din puțin să scoți valoare mare. Din acest punct de vedere ar fi suficient să spun că vechea și noua „Balanța” au avut și au cea mai sigură relație cu termenul de mai sus, profilul însuși fiind subsumabil noțiunii de **mecanică fină**. Prin urmare, a doua oară „Balanța”!

A treia: **tehnicitatea ridicată**, metamorfoza cu direcții **modern și eficient** au antrenat ceea ce numim, nu întotdeauna propriu, mutații interesante în modul de a gândi și în felul de a munci ale oamenilor. Desigur, toate acestea cer ele însele argumente...

În acest punct poate că s-ar impune să vorbim ceva despre geografia industrială a Sibului, ori geografia Sibului industrial. Deci:

1. Sibiu și-a constituit în ultimul deceniu două platforme industriale: Sibiu Est și Sibiu Vest; prima — construcție de mașini, a doua, alimentară (salamul de Sibiu ar trebui să se facă la... Sibiu, — sau și la Sibiu — nu?).

De ce asemenea soluție? Din motive de modă? Nicidecum! Din motive de habitat optim? În primul rînd, dar nu numai!

...Revărsat mult dincolo de zidurile, încă vizibile, ale fostei cetăți, orașul de pe Cîmbin s-a trezit cu zeci de fabrici încastate în inimă. Dezvoltările nu mai încăpeau. Așa au apărut „Independența II”, „Balanța II”, „Sibiana II”. Secții noi, hale noi, adevărate fabrici noi, cu alte orizonturi și ambiții. De vei trece vara pe Calea Noorichului, peste modernul viaduct care traversează calea ferată ce vine de la București, peste cîmpul pe care se vor fi desfășurat oștile Viteazului la Șelimbăr, vei da de o întreprindere a cărei curte este o mare de flori.

ĂȘADAR, ACURATEȚEA!

«Ce vîrstă are „Balanța” tovarășe director Viorel Ocoș?» «Adăugînd și vremea cînd se chema „Hess” și era o fabricuță nici cît o secție de astăzi, 86 de ani». «Vorbiți-ne ceva despre cîntare». «Da, dintotdeauna am produs cîntare; pînă prin 1965, cîntare pe sistemul clasic, simplu ca bună ziua, al pirghiilor mecanice. Au urmaș cîntarele semiautomate, cîntarele optice, cîntarele electronice, pe doze tensiometrice și balanțe analitice de precizie. Numele înseși închid în înșiruire o evoluție care părea, acum un deceniu, de domeniul senzaționalului». «Ce se poate cîntări?» «Orice. Balanțele analitice de precizie sînt folosite în laboratoare, altele suportă greutăți de 2—5 kg, altele de la 50 kg la 100 tone, iar cele cu doze tensiometrice cîntăresc și dozează minereuri de la 60 la 600 tone/oră. Practic, am soluționat integral necesitățile interne de aparate de cîntărit și sîntem prezenți și la export». «Ce avantaje au cîntarele comerciale cu afișare optică a prețurilor?» «Simplu. Îndicînd cantitatea și prețul exclusiv calculul vinzătorului (aproape totdeauna cu toleranță spre plus)». Ceea ce înseamnă că de la o anumite categorie de oameni nu vă puteți aștepta la recunoștință, gîndesc în sine-mi și închei capitolul cîntare. De ce-l închid? Iată, ne spune tot directorul: «De fapt, cîntarele reprezentă azi doar 30 la sută din producția noastră». Deci, imi zic, ceea ce a fost decenii de-a rîndul mindria întreprinderii sibiene trece pe loc secund pentru a îngădui ascensiunea răsfațatului nou născut.

Pentru oricine din întreprindere, „Balanța II” — acest copil teribil — are și un nume, uzual cu sunet pieziș ca lovitură picăturii de ploaie: HP. Este noua „Balanță”, locul de naștere al **elementelor hidropneumatice**, semnificînd pionieratul românesc în hidraulică industrială. De ce hidraulică și de ce la „Balanța”? «Probabil, răspunde același inginer Gh. Măndea, lămurînd al doilea termen al întrebării, pentru că oricum „Balanța” fabrica aparate de cîntărire, ceea ce-i tot lucru de migală și mare precizie. La urma urmei noi ne-am apucat mai tîrziu de hidraulică, or, opțiunea pentru „Balanța” putea însemna și un mai ușor început dacă tot era vorba — remember Seneca — de a curăța grajdurile lui Augustus... Noul profil are ceva peste patru ani, o istorie teribil de scurtă, care cuprinde condensat frămîntări, eșecuri, îndoiele pe care corolarul de azi, neîndoielnicul succes, le-a trecut într-o tăcere greu de spart chiar pe calea efortului de rememorare. Copleșitoare, istoria clipei și tentația viitorului primează!

Dar, nimic nu mi se pare în grad mai înalt semnificativ, pentru izvoarele îndrăzneții noastre, decît împrejurarea că anul începerii noii fabricații la întreprinderea sibiană coincide cu anul în care colectivul de aici l-a avut oaspete drag pe omul al cărui nume este simbolul însuși al cîtezanei noastre: secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ca în sute și mii de alte locuri ale patriei în care iubitul nostru președinte a împărțit și din marea sa disponibilitate pentru noi, pentru creație, și aici sfaturile sale, îndemnul său au rămas ca zestre inestimabilă de idei și îndrumări de o frumoașă fertilitate.

EXTEMPORAL I. «Ce a însemnat pentru oamenii «Balanței» adoptarea noului profil?» «Asigurarea în bune condițiuni a pîinii de azi și de mîine pentru colectivul de muncă» (Nicolae Răbăian, șef atelier sculărie); «Trecerea de la o fabricație a cărei dezvoltare era restrînsă la una de mare perspectivă și eficientă — mecanică fină» (ing. Domnica Romoșan, șef C.T.C.); «Posibilitatea afirmării tehnice pe plan național și mondial a acestui talent colectiv» (ing. Gh. Măndea); «Ridicarea tehniciții, creșterea calificării oamenilor» (Iosif Takacs, electrician); «Diversificarea și creșterea producției în domeniul prelucrărilor de mare precizie pentru un număr mult mai mare de oameni, creșterea nivelului profesional în toată întreprinderea» (ing. Al. Solomon, șef serviciu tehnic); «Execuția în premieră pe țară a unor produse care se importau în totalitate pe de-zeve libere, valorificarea superioară a metalelor feroase și neferoase» (ing. Nicolae Ebinică, șef secție coordonator HP); «Reducerea importului» (Liviu Nicodim, muncitor); «Meserii noi, creație tehnică lărgită» (ing. Dorel Băcilă); «Secția de elemente hidropneumatice» a ridicat foarte mult prestigiul muncii noastre, al întreprinderii (Viorel Crișmaru, șef atelier textil); «Un salt calitativ uriaș: prima întreprindere a economiei naționale care fabrică elemente hidraulice de acționare, după proiecte modernizate și cu performanțe comparabile cu ale celor realizate de producători tradiționali în Europa» (ing. Radu Boerescu).

Oricare ar fi comentariile ori corelațiile pe care le-ar putea sugera aceste opinii, chintesența ar fi aceeași. Cu evidență aceeași: conștiința indiscutabilă a valorii noului, convingerea că inserția preocupărilor productive în aria noii calități nu reprezintă o chestiune conjuncturală, ci o necesitate, un pas sigur peste pragul viitorului.

Ce înseamnă, în fond, un deceniu

în munca unor oameni? În cazul nostru, viața unui colectiv, a unei întreprinderi, deși-i greu de crezut, aproape drumul de la manufactură la... Dar să spicuiem din nou: «...marea majoritate a operațiilor se execută manual; ...producția a crescut de 4,3 ori; ...abia în 1974 am început să producem aparatură hidropneumatică; în 5 ani am asimilat peste 1450 tipodimensiuni iar azi asigurăm în proporție de 90 la sută aparatura necesară pentru fabricația mașinilor-unelte și agregate; ...acum se mărește pe utilaje moderne de mare productivitate; o mare îmbunătățire a condițiilor de muncă; ...produse cu caracter învechit, cu volum mare de material, acum însă comparația este aproape cu neputință de făcut» etc.

UN AUTENTIC TEST DE MATURETATE. «Este mai întîi mindria de a fi fost capabili să ne impunem într-un domeniu absolut nou — continuă firul gîndurilor ing. Viorel Ocoș, directorul întreprinderii — să asigurăm economiei naționale produse pentru care se plăteau bani grei, în valută fortă. Sigur, n-a fost ușor, pentru că porneam de la zero și pentru că nu aveam nici o posibilitate de comparație, nici un fel de experiență. Oamenii „au crescut” din mers. Au apărut meserii noi, necunoscute: lăcătuș montaj hidraulică și panouri, operator ștanduri de probă, opticieni, electroniști, honuitori, rectificatori de mare precizie, muncitori deservenți de agregate» etc. «Ce este honuirea?» «Superfinisarea unei găuri cu ajutorul pietrelor diamantate».

«De fapt, ce este aparatură hidraulică, la ce servește, de ce erau necesare elementele hidropneumatice, tovarășe inginer șef?» «Se știe că sîntem mari producători de mașini-unelte. Acestea erau în marea lor majoritate, acționate pe sistem mecanic. Neajunsuri: existența unor vibrații, ceea ce afecta calitatea execuției. Prin anii '70 și-au făcut tot mai mult loc pe plan mondial ideea și practica automatizării mașinilor-unelte prin folosirea elementelor hidropneumatice. Avantajele sînt extraordinare: calitatea în prelucrare, siguranță, în exploatare, silențiozitate. Toate acestea se leagă strîns de competitivitatea pe piețele externe. Vă veți da seama și mai bine ce înseamnă nașterea hidraulicii industriale autohtone dacă vă voi da numele cîtorva firme care produc elemente hidropneumatice: Bosch, Vickers, Nordhidraulic, OSTA etc. Aș mai adăuga că în acest domeniu totul este de concepție românească și că cererea internă depășește net capacitatea noastră de producție. (Un exemplu: pentru 1979 comenzile se cifrează la 800 milioane lei iar noi avem capacitate cam pentru 300). De aceea facem mari eforturi pentru a produce mai mult. Vin la noi cei de la I.M.U.A. București, cei de la I.M.U.A. Bacău, „Strungul” Arad, Mecanică Suceava, Mecanică Roman, „Strungul” Tirgoviște, „Înfrățirea”, Oradea, „Unirea” Cluj-Napoca, „Steagul roșu” și „Tractorul” Brașov. Întreprinderea de autoturisme Pitești, vom produce — program prioritar, după ce ne-a vizitat reprezentantul Citroën-ului și s-a convins de posibilitățile noastre — pentru viitorul „Oitic” s.a. Este vorba de o adevărată foame de elemente hidropneumatice. Știți care-i ultima premieră industrială care n-ar fi fost posibilă fără aportul acestor miniaturi?» Nu, nu știam. «Ați auzit de strungul Carusel de 16000 mm. Ei bine, ceea ce minunată realizare tehnică încorporează sute de elemente și panouri fabricate de noi. Însăși inima strungului, o inimă uriașă, prin care circulă sute de litri de ulei, poartă

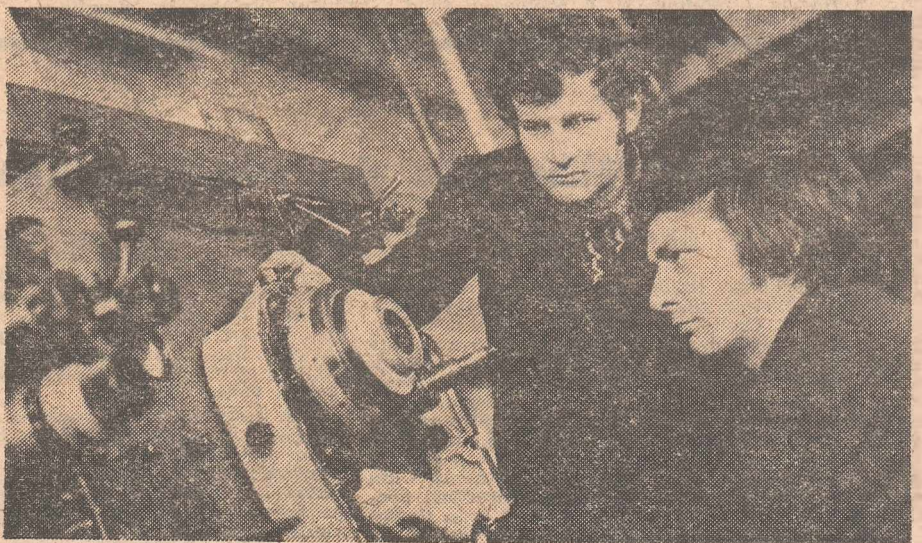
numele firmei noastre». Cu alte cuvînt cel puțin zece mari producători de mașini-unelte, dintre cei ale căror produse sînt binecunoscute pe piața mondială apără la „Balanța” pentru distribuția, supape de presiune, rezistențe hidraulice, reguletoare de debit, relee hidraulice, panouri hidraulice, supape și agregate, ungere, injectoare, distribuitoare pneumatice, supape și relee pneumatice, dispozitive de mare precizie și finețe, făcînd de care coloșii ar fi buni doar de privit... Cu alte cuvînt, „Balanța II” reprezintă intrarea noastră — o intrare triumfală — încă într-un domeniu care ne este cîndva interzis pentru că presupunea un grad de precizie, finețe și acuratețe prelucrării dincolo de puterile noastre. Prejudecată depășită azi, dar atît de costisitoare pînă mai ieri.

MICRONII — ALIAȚI SAU DUȘMANI?... Vorbeam de acuratețe. Toate ranțele în prelucrarea micilor piese sînt de ordinul plus sau minus 1—2 micrometri (plus sau minus a mia parte dintr-un milimetru!). Or, firul de praf are 25 micrometri. Un simplu fir de praf în ulei sau pe o suprafață poate da bătăi de cap. Iată de ce, aici, disciplina tehnologică este înainte de toate o lege aspră a muncii, iată de ce acuratețea execuției este egală cu munca bijutierului, ba în seamnă chiar mai mult dacă avem în vedere că avem de-a face cu mecanisme care trebuie să pună în mișcare, să comande mecanisme, cu o precizie aproape, foarte aproape, de perfecțiune, pe cînd bijutierul urmărește doar stăruirea moartă...

Acum ne putem mai bine da seama de ce sînt aici foarte necesare florile, de ce ele trebuie mereu udate. În cazul secțiilor de mecanică fină, invazia prafului de afară trebuie socotită o calamitate. Da, florile se integrează unei veritabile probleme de acuratețe!

...Treceți vara prin curtea întreprinderii sibiene și veți fi încantați de flori, covoare de flori, mereu proaspăt ude, santinela în calea invaziei prafului. Poate că „Balanța II” este una din puținele uzine în a căror schemă de funcționare grădinarul trebuie scotit în rîndul personalului muncitor direct productiv.

Fără îndoială, drumul parcurs din toamna lui 1974 pînă astăzi n-a fost unul al succeselor facile, ci o cale plină de dificultăți și obstacole cu atît mai mari și mai dificile cu cît erau într-un tot necunoscute și deci greu de prevăzut. Cereera masivă de astăzi, venită din partea unor întreprinderi românești ale căror produse s-au dovedit capabile să suporte concurența unor fabricate în țări cu lungă și neîntreruptă tradiție industrială, este cea mai bună dovadă că precizia, pasiunea lucrului bine făcut și dorința de afirmare ale oamenilor de la întreprinderea sibiană au rodit. Oamenii tineri (media de vîrstă la HP nu depășește 26 de ani) au completat un nucleu de meseriași cu experiență cărora li s-a cerut să învețe meserii noi, cărora li s-au pus în față sarcini de întreită dificultate. Surprinde plăcut optimismul, dorința manifestă de a face alți pași pe calea consacrării colective și individuale. Nu-i mai puțin adevărat că, în toți acești ani, „Balanța II” a reprezentat și un loc în care s-a verificat încă o dată, în care practica a validat încă o dată ideea de mare viitor că între cercetare și producție nu poate exista nici un fel de hiatus. Filiala sibiană a „Institutului de cercetări și proiectări pentru mecanică fină și scule” (pe scurt și sub formă de... aritmo-grif — I.C.P.M.F.S.), grefată pe întreprindere este unul din factorii decisivi ai reușitelor. Nu întimplător, solicitînd la zece subiecți numele unor oameni care se bucură de cea mai mare considerație, listele au cuprins de fiecare dată muncitori, ingineri, tehnicieni, maștrii atît de la uzină cît și de la filială. Și, cum lista ar cuprinde peste 30 de persoane, vom cita doar numele acelor care au intru-niț mai multe sufragii: Nicolae David („muncitor de înaltă calificare; inteligentă tehnică, imaginație, ingeniozitate excepționale”), Richard Pîters („cel mai bun montor de panouri hidraulice; stăpînește la perfecție schemele hidraulice”), Nicolae Răbăian („muncitor devenit maștriu, specialist în stanțe și matrițe, de numele lui se leagă adesea începutul, seria zero”), ing. Valer Popa („specialist desăvîrșit în instalații electrice și scheme de funcționare hidraulică”), ing.

Banc de probă pentru elemente hidraulice

olae Ebincă („calități de bun organizator”), ing. Traian Boerescu („cercetător la filială, pentru perspicacitate și ingenția tehnică”), Vasile Seiceanu („u-dintre cei mai buni, dacă nu cel mai muncitor de la hidraulică”), ing. Ioan cu („specialist de clasă, de o molipare pasiune”), ing. Gh. Manda („ol care știe tot despre hidraulică”), Iancisc Feldman („reglor cu miini de”).

XTEMPORAL II. „Care considerați a fost cea mai însemnată reușită tehnică a anului 1978?” Răspunsurile sînt, n se va vedea, foarte diverse, fiecare oferind o relație directă cu locul de muncă al respectivului. Ceea ce rămîne, însă, interesant și sugestiv se referă la animitatea cu care cei chestionați nu sînt să spună că fabricația elementelor hidropneumatice le-a deschis orizonturile deplină afirmări, răzbătînd cu vîre mîndria de a se ști utili dezvoltări pe coordonate de eficiență și calitate economică. Dar, să notăm: „nucă marea al produselor noi și complexe asimilate în fabricație” (V. Crișur); „realizarea în totalitate prin utilizare a standurilor de probă pentru elemente hidropneumatice” (L. Nicodim); „chipamentul hidraulic al strungului rusel de 16 m” (N. Ebincă); „aparate de cîntărit cu afișare optică și electronice, aparatele de cîntărire și înregistrare cu memorie și însumare, iar în meniul elementelor HP, distribuitor hidraulic cu electromagneți precum instalația hidraulică pentru mașina de tăcat universal și rotund RV 350” (Al. Iomoni); „execuția tuturor panourilor de acționare hidraulică a strungurilor rusel de 16 m” (I. Takacs); „distribuitor multiplu, panourile hidraulice” (R. Romoșan); „panourile hidraulice pentru strungul Carusel” (R. Boerescu); „asimilarea în timp de 4 ani a peste 400 tipodimensiuni aparată hidraulică după concepție constructivă și tehnologică românească” (Gh. Manda).

Noțiunea cea mai frecvent adusă în prim plan: asimilare, ceea ce vrea să însemne satisfacția imensă pe care i-o dă omului certitudinea că poate face

decît o potriveală de vorbe spre a mai naște un aforism; tehnica este viață iar fantezia trebuie strunită de cerințe nu o dată prezente.

„Așadar, va rămîne «Balanța» producătoare de... balanțe, tovarășe director?” „Desigur. Atît doar că ponderea o vor deține cîntarele electronice, cîntarele optice, liniile complexe de cîntărire și dozare”. „Incotro tinde hidraulica, tovarășe inginer șef?” „Realizăm actualmente elemente hidraulice tipizate pentru presiuni de 200 bari. Tîndem să asimilăm elemente hidraulice pentru presiuni înalte. Pe plan mondial se lucrează și la presiuni de 315, 320 sau chiar 400 de bari”. „Care ar fi avantajul?” „În principiu, cu cît lucrează la presiuni mai mari, cu atît forța este mai mare iar dimensiunea utilajului (și deci consumul de metal) scade. Principiul este foarte simplu: forța este direct proporțională cu presiunea x suprafața; pentru aceeași forță a utilajului, sporind presiunea, pot reduce suprafața. Problema principală a prezentului și a viitorilor ani este dezvoltarea, astfel încît să se asigure economii naționale aparată hidropneumatică în cantitățile solicitate. Indiferent că va fi vorba de extinderea capacităților de producție aici, sau se va opta pentru o nouă unitate, noi am făcut deja oficiile dificile ale pionieratului în materie, încît lucrurile se vor derula mult mai simplu, beneficiul experienței noastre fiind, fără îndoială, o zestre de mare preț pentru un nou început de drum”.

Un colectiv tînăr, crescut și călît la flacăra pasiunii pentru nou trebuie să ofere, el însuși, elemente și detalii interesante ale devenirii muncitorești. Greșesc, oare? „Cum este colectivul întreprinderii «Balanța», tovarășe Nicolae Birsan, secretar al comitetului de partid și președinte al consiliului oamenilor muncii?” „Despre pricepere vorbesc produsele noastre, despre condițiile de muncă și viață v-ar putea spune ceva faptul că noi nu trebuie să dăm anunțuri cînd avem a face angajări, iar despre disciplină s-ar putea vorbi tot referindu-ne la cerințele unei producții de finețe cum este azi cea a «Balanței». Dar eu aș dori să vă furnizez alt soi de elemente. Iată,

„Balanța II” a reprezentat un loc în care s-a verificat încă o dată ideea de mare viitor că între cercetare și producție nu poate exista nici un hiatus

lucruri deosebite, proba capacității creatoare în confruntare cu noul, necunoscutul, neîncercat. Iată, deși au fost și oameni care gîndeau că asemenea performanțe de disciplină tehnologică, ingeniozitate tehnică și finețe a execuției sînt examene mult prea dificile, ne-am demonstrat și am demonstrat că tradiția altora nu ne-a inhibat, ci ne-a făcut să depunem și mai strașnice eforturi pentru a scurta drumul performanței. În fond, ce altceva este această bătălie națională cu timpul, element intrinsec industrializării rapide, decît o permanentă cursă în care neîncrederea a fost mereu și sistematic aruncată peste bord de oameni hotărîți, de pasiune și hîrnicie, de viața însăși?

„Balanța” anului al patrulea al cincinalului revoluției tehnico-științifice se mîndrește, desigur, cu produsele ei de înaltă tehnicitate, cu aparatele de măsură și control apreciate pe multe meridiane, cu faptul că 90 la sută din fabricația mașinilor-unelte, a mașinilor-agregat și a instalațiilor automate românești se realizează cu aparată hidraulică produsă la Sibiu, dar se mîndrește deosebit cu oamenii mulți („acest fantastic colectiv” — îmi spunea careva) dispuși să susțină fără urmă de rețineră: „acum sîntem în stare să executăm produse oricît de complicate”. Ceea ce, tradus în limbajul rentabilității, ar însemna înobilizarea, prin creație și gîndire tehnică avansată, a kilogramului de metal, nu o dată adus de la mii de kilometri. Pentru că, cu siguranță, kilogramul de fier își sporește aici valoarea de mii de ori, operație care se află la rădăcina eficienței, adică a bunăstării noastre a tuturor.

PE FIRUL PERSPECTIVEI. Cel ce-au dat contur îndrăznelilor de ieri nu pot fi, cu evidentă, niște oameni ai automulțumirii și al confortului spiritual. Au prin gustul expiorării, bucuria lor pare a fi situată foarte aproape de vorba latină care pretinde că schimbarea încîntă (variatio delectat). Pentru ei, oamenii ai drumurilor pe care nu au niciodată timp să le bătătorescă, spusa poetului filozof conform căreia „tehnica reprezintă fantezia realității” (Lucian Blaga) nu-i

bunăoară, în ultimii 2—3 ani, numărul personalului muncitor s-a dublat; în întreprindere lucrează aproape 900 de femei, jumătate din ele fiind absolvente de liceu. (Se poate spune că la noi condițiile de muncă sînt superioare celor din industria ușoară — sînt condițiile de muncă dintr-un laborator.) V-aș mai spune că, după cîte știu, avem cea mai mică fluctuație de personal — practic neglijabilă — nu numai din județ, ci poate chiar dintre întreprinderile din țară. Alături de oamenii vechi, meșteri în sensul cel mai deplin al cuvîntului, a crescut o pleiadă de tineri a căror ascensiune profesională ne bucură mai mult decît orice altă reușită. Sigur, ar fi mai mult decît o simplă greșală să apreciez că totul merge perfect, că dacă «Balanța» este socotită întreprindere model, chiar totul este... model. Lucrul de maximă importanță este însă gustul pentru nou, pentru progres, plăcerea, ușor de constatat, a angajării marii majorități pe calea performanței tehnice, a creativității”.

Da, plăcerea și bucuria performanței are, la «Balanța» aerul detaliului sine qua non. „De veți trece spre zona industrială de est a Sibiului străbînd viaductul peste calea ferată dinspre București pe aproape de cîmpul pe care Viteazul își îndemna — acum aproape patru secole — oștile la aspră bătălie pentru visata unire românească, priviți marea de flori din curtea unei fabrici noi. Oamenii și-au durat frumosul aproape pentru că munca lor pretinde îngemănarea frumosului cu ceea ce fac zi de zi. Prin vrednicia lor, «Balanța» cea veche și experimentată a intrat cu siguranța unui nou renume și cu pasul noii tineri pe poarta biruinței în aria unor performanțe care fac cinste genului creator al românilor.

Ei, oamenii, gîndesc mereu și mereu, tîntesc iară și iară spre alte isprăvi ca și cum ar vrea să-l confirme pe cel care spune că „visurile împlinite îmbătrînesc”. Căluza lor se numește experiență iar calea, îndrăzneală! Dar, la urma urmei, cîte sînt lucrurile la care n-am îndrăznit nicî să gîndim cu ani în urmă?

VICTOR DOMȘA ■

Aleargă gerul peste Bucovina

Aleargă gerul peste Bucovina
Cum numai sufletele de copii
Și tremură-n tre clipe lumina
Ca-n ochiul pruncului itia zi.

Prosoape albe — apele din vară
Uită să cadă-n marele îngheț.
Cuvinte vechi poveri nestinse cară
Cînd nu mai pun pe larma lumii preț.

Ne batem sufletele cu nuiaua
Fără puțința unei mari rostiri
Cînd toată viața se adună-n steaua
Cu scîlpăt scurt în pîntenul de miri.

Am prins ninsori și am pierdut iubite
Dar ca pămîntul ei nimic mai sfînt —
Și-alerg după cuțitele-mpletite
În urma unei sănii lunecînd.

Se naște gerul peste Bucovina —
Păcatul tot e-al meu și tu nu-l ai.
Cugetul viu păstrează-ntr-oagă vina
C-am aplecat o creangă grea din rai.

ADI CUSIN ■

CE E NOU LA „OLTCIT”

Prima zi lucrătoare — 3 ianuarie — a anului 1977, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a dedicat-o unei vizite de lucru în municipiul Craiova. Pe platforma de est a orașului (acolo unde se înalță unități de primă mărime ale economiei naționale, precum pilonul electrotehnicii românești, numit „Electroputere”, întreprinderile de utilaj greu, de tractoare și mașini agricole, de reparat material rulant etc.), tovarășul Nicolae Ceaușescu stabilea amplasamentul unei noi întreprinderi de interes republican, menită să adauge alte carate acestei „centuri de diamante” a Craiovei: Întreprinderea de autoturisme de mic litraj.

Rod al colaborării româno-franceze — care, în perspectiva vizitei pe care o va întreprinde în țara noastră președintele Valéry Giscard d'Estaing, la invitația președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, va căpăta noi valențe — întreprinderea se constituie ca o expresie vie a politicii de cooperare, de concurență reciproc avantajoasă și, în același timp, ca o mărturie a eforturilor intense depuse de țara noastră pentru edificarea unei industrii moderne competitive pe plan mondial.

...Pînă spre sfîrșitul primăverii lui '77, atunci cînd a fost turnată prima benă de beton la temelii viitorului obiectiv, lucrătorii Grupului de saniere din cadrul Trusului de construcții industriale Craiova au rezolvat — într-un timp scurt — problema realizării terasamentelor, a obținerii acelei suprafețe plane din care, ulterior, aveau să „muște” cupele excavatoarelor. Chestiunea pare relativ simplă, privită din unghiul sistemelor de lucru clasice. Însă constructorii craioveni, după cum ne spune ing. Marcel Borcan, directorul adjunct al amintitului grup, au avut permanent în vedere indicațiile secretarului general al partidului de a folosi cu maximă eficiență fiecare leu investit, prin aplicarea celor mai adecvate soluții. Și, astfel, terasamentele au fost realizate în așa numitul sistem tehnologic „cu unități de utilaje” sau cu „utilaje în lanț” — lucru care nu s-a prea întîmplat pe multe saniere din țară. Acest procedeu a eliminat aproape integral timpul mort, ducînd la o productivitate ce a întrecut, ni se spune, așteptările.

Acesta, mai aflăm din discuția cu interlocutorul nostru, nu este singurul procedeu de înaltă eficiență folosit pe sanier. Astfel, realizarea structurii monolite la hala de presaj greu a impus o tehnologie bazată pe utilizarea cofraajelor metalice pentru stîlpi, a esafodajelor de susținere metalice E-75, precum și execuția unor panouri din cofraj mixt metalic. Muncitorul specialist Gheorghe Lupescu, veteran al sanierelor industriale, își amintește că a folosit la acea hală 36 000 mp cofraje și 1800 tone armături. „Am înregistrat atunci, cu oamenii din brigada de dulgheri pe care o conduc, povesteste el, un foarte înalt ritm de execuție, o productivitate deosebit de ridicată. Nu numai prin cele arătate mai înainte, dar și prin faptul că turnarea betonului s-a făcut mecanizat, cu autopompe”.

Tot în sfera „premierelor” tehnice ale sanierului trebuie consemnat și aportul partenerului francez, care, cu utilaje speciale, de înaltă tehnicitate, a forat 1800 coloane la adîncimea de 14—26 m, coloane care apoi au fost armate și betonate. Pe aceste coloane se sprijină acum masivele fundații ale preselor grele, aici tasarea terenului neavînd voie să depășească 2 mm.

Și un ultim fapt deosebit: este vorba de realizarea, de către lucrătorii sanierului nr. 3, din subordinea ing. Gheorghe Lupu, a montării unei trame metalice complete (cu dimensiuni de 29 m x 10 m). Aceasta s-a efectuat după ce, la sol, s-au asamblat grinzile și fermele metalice principale, tabla care reprezintă acoperișul, după care întreg ansamblul a fost ridicat la 11 metri înălțime, cu macarale speciale, și montat în poziția finală. Efectele, față de vechiul procedeu, al montării bucată cu bucată, se regăsesc în economie de timp, de forță de muncă, în sporirea productivității.

În ce stadiu se află la ora actuală această întreprindere? Iată cîteva cifre care dau măsura eforturilor depuse: 11 000 tone construcție metalică, furnizată de unitățile de profil din Pitești, Caransebeș, Găești și Craiova (din cantitatea totală de 12 200 tone) au și fost montate; s-au turnat 130 000 mc beton; au fost puse în operă 3 500 tone armături din oțel-beton, confecționate chiar pe sanier; hala de montaj general (cu dimensiuni de 140 m x 316 m) este realizată, la construcția propriu-zisă, în procent de 95 la sută; hala de prelucrări mecanice, cu o suprafață de 100 000 mp, are finalizată structura metalică, galeria tehnică în proporție de 80 la sută, iar de curînd a început execuția pardoselilor finite; la hala de vopsitorie caroserii s-au realizat structura de rezistență și, parțial, acoperișul, precum și structura monolită de beton aferentă montării utilajelor; la hala de presaj greu (în suprafață totală de 80 000 mp), unde au fost necesare lucrări deosebite, muncitorii sanierului Trusului de montaj utilaj chimic București, dirijați de ing. Petre Andreescu, efectuează, în prezent, montajul suporturilor la prese. „Pe sanier, menționează interlocutorul, au sosit deja 17 prese de 300—1400 tone-forță, din cele 102 cite vor fi, în final, instalate aici. Pînă acum, lucrătorii noștri au montat și 10 din cele 11 poduri rulante, iar ritmul în care avansează montajul, sub asistență de specialitate, asigură condiții certe de respectare a termenelor din graficele de execuție. Totodată, la ora actuală, facem ultimele pregătiri în vederea începerii montajului instalației de vopsitorie caroserii, care va sosi pe sanier la începutul lunii viitoare”.

Ce dotă tehnica va avea acest obiectiv de anvergură? Inginerul șef al Societății mixte „OLTCIT”, tovarășul Valentin Smărăndescu, precizează: „Unitatea de la Craiova va dispune de utilaje și instalații de mare complexitate, reprezentînd ultimele noutăți ale tehnicii mondiale. Ele nu vor fi cu nimic mai prejos față de cele ale unităților «Citroën» din Franța. Procesul tehnologic va fi complet automatizat. Hala de montaj general va avea în componență o bandă cu tact, conveioare, transportoare, ascensoare. Legăturile între secțiile productive se vor realiza prin pasarele cu conveiere. Așadar, tehnica de aici va fi împinsă pînă la cuceririle de ultimă oră ale domeniului. În ce privește gradul de finisare, curățenie și tot ceea ce e legat de așa-numita «toaletare», pot afirma că halele noastre vor rivaliza cu saloanele celor mai moderne spitale. De asemenea, tîn să subliniez că partenerul francez s-a integrat ireproșabil în programul de lucru al societății, iar colaborarea decurge impecabil. Aș mai vrea să subliniez și faptul că toate lucrările se desfășoară sub o sistematică și competentă asistență de specialitate, acordată de Institutul de proiectări pentru construcții de mașini București, al M.I.C.M. Din punct de vedere al realizărilor, la ora actuală, menționez că toate lucrările se încadrează în prevederile graficelor, iar ritmul alert de pe sanier dă garanția respectării angajamentelor pe care ni le-am luat în fața conducerii de partid. Astfel, în ultimul trimestru al acestui an, unitatea va fi racordată la circuitul productiv”.

„Acum, peste dantelăria metalică de pe sanierul Întreprinderii de autoturisme de mic litraj Craiova, executată după normele unei geometrii riguroase, care nu admite nici cea mai mică abatere, ninge cu fulgi mari. Dar ninsorea și gerul nu diminuează eforturile celor 2300 de lucrători ai grupului și subantreprizelor de specialitate. Acești destoinici oameni (din rîndurile cărora i-am notat pe Ion Funaru, Stancu Dobrin, Gheorghe Ticu, Iosif Farkaș, Ștefan Iovan, Alexandru Sabie, Tudor Safta, Nicu Fieruț), conștienți de importanța obiectivului la ale cărui lucrări sînt angrenați, își amplifică eforturile pînă la cotele maxime, pentru a-și onora angajamentele asumate.

NICOLAE PETOLESCU ■

SATUL-UZINĂ CARE A FABRICAT MII DE VAGOANE DE PÎNE

VIOREL UIBARU, născut acum 57 de ani la Ribicioasa, lângă orașul minerilor din Brad, este de la înființarea C.A.P.-ului din Lenauheim președintele acestei unități. Trezind prin școala vieții ca timpilar și miner la Gura Barza în tinutul natal, urmind o școală de partid, desfășoară la Lenauheim, unde a existat o puternică organizație de partid, împreună cu alți tovarăși, munca de pionierat pentru înființarea în vara anului 1949 a unuiia dintre primele C.A.P.-uri din România. Este numit la înființare președinte al consiliului provizoriu de conducere, dar din acel provizoriu s-a născut datorită lui pentru viață: conducerea unității până azi. Distins cu Ordinul Muncii clasa I, cu Meritul Agricol clasa I, i se conferă în anul 1961 înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste. Aceleași distincții sunt conferite și puternicei cooperative agricole de producție, cărora îi aparțin și satele Bulgăruș și Grabați. C.A.P. Lenauheim, unitate de multe ori fruntașă în întrecerea socialistă, a dat de pe cele 5400 hectare de pământ arabul producții record la grâu, porumb și plante tehnice, dispunind și de un dezvoltat sector zootehnic cu 3000 vaci lapte și 18000 capete porcine.

— Ce înseamnă pentru dumneavoastră titlul de Erou al Muncii Socialiste? Ce implicații și sensuri noi are o asemenea distincție pentru activitatea dumneavoastră?

— Acest titlu înseamnă o înaltă și competentă apreciere a muncii depuse și este o mândrie că această apreciere este făcută de forurile supreme ale partidului și statului nostru. Este o onoare să porți pe pieptul tău o asemenea distincție care este răsplata cea mai visată pentru un om al muncii. Parcă inima îți bate mai altfel, ești mai hotărât să faci totul spre binele unității în care lucrezi și implicit pentru societatea noastră. Nu ajunge să vorbim de patriotism, consider că fiecare cetățean care depune în munca sa de zi cu zi și o parte din sufletul său pentru binele țării este un patriot, așa cum partidul ne cere să fim cu toții. Am înțeles dintotdeauna vorba din bătrâni, care spune să fi, destoinic, să fi primul gospodar. Acum, când port această distincție simt și mă străduiesc să obțin rezultate calitative noi în preocupările zilnice, să mă dăruiesc și mai deplin idealului propus. Acum a crescut și mai mult obligația față de concetățeni, față de unitatea noastră, căci laurii odată cucerți, n-au voie să vestejească.

— Ați fi dobândit și în altă parte și cu alți oameni succesele din Lenauheim și ca răsplată titlul de Erou al Muncii Socialiste?

— Știu cum am reușit aici la Lenauheim. Dar sint convins că oriunde aș fi încercat să facem din colectivul nostru un colectiv fruntaș, căci oriunde sint oameni harnici trebuie numai bine condusi și stimulați ca rezultatele muncii lor să fie cele maximum posibile. Realizând astfel ceea ce am obținut aici în cimpia bănăneană, cred că răsplata ar fi fost aceeași căci obținerea titlului de Erou al Muncii Socialiste e posibilă pentru fiecare, nu se face nici o excepție. Cine a muncit, e și răsplătit. Depinde numai de fiecare om ce lasă în urma lui, ce lasă moștenire celor care vin să ducă munca noastră mai departe, care vin să implinească ceea ce am început noi.

— Prin ce diferă drumul unității dumneavoastră de drumul celorlalte C.A.P.-uri?

— În esență, drumul cooperativei noastre este drumul tuturor unităților agricole din țara noastră: dezvoltarea și modernizarea agriculturii. Esențială este autofinanțarea. Dacă se reușește acest lucru, atunci toate celelalte probleme sint aproape rezolvate. C.A.P.-ul nostru s-a gospodărit foarte bine, an de an am obținut recolte tot mai bune și producții sporite în sectorul zootehnic, întărind astfel baza materială a unității. A lucra fără pierderi financiare, iată marea sarcină a unui agricultor care vrea să-și respecte meseria. Dar acestor oameni, care dau totul pentru propășirea cooperativei noastre, le-am creat și condiții sociale adecvate. Astfel, dispunem de trei creșe și de trei grădinițe, foarte bine dotate, și de o casă de odihnă la Băile Herculane, pusă la dispoziția cooperativelor tot anul pentru a-și reface sănătatea. Desigur, toate acestea constituie o mare bogăție, dar cea mai mare comoară a noastră sînt oamenii noștri din Lenauheim, Bulgăruș și Grabați, cei care au dat strălucire și farmă unității noastre. I-aș caracteriza foarte pe scurt: meseri al recoltelor bogate, cu un deosebit simț pentru talenele pământului. Da, ei știu să vorbească după măsura muncii lor. Aceste calități au dus la o situație economico-financiară bună, nu avem datorii, din veniturile noastre putem să achităm la timp creditele de producție, rămînîndu-ne disponibilități bănești pentru plata drepturilor bănești ale membrilor cooperatori în termenii planificați. La toate acestea a contribuit și intensă muncă de propagandă a organizației noastre de partid. Probabil, aceste trăsături separă într-un fel cooperativa noastră de foarte multe altele.

— Sintei de treizeci de ani președinte al C.A.P.-ului din Lenauheim. Cît de hotărîtoare este experiența vieții și cît de hotărîtoare calificarea în a conduce?

— Unui conducător pentru o unitate atît de complexă cum este a noastră i se cere, în primul rînd, o exemplară pregătire profesională. Vedeti, în toți acești ani am fost aproape întotdeauna la locul unde s-a hotărît soarta recoltei sau a producției din sectorul zootehnic. Cred că pot să afirm că am învățat să stăpînesc întru totul procesul în toate sectoarele printr-o judicioasă organizare a muncii și a timpului. Și pentru mine ziua are numai 24 de ore. Depinde numai ce faci, ca într-adevăr aceste ore să fie folosite din plin. Dar școala vieții și a muncii nu garantează singură reușita în conducerea treburilor obștii. Trebuie să înveți, să înveți foarte mult și an de an. Noul apare pretutindeni și cere să fie cunoscut și aplicat. Și nu trebuie uitat faptul: stilul și metodele de lucru se cer adaptate noii situații create prin dezvoltarea unității. Trebuie să muncești împreună cu oamenii, să suporti greutățile cu ei, să împarți bucuriile lor. Atunci abia satisfacția unui succes devine satisfacție colectivă. Dar totul rămîne numai teorie frumoasă cînd lipsește conștiința profesională.

— Ce este specific în conducerea unei unități agricole?

— Trebuie să fii unul dintre cei mai pricepuți gospodari ai unității, să te ridici mereu la nivelul frunțașilor. Este cunoscut că rezultatele din agricultură depind încă în mare măsură de timpul favorabil sau potrivnic. În primul caz trebuie să știi să amplifici la maximum efectele pozitive ale vremii și în caz contrar să faci totul ca pierderile suferite să fie cît mai mici, efectele negative să fie diminuate cît este posibil. Piinea fărăi poate crește numai o dată pe an și e lipsă de omenie să nu te ocupi cu toată puterea ta de om de această piine a tuturor.

— Ce reprezintă pentru dumneavoastră satul bănănean? Dar Lenauheimul în special?

— Fiecare vede locul lui cu ochiul sentimentalului. Pentru mine acest sat reprezintă țara, cîmpiile imense ale acestui pămînt roditor. Lenauheimul are pentru mine o semnificație deosebită, aici m-am împlinit ca om, aici am simțit că e rostul meu și aici am cunoscut fericirea. Pentru mine este și rămîne cel mai frumos sat, este satul-uzină care a fabricat mii de vagoane de piine.

— 30 de ani reprezentau altădată o viață de om. De ce ați rămas fidel agriculturii? Ce rol au jucat în luarea deciziei titlul și funcția?

— Eu sint fiu de țaran. Am început mai întîi să cunosc măruntaiele pămîntului, abia mai tîrziu m-am apucat cu toate forțele mele să deslușesc fața adevărată a pămîntului. Munca în agricultură este altfel decît oricare alta. În agricultură nu poți să-ți permiți răgazuri cînd ești oșbit, odihna vine ca o răsplată odată cu roadele și odihna pămîntului. Dar și atunci, în acele puține zile de iarnă, trebuie să veghezi la somnul și sănătatea pămîntului. Este o meserie foarte frumoasă cînd știi s-o faci, cînd simți cum treci împreună cu oamenii dintr-un anotimp în altul, cînd vezi cum cresc din florile minuscule belsugurile mari visate. Cît despre titlu și funcție, titlul îl consider ca o răsplată a muncii și nu l-aș fi obținut dacă nu eram atașat meseriei mele de agricultor. Puteam să nu ajung președinte, dar în agricultură aș fi rămas oricum, n-aș fi dezertat. Pentru luarea unei decizii nu este hotărîtor nici titlul nici funcția, ele decurg din cunoașterea problemelor și din părerile colaboratorilor și prin adunarea generală. Altfel, titlul și funcția devin nule și se ajunge la dictat, care în agricultură poate avea efecte dezastruoase.

— Procesul de urbanizare a schimbat radical fața și mentalitatea satului. Considerați că această urbanizare prezintă și defavoruri pentru sat și implicit și pentru unitățile agricole?

— Satul se dezvoltă sub semnul revoluției electrice. Curentul electric a revoluționat pur și simplu așezările rurale.

Peste tot apar case noi, oamenii se poartă altfel, gîndesc altfel. Modernizarea drumurilor a micșorat considerabil distanța între localități și între oameni. Și Lenauheimul este pe drumul cel bun, devine o localitate agroindustrială. Cine se plînge că se pierde vechiul suflu romantic al satului nu înțelege mersul istoriei. Totuși, cu toată dezvoltarea nu trebuie să renunțăm definitiv la unele tradiții specifice satului, tradiții comune ale locuitorilor indiferent de naționalitate.

— Se impune o mai accentuată specializare a unităților din agricultură?

— Viața a demonstrat-o că fiecare nu mai reușește să facă de toate și de calitate. Se fac eforturi considerabile, cu ajutorul statului, pe linia continuării modernizării și specializării producției în C.A.P., pentru sporirea producției la hectar și pe cap de animal. Cred că ar fi necesar a se pune un accent mai mare pe concentrarea și specializarea producției pe zone de producție și consilii intercooperatiste și chiar pe unități.

— Cum vedeți problema forței de muncă în perspectiva modernizării agriculturii?

— Se știe că vor fi necesari tot mai puțini oameni odată cu creșterea gradului de mecanizare și chimizare. Surplusul de forță de muncă va fi preluat de industrie și de sectorul prestărilor de servicii. Aceasta înseamnă că în viitor trebuie să ne ocupăm serios de calificarea forței de muncă, pentru a face față cerințelor și sarcinilor de producție. Ar fi de dorit ca în viitor și în C.A.P., similar întreprinderilor de stat din agricultură, să se realizeze calificarea la locul de muncă. Este, după părerea mea, o cerință absolut necesară la ora actuală.

— Se spune că în agricultură se trece dintr-o campanie în alta. Care sint greutățile care duc la un astfel de stil de muncă?

— Ne-am tot obișnuit să vorbim despre campanie. Adevărul este că la noi în C.A.P. există activitate continuă, aș zice se lucrează la foc nestins. Trecerea de la o muncă la alta înseamnă în fond continuarea aceleiași muncii pînă la desăvîșirea ei în produse agroalimentare. Desigur, intervin în munca noastră pe parcursul unui an o serie de greutăți cauzate de natură și care împiedică desfășurarea activității normale. Dar intervin și greutăți cauzate de greșita organizare a muncii și mai degrabă defectele din urmă duc la o campanie, la stilul de hei-rup în muncă. Intervin și măsuri birocratice care slăbesc randamentul muncii noastre, unii oameni cu funcții de decizie se gîndesc superficial, nu cunosc cu adevărat problemele cu care ne luptăm. Dar aceste greutăți nu trebuie exagerate și nici nu pot constitui o scuză pentru o proastă organizare a activității.

— Ce ați fi vrut să realizați și nu ați realizat încă?

— Încă n-am ajuns la o vîrstă la care să fac bilanțul muncii mele. Ce am realizat? Cred că consătenii mei o pot aprecia mai bine decît mine. Dar eu vreau ca a noastră cooperativă să devină cea mai puternică și cea mai frumoasă. Vreau să-mi continui munca cît timp oștea are nevoie de serviciile mele și cred că cunoașterea deplină a omului poate să ne ajute mai mult la obținerea telului nostru. Nu trebuie să uităm nici o clipă că lucrăm cu oameni și prin oameni obținem succesele noastre, deci și împlinirile și succesele personale.

— Se știe că dumneavoastră ați dat un mare ajutor satului și concetățenilor în organizarea muzeului etnografic. Ce reprezintă acest muzeu etnografic pentru

Lenauheim și pentru dumneavoastră personal?

— Acest muzeu etnografic este un lăcas de cultură care ogîndește și păstrează o mare parte din obiceiul și folclorul populației germane din Banat. Este meritul oamenilor de aici, al prietenilor mei, că s-a realizat acest muzeu care a devenit un punct de atracție pentru mulți oameni și din străinătate. Nu trebuie să uităm că ne aflăm în satul de obirșie al faimosului poet Nikolaus Lenau. Vedeti, în biroul meu păstrez și imaginea lui Eminescu, acest mare prieten al lui Lenau. Și nu vād de ce s-a nu fiu prietenul acestor oameni care au dat culturii universale un Lenau cu atîtea afinități cu marea noastră Eminescu.

— Cum participați la viața satului?

— În primul rînd prin activitatea de conducător de C.A.P., unitate care domină toată viața satului. Ca deputat comunal și județean caut să fac totul pentru înfrumusețarea localității în care trăiesc și muncesc.

— Ce povește ați preluat de la concetățenii dumneavoastră și ce idealuri ați vrea să-i însuflețească?

— Oamenii de aici nu fac niciodată un lucru de mintuală. Cred că această trăsătură de caracter m-a impresionat cel mai mult. Ei nu au ales nici locurile de muncă mai călduțe și prin această dăruire pentru muncă ne-am și clădit succesele cooperativei. Sint convins că concetățenii mei vor face și în viitor totul pentru a menține bunul renume al gospodăriei lor, ar fi o realizare foarte mare dacă și în anii care vin am rămîne tot în fruntea unităților. Nu sint omul vorbelor mari, ci al faptelor mari. Ca și oamenii de aici.

— Dacă v-ați mai naște o dată, ce meserie ați îmbrățișa?

— Cred că m-aș apuca iar de agricultură. Dar aș face totul ca să răzbesc mai repede prin greutățile începutului, să realizez mult mai mult decît am putut realiza în acești ani. Sau dacă aș alege altă specialitate, aș munci cu atîta ardoare ca să ajung primul specialist în meseria mea.

— Ce sentimente sau idei vă frîmintă la rostirea cuvintelor patrie sau partid?

— Sint cuvinte dragi și sfinte. Patria, aceasta este marea noastră casă ospitalieră în care noi toți, fiii țării, să cinstim cum se cade piinea și munca. Partidul este pentru mine cea forță măreață care ne însuflețește ca munca noastră să fie cît mai de calitate și piinea noastră să fie astfel cît mai mare și dulce.

— Ce detestați cel mai mult?

— Cînd vād că se duce pe apa simbetel banul statului, adică al nostru. Nu zic că se poate fără greșeli. Dar mă doare cînd vād că uneori ambiția personală este plătită scump din realizările altor unități. Da, trebuie să investim, dar să chibzuim bine cînd și cum aceste investiții pot fi recuperate și pot aduce beneficii. Nu mă pot împăca cu alții care vād în sectorul zootehnic o obligație de care nu se poate scăpa și tratează fără interes acest sector. Animalele reprezintă o avuție formidabil de mare pentru o gospodărie sau pentru o țară și spun că e crimă să nu te ocupi îndeajuns de această avuție. Cînd am greșit, să avem și curajul răspunderii și să nu devenim abili inventatori de scuze.

— Care este trăsătura fundamentală a timpului în care trăiți?

— El ne-a schimbat locul și rostul. Locul în viață și societate, locul patriei în lume. Sintem azi o națiune dinamică, care se situează în fruntea mișcării pentru destindere și pace.

NIKOLAUS BERWANGER ■

Lucrările de artă reproduce în acest număr, aparțin pictorului TEODOR BOGOI

Emil Brumaru:

„Adio, Robinson Crusoe”

Dacă ar fi să indicăm exact stadiul de acum al poeziei lui Emil Brumaru, l-am afla neîndoios undeva „între anotimpuri”. În urma lui poetul lasă nostalgia lumea copilăriei, pentru a intra — nu tocmai triumfal — în amiaza creației. Amintirea vegetală (bucolic) persistă încă intens: „Intrăm în vară. Fructele își leagă / În carnea crudă miezurile bune. / Viperi fierbinți se răsucesc. Dospesc căpșune. / Ziua își stoarce suc și-i întreagă. // De undeva copilăria ne mai cheamă. / Solii timide; melci și buburze. / Zimbim ciudat. Ni-s miinle confuze. / De-atita frăgezime ne e teamă. // Ne-ndepărtăm. Intrăm în vara lungă. / Sint seri cind umbra campenelor de fintină / Neliniștită-ncercă să ne-ajungă. / Cine din noi, înduioșat, o să rămână?” Poem surprinzător prin tonul grav, de astă dată fără nici o aluzie ironică. Firește, nu e de așteptat ca un poet ca Emil Brumaru să se modifice dintr-o dată structural. Și în acest volum predomină „cinteele naive”, emanații ale unui suflet infantil. Un indiciu de vagă depășire de sine transpare totuși în „boala spirituală” a lui Julien Ospitalierul, un alterego ironic al poetului. Sau în versuri ca acestea: „Sosisem dintr-o obositoare călătorie / făcută în jurul lumii pe un vechi vas de / comerț. Tangajul îndurat eroic aproape trei / ani de zile îmi pricinuișe o boală subtilă / și incurabilă, un fel de balansare leneșă, / plină de suferințe și delicii, a ideilor”. Aici nu mai e pură senzorialitate a „cinteelelor naive”. Voluptăți livrești mai elevate descoperim în ultimele cicluri din volum, mai ales în Roua lecturii, cu tot gustul „copilăresc” pentru aventura transpusă naiv în ficțiune. Uneori se simte „ispitit de diavol”. Este o încercare trecătoare însă și mai degrabă semn că ironia nu l-a părăsit pe poet. Detectivul Arthur, un alt personaj inventat de Emil Brumaru, se ocupă în continuare de crime inocente: „Un strugur mort putrezea între sinii Eleonorii... etc.” Extraordinară este imaginea intrării în dulap „ca-ntr-un imperiu”. Universul domestic e același spațiu tainic, ascuns. Ultimul ciclu, care conține și poemul memorabil **Adio, Robinson Crusoe**, aduce o undă patetică de regret după personajele „cărților citite-n copilărie”. Dar numai în **Cintec de pirat**, dedicat semnificativ lui Șerban Foartă, regăsește poetul tonul cantabil, muzical. În restul poemelor, compuneri mai degrabă ingenioase și inteligente, farmecul vine din suprapunerea sugestiilor livrești peste imagini decupate spontan din romanul copilăriei. În poezie pătrunde astfel masiv anecdoticul.

În schimb, în **Cinteele naive** îl regăsim pe „poetul de duminică”. Așa se consideră el însuși. Aici ne întimpină mai ales compoziții de aspect ludic și de incom-

parabilă grație, variate ca ton, asociind cu umor reprezentări din cele mai contrastante, poate incompatibile. Reconstituie naturi moarte, dar nu în sens pictural. Smulse din mediul lor firesc, vegetalele ca și alte substanțe capătă o finalitate absurdă, comestibilă. Un simbolism al îngurgitării se face simțit aproape în fiecare poem. Dispar pînă la urmă formele și rămîn numai senzațiile (gustative și olfactive). Un univers devitalizat, intrat în lentă și suavă descompunere, limitat la peisajul de interior, domestic, ne face să ne gîndim la un spațiu al intimității secrete, culpabile. Viziunea este într-adevăr infantilă, dar cu accente rafinat senzual. Erotica aduce de asemenea două simboluri extreme: melcul și serafimul. Un personaj uluitor este Reparata, „cea cu trei sinii”, căreia poetul i se adresează: „O, tu, înapancă botticelliană”. Reprezentanțele de vis și proiecțiile în ireal fac din Emil Brumaru un fantezist bonom, cu inclinații vădite spre bizar — acesta extras indeosebi din confuzia prefăcută de regnuri și forme. Orice s-ar zice, apropierea de Urmuz se impune — și nu doar cu ecouri epigonice. Poetul n-are prejudecăți. Chiar și ce pare dizgrațios și imund nu e de fapt străin de materia poeziei. O dulce reverie necrofiliacă, a substanțelor în descompunere, din care extrage parcă noi esențe, învăluie unele versuri. Simplă descriere se transformă în pretext de mitologie și vis erotic: „Bucătăria, bucătăria de vară, / Creme de zahăr ars strălucitoare, / Mari șervete de-azur, dulapuri-sfinxe, / Dulci utopii din linguri vechi prelinse; / Sinii aici sint plini, coapsele grele, / Miresmele iau foc de la perdele, / Luminile se-asează lin pe scaun, / Din cratițe bea lapte prins un faun, / Nasturii cad subțiri de la cămașă, / Bucătăria încinse, pătimase...” Poetul redescoperă poezia lucrurilor banale, pe care le insufletește. Urmuzian e de asemenea grațiosul poem „Mic tratat despre plăcerea / De a bea bostani ca mie-re”. Am putea cita și altele. Comuniunea cu lucrurile „bucătăriei” merge însă pînă la identificare, adică pînă la un fel de schimb de substanțe primordiale: „Si-a-lit de mult doream în bulion / Să lenevesc, vindind sub celofane / Femei subțiri și tandre ce-or să vie, / Cind prafurile cad de-o veșnicie, / O, sticla-n care sufăr s-o desfunde / Spre-a mă turna în cratițe rotunde...”

Ironia este mai mult o mască. Ea nu afectează nici vitalitatea erosului și nici spontaneitatea cîntecului. Există mereu și un revers grav în „cinteele naive” ale lui Emil Brumaru. Tocmai „tristețurile fine” tulbură perspectiva. Undeva poetul exclamă: „Am înnebunit în casa / Sufletului meu închis”. Nici deci mai firesc decât deschiderea spre baladesc, anecdotic și prozaic, într-o poezie totuși prin excelență muzicală. Tendința de reclusiune însă nu dispere cu totul: „Să intri în odăi din care nimeni / Nu te mai scapă, / Unde e totul proaspăt ca-n măr, / Unde sint căni cu apă! / Încep să te scufinzi pînă la mătasa / Unui veșmînt uitat de o femeie / Deasupra căruia se zbate străvezie casa”. Este ca o prăbușire a poetului în sine însuși.

Ar mai fi de subliniat simplitatea și concizia unei astfel de poezii. Emil Brumaru este un poet artist, înzestrat cu mult har.

MIRON CORNEL ■

FAPTELE ȘI VORBELE

Libertăți literare

Nu toți oamenii fac distincția necesară între ficțiune și realitate, iar ca să reușească aceasta le trebuie un anumit nivel de cultură. În manualele de teoria literaturii e citată și răscitată istoria soldaților care, aduși pentru prima oară la teatru, au început să tragă cu armele asupra intrigantului, spre a împiedica execuția planurilor sale mirșave.

Un țaran l-a dat în judecată pe Rebreanu, pretinzînd că romanul **Ion** i-a provocat grave prejudicii morale. Omul purta — pasămite — același nume cu eroul principal, se recunoștea într-insul și protesta împotriva „scornelilor” autorului — după care ar fi săvîrșit ticăloșiile din carte. Sigur, cazul a stîrnit iluzii și a rămas în memoria publică doar ca o curiozitate. Nu era greu să te cheme Ion și să fi fost un țaran sărac, printre alții. Asta

nu proba că romanțierul transportase o persoană aievea în literatură.

Lucrurile capătă un caracter complet diferit în alt caz. Așa, de pildă, la redacția revistei **Flacăra** au sosit mai multe scrisori prin care cetățeni din cartierul Bădălan al orașului Galați, urbea mea natală, se plîng că tinărul prozator Grid Modorcea i-a lezat cu romanul său **Derută în paradis**, atribuindu-le apucăturile unor ființe mărginite și amurale. Mitică Ambros, Sandu Anghel (Miss România), Caterina Chisacov, Marieta Vărzaru, Lazăr Busuioc, Neniță Tudorița, personaje ale cărții, sint oameni care trăiesc și poartă efectiv aceste nume. Pe deasupra locuiesc toți în cartierul a cărui evocare e una din țintele romanului. Prin intermediul **României literare** autorul recunoaște că și-a botezat personajele pentru o mai mare autenticitate cu nume reale, dar — declara el — biografii-le și împlinirile istorice țin de domeniul ficțiunii. Ca să-i liniștească pe cei în cauză invocă și simpatia cu care a zugrăvit aproape toate figurile respective. E adevărat și, literar vorbind, Mitică Ambros, Neniță Tudorița, Marieta Vărzaru sau chiar Caterina Chisacov apar într-o lumină simpatică, indiferent ce li se întimplă.

Dar procedeu e categoric nepermis și nescuzabil, nici măcar de meritele artistice ale romanului, colorat și viol scris. Tinărul autor are talent și e cu ațit mai trist că n-a învățat ce trebuie să se ferească a face în literatură. Un nume comun, atribuit cuiva din altă localitate și avînd o ocupație diferită mai merge să fie luat direct din viață. Dar așa cum a procedat Grid Modorcea, hotărul care desparte ficțiunea de realitate a fost abolit, pentru că atîtea persoane domiciliare în cartierul

descriș și indentificabile nominal trimit nemijlocit la realitate.

Confundă tinărul autor romanul cu reportajul? Și are voie, chiar în cazul acesta, să nascocască fapte de orice fel și să le pună pe seama unor oameni existenți? El au tot dreptul să fie supărați și să nu le placă imaginea lor literaturizată chiar dacă intențiile autorului sint binevoitoare.

În cartea lui Grid Modorcea abuzul scriitoricesc nescuzabil a fost înfăptuit totuși cu o doză de inocență. Numele „modelelor” literare au apărut așternute franc pe hîrtie.

Dacă avea puțină experiență, folosea tehnica literaturii cu „cheie”, pe cale să ia, din păcate, la noi, o dezvoltare tot mai mare în ultima vreme. Schimba numele persoanelor, dar așa ca să sune cam la fel. Păstra, în schimb, cît mai multe asemănări fizice și psihice; îngroșa niște amănunte destinate să trimită gîndul cititorilor la o adresă precisă. Folosea apoi ficțiunea ca să-i treacă insului la act niște mirșave serioase morale și politice. Principiul folosit fiind următorul: dacă opt lucruri sint adevărate și notorii, alte două născocite și calomnioase capătă integrală crezare. Cum — se întreabă mirat cititorul, care a găsit „cheia” — cutare nu era numai un imbecil bine cunoscut, dar a și escrocăt lumea. Ia te uită! Și are și apucături vicioase? Formidabil, asta n-o știam!

Incondeiatul n-are nici un drept să se plîngă. Sintem pe terenul ficțiunii. Se cere însă — cum spuneam — o „experiență literară mai mare”.

OV. S. CROHMALNICEANU ■

Cap limpede

O revistă care se află în plin proces de înnoire este revista **Orizont** din Timișoara, al cărei sumar este din ce în ce mai variat și mai atractiv, cum este de pildă cel al nr. 3/1979. Remarcăm în acest număr prezența unei convorbiri cu poetul Gheorghe Azap. La întrebarea „Cit de adînc sint înfipte rădăcinile tale în marginea cîmpiei Banatului pe care pînă acum aproape nu l-ai părăsit?” tinărul poet răspunde astfel: „De fapt, într-un ținut colinar locuiesc: mititelul sat în care m-am născut și în care-mi tot deapăn zilele fiind cubărit lîngă umerii domoși ai unor dealuri gustoase și străjuitoare. Mereu, din tată-n fiu, mă simt „descălecat” în Ticvani: asadar, adîncimea rădăcinilor mele în coordonatele locului e nelimitată. Chiar și atunci cînd sufletul îmi coboară pînă dincolo de comați tot în vatra asta modestă și sacră mă regăsesc: statornic precum salcîmul recunoscător pămîntului care l-a zămislit cu flori melifere și cu frunziș emoționat de veșnicia stelelor intraductibil de fascinante. N-am vînturat lumea, desi an după an visam și bucuria călătoriilor. Din multe pricini triste n-am reușit să hoinăresc precum fiecare scriitor, mai mult sau mai puțin, purcede să o facă. Și totuși, tezaurul inspirației poate fi inepui-

zabil și în această bucătăcă de lume. Vreau să spun că țărîna satului mi-a răscumpărat destule dorințe nerealizate.” ● Editura „Cartea românească” propune atenției cititorilor mai multe volume de poezie și de critică literară. Printre ele — cea de a cincea carte a poetului Grigore Arbore intitulată **Stolul de argint**. Poeziile cuprinse în volum conturează mai exact teritoriul liric al acestui poet talentat, autorul unor versuri melancolice, pline de sensibilitate. ● Siguranță a meștesugului poetic dovedește Miron Cordun în volumul **Duminica pe drumuri**. Lansat în urmă cu ani de revista **Argeș**, poetul confirmă speranțele investite în el. ● Creația a 19 poeți contemporani este examinată de M. Nițescu în volumul **Poeți contemporani**. Deși e vorba de însumarea unor profiluri, ansamblul creează pînă la urmă o viziune amplă asupra fenomenului liric românesc de azi, reușind să devină o „sinteză critică”. ● A apărut la editura „Albatros” o nouă carte a lui Florin Mugur, **Profesiunea de scriitor**. Volumul cuprinde convorbiri cu 20 de personalități ale vieții literare românești contemporane. Deosebit de incitante înterviuri realizate de Florin Mugur examinează mișcarea literară în relație cu mișcarea realității, dezvăluind existența unor conștiințe scriitoricești în România de azi.

CRONICA LITERARĂ

Eugen Barbu: „Incognito (III)”

A apărut al treilea volum din **Incognito**. Ne-am fi așteptat ca romanul să se încheie aici, conform proiectului inițial. Se pare însă că, pe măsură ce scrie, autorul descoperă noi resurse epice, documente de un interes pregnant pentru cititorii interesați de istorie. Detalii aparent uitate din scenariile anterioare sint reluate și dezvoltate în direcții, la început, nebanuite. Este acum și mai limpede că un astfel de roman, nelipsit de rafinare

mental descripției și al povestirii, se naște mai mult din studiu și lectură decît din observație directă. Aglomerarea faptelor ca și extensiunea unor episoade secundare fac aproape imposibilă cuprinderea simultană a întregului subiect. Ce va urma de aici încolo e și mai greu de prevăzut. Dacă în întiul volum sfîrșitul era deja anticipat, la un moment dat în prim planul acțiunii fiind procesul miniștrilor lui Antonescu, din 1946, acum este în mod vizibil aminat. Impresia este însă nu de stagnare epică, ci de fragmentare. Părțile tind să se desprindă și să devină „romane” independente. În volumul al doilea admiram mai mult paginile dedicate frontului, avînd ca protagonist pe comunistul Tronaru. De astă dată, într-un registru epic ușor modificat față de rest, se impune ca micro-roman distinct primul capitol „O tinără fată din Kostiol”. E vorba de Irène-Nathalie, eroina unei aventuri sentimentale și tragice totodată într-o epocă de haos istoric. Tot ca povestire autonomă ar putea fi receptată și evocarea războiului spaniol văzută cu ochii lui Vasile Dănaș, pe atunci combatant de partea republicanilor. Dar aminarea „sfîrșitului” înseamnă de fapt prelungirea agoniei. Investigînd mai ales mediile aristocrate, în decadentă, romanțierul îmbină sentimentul grotesc de cursă călinesciană cu sentimentul agonie al istoriei. (al unei anumite istorii). Altfel, romanul nu are de aici decît de cîștigat. Timpul epic și timpul istoric se suprapun din nou. Cum s-ar zice, istoria, adevăratul subiect al cărții, își intră în matcă. Avem impresia că romanțierul face tot mai mult locul cronicarului de evenimente.

În intenția autorului, **Incognito** ar fi mai mult un roman de colaje. Pe de altă parte pentru Eugen Barbu istoria nu are propriu-zis secrete (am văzut din celelalte volume). Pe cît posibil, cultivă narațiunea spontană, cu accente uneori pe spectaculos, pe tot ceea ce este de efect imediat. O istorie fără mister e mai ușor de înscenat, în sens literar. Viziunea convine unei structuri epice deschise, antrenînd firește detalii și destine individuale. Luat așa, **Incognito** ne apare mult mai interesant ca roman de medii și personaje. Vedem în aceasta partea durabilă a cărții, substanța încă insuficient distilată dintr-o materie epică debordantă. Îl preocupă în continuare pe Eugen Barbu fresca Bucureștilor de odinioară și boema-artistice. Nou-tea o constituie însă faptul că romanele explorează mereu noi teritorii (Kostiolul dinaintea și din timpul revoluției, Parisul anilor '37, Spania războiului civil); dezvoltă pînă la exces fișele altor personaje, rămase pentru un moment în umbră: Irène-Nathalie, Dimitrie Pavlovič Ignatiev, Vasile Dănaș (alias Armand Sachelarie) sau chiar obscurul Eduard Marinescu.

În oarecare măsură **Incognito** devine, pentru un moment și romanul emigrației ruse — prilej de a reconstitui din surse autorizate haosul doctrinar din preajma războiului. E, din păcate, partea cea mai livrescă, de colportaj, mergînd pînă la preluarea cu vagi retușuri stilistice, de texte din scriitori străini. Eugen Barbu însuși adică, într-un interviu, memoriile lui Paustovski, Ilya Ehrenburg și Koltov. Romanțierul motivează că vrea ca istoria însăși să vorbească și că există destule situații delicate, cum ar fi înțînirea dintre Antonescu și Hitler, pe care nu și-ar permite vreodată să le inventeze. Argumente în parte plauzibile, la care se adaugă neîndoios redactarea superficială, în grabă, sub impulsul presant al documentului revelator. De reprobatur autorului această pripeală care însă nu anulează valoarea cărții. Neasimilate în spiritul lor, textele cu pricina sint mai degrabă stridente în contextul romanului. Apoi, sint ca memorialistica nu se confundă cu istoria însăși. Chiar dacă n-au făcut-o pînă acum (și e regretabil), istoricii noștri vor trebui să se pronunțe aici dintr-un unghi mai complex. În travesti romanesc incapa mai bine istoria de culise, adică istoria conspirativă. În sfîrșit, lipsesc cu desăvîrșire din **Incognito** țărani. Fără ei istoria noastră este de neconceput.

Trebuie să arătăm că modul în care s-a justificat autorul nu a mulțumit pe cititori. El ar fi trebuit pur și simplu să recunoască faptul că din dorința de a răspunde cît mai prompt interesului lor față de evenimente de mare importanță din istoria noastră, graba i-a jucat un renghi în procesul de prelucrare a materialului documentar, astfel încît unele din fișele sale au fost transpuse în carte fără a fi asimilate creator. Dacă reproșurile care i-au fost adresate scriitorului sint într-un fel întemeiate e bine totuși să delimităm ceea ce este imperfect în această narațiune de ceea ce este valoros și pe măsura marelui talent al lui Eugen Barbu. Este nedrept și dăunător să se exagereze cusururile volumului III din **Incognito** fără a se vedea și meritele lui, deloc negliabile, care îl definesc ca pe una din cele mai apreciable apariții editoriale din ultima vreme.

Propriu-zis, numai al doilea capitol continuă direct, fără complicații „psicho-ideice” acțiunea din volumele anterioare. Se întințulează „Arhive secrete”. Și aici eroii propitendadei se agață cu disperare de trecut. Ne dăm seama că viitorul nu le rezervă nimic bun și nici autorul nu pare dispus să îl menajeze. Nu s-ar zice că unii dintre ei nu fac un efort de luciditate. Sint însă prea legați de o lume deja terminată. Încă din celelalte volume bluff-ul amoros cu Diby Necșești, care se dovedise pînă la urmă că e spioană, îl pusese oarecum pe gînduri pe Ionescu-Tismana. Tot atunci are și o primă bănuială în legătură cu Armand. Personajul pare acum și mai obosit, de o prudență bolnăvicioasă. Intenționează să sustragă dosarele unor afaceri omeroașe, dar și ale capitol comunisții. În speranța de a le negocia la nevoie. Încercarea eșuează. Apare și un hoț vestit, Sandu Visalon, zis Lordul. Interesul lui Barbu pentru lumea pestriță, interlopă aminteste de Groapa, dar fără poezia de acolo. În paralel, spionajul german își continuă acțiunile la fel de cinice și criminale. Acțiunea trepidantă nu exclude și reflecții profunde despre istorie și revoluție. În țară, comuniștii, hăituiți de siguranță, lucrează mai mult conspirativ. Armand pune la cale scoaterea dintr-un lagăr german și evadarea pe drum a unui militant român capturat la Paris. Cam în acest fel evoluează subiectul romanului **Incognito**, bogat în împliniri de un gust insolit și captivant. Adateurile psihanalitice sau cu iz teoretic deservesc în general ideea epică. Mai atent elaborat, concentrat în totalitate la numai cîteva sute de pagini, **Incognito** ar putea să concureze cele mai bune creații ale lui Eugen Barbu. Deocamdată el și-a propus să scrie un „ciné-roman” și respectă întocmai formula pe care însuși și-a impus-o. Vor urma de aici încolo și alte volume. Să așteptăm.

CORNEL MORARU ■

Din zile de vacanță

Timpul s-a scurs pe nesimțite. A venit vremea plecării în vacanță. Ca de obicei, de la despărțirea de profesoara Florica Sandu, elevul Vasile Adamescu, de acum licean, a pornit spre căminul de copii de la Siliștea Nouă, o comună teleormăneană, cu un scurt popas dunărean la Giurgiu, minat de bucuria de a „vedea” și a călători cu vaporul. Și-a făcut cu grijă bagajul și a plecat spre gară. N-avea nevoie de bilet. Are dreptul la mai multe călătorii gratuite. Era tirziu. Trecuse de ora 22. În gară, lume multă care circula în toate sensurile. Simte „uruitul” locomotivelor, le întuiește direcția de mers. Își dă seama cu exactitate dacă trenurile sînt tractate de locomotive diesel-electrice sau cu aburi. „Vede” apoi și acceleratul care-l va duce spre așteptatele zile de vacanță. E nerăbdător să se întilnească acolo, la Siliștea Nouă, cu vechii lui prieteni. Îl frământă multe întrebări: oare ce mai face tovarășul director Niculescu, omul cărui îi poartă un mare respect pentru omenia și înțelegerea ce a arătat-o față de situația lui?; oare ce au făcut prietenii lui de la Siliștea, care au dat examen de admitere la liceu?; oare ce au făcut cei ce voiau să devină studenți?; dar fetele de la căminul de copii, alături de care a petrecut multe clipe frumoase? ...Trenul a plecat. A fost o aglomerație de nedescris. Pasagerii grăbiți, cu bagaje în mână, merg în dezordine. Oameni nervoși. Agitați. Acceleratul gonestă aproape fără oprire. Lui Vasile Adamescu îi place viteza. Deschide din cînd în cînd geamul și comunică celor din compartiment: 100... 120 de km pe oră, apoi mai puțin, sub 60... Sesizează și cele mai mici schimbări de viteză. Comunică cu precizie și momentul intrării sau ieșirii din tunelului, fără greutate. Totul pe baza vibrațiilor și mirosului. Știe cînd trece prin cîmpie, pe lângă lanuri de grâu sau prin pășuni, prin munți stîncosi sau cu păduri de brad, cînd se află pe maluri de ape...

În compartiment toți pasagerii dorm. Doar Vasile e treaz. Trenul se apropie de zone petrolifere. Simte. Bănuieste că trebuie să fie aproape și gara Ploiești. Își consultă ceasul special, cu cifre în relief. Trebuie să fi răsărit și soarele. Iese pe coridor, coboară geamul acționînd o manetă și respiră aer curat, pătrunzător pînă la lacrimi, rămîind acolo fericit și visător, mîngîiat de razele soarelui...

De la București continuă drumul spre Giurgiu, iar de aici cu un taxi, mai departe, spre port. E dezamăgit însă: se pare că dorința de a călători cu vaporul nu se poate împlini. Nu circula nici un vapor! Profesorul Stancu și Vasile merg la căpitania portului. Tovarășul Ștefan, căpitanul portului, e foarte inteligent și găsește totuși o soluție. Vasile îl mulțumește din tot sufletul pentru bunătate, iar câteva minute mai tirziu se află pe remorcherul Rășinari. Pipăie totul, de la Podul cu balustrade, cum zice el, pînă la motoarele și bordul navei. Face cunoștință și cu Horia Munteanu, căpitanul navei, pe care îl poate recunoaște cu ușurință și azi: are un neg pe obrazul drept, e solid, spre deosebire de ofițerul stagiar de pe vas, care este de talie potrivită, e suplu și are o bătaură la degetul arătător al mîinii stîngi. Pentru câteva minute, a devenit și el... comandant de navă. A acționat o manetă, deplasînd nava spre dreapta și spre stînga, apoi sirena, tresărînd în urma zgomotului infernal pe care l-a „auzit”, de data aceasta cu ajutorul... picioarelor! Intuiește și viteza. De la 5-6 km, crește la 28. După 10-15 minute, remorcherul

ajunge la Podul Prieteniei, iar de aici, din nou înapoi, la Giurgiu...

...Drumul spre Siliștea Nouă, locul neuitatelor sale vacanțe, îi pare mai lung acum. În compartiment discută. Îl întrebînd pe cei din jurul său, vorbindu-le despre el, despre oamenii pe care i-a cunoscut și mai ales despre profesorul Gheorghe Stancu, un om de rară omenie.

Scrisese în clipe de răgaz și câteva poezii. Două versuri îi revin obsedant în memorie:

O, cît de mult am așteptat,
Dorita zi cu soare...

...Profesorul Gheorghe Stancu îl înțelegea bine meditația. Îl înțelegea și sentimentele pe care le trăia. Avea 23 de ani și dialogurile, niciodată limitate în timp, începeau să îmbrace haine noi: să devină mai calde, mai intime, mai deschise. Și profesorul știa s-o facă bine, Vasile era doar al patrulea copil al său.

A doua zi, la Siliștea Nouă începea încă o vacanță încărcată de amintiri...

5 septembrie 1944. La Borcea, în județul Ialomița, venea pe lume al doilea copil al lui Zamfir și al Voicăi Adamescu: Vasile. La un an și jumătate i-a murit mama, iar în toamna anului 1946, după o boală grea, a rămas orb, surd și mut. Pînă la 11 ani, a trăit, acasă, îngrijit de bunica Stanca. Viața lui s-a redus în acest răstimp doar la cele mai elementare acte biologice. În toamna anului 1955 a fost adus la Școala specială de nevăzători din Cluj. Voința și inteligența ieșite din comun și munca adesea eroică, plină de sacrificii a dascălilor săi, au deschis un drum care va ului lumea. A fost umanizat și demutizat, a terminat 4 clase primare în 1962, iar în 1967 a absolvit și școala generală. În vara aceluiași an s-a prezentat la examenul de admitere în liceu. A dat răspunsuri notate cu 8,82. La 23 de ani, Vasile Adamescu, cu derogări și aprobări unice în felul lor, devenea elev la liceu. Era primul orb-surd din România care ajungea aici...

...E seară de dans. Octavia, elevă la Grupul școlar M.I.A. din București, o fată frumoasă, cu păr creț, cu miini potrivite și suflet bun, pe care o recunoaște ușor după semnul de la virful degetului mijlociu al mîinii drepte, îl invită la dans. Cei din jur privesc curioși, întrebîndu-se dacă este posibil să știe să și danseze. Încet-încet, nepotrivirile dispar. Mișcările devin ritmice, chiar încercate de eleganță. În ritm de dans, îi face Octaviei o destăinuire: știe să danseze de mult. L-a învățat prima lui profesoară, Florica Sandu. Mărturisește însă că nu e prea modern: știe să danseze doar tangou și vals...

Dansul continua. Era alături de el și studentul Ștefan de la medicina generală. Discutau aprins pe teme medicale. Din cînd în cînd, la tangouri mai ales, Vasile invită la dans pe Lenuta Tuțiuianu, apoi pe Vica, Mia și alte câteva fete. E pedant. După dans le conduce la locul de unde le-a invitat și le mulțumește. Apoi, după dans reia discuția cu studentul medicinist, care devine pentru el un fel de idol. Avea mare încredere în el. Știa multe. Și voia să afle cît mai mult despre hipertensiunea arterială. Suferea încă din vara anului 1966 cînd se afla la mare, la Constanța. Din cauza aceasta, a trebuit să renunțe și la haltere. Și era foarte talentat. Se antrenă alături de sportivii de la C.S.M. Cluj, în sala de sport a școlii, ajungînd să ridice chiar 80 de kilograme. Era socotit pe-atunci campion al școlii...

...Octavia e deosebit de grijulie cu Vasile Adamescu. Vine dimineața, îl invită la masă, apoi se plimbă împreună prin curte sau merg la club, la televizor,

unde întotdeauna îl descrie cu răbdare cele văzute de ea. Altădată, pleacă spre Piriul Cîinelui, la cîțiva kilometri de Siliștea. Găsise acolo un loc în care apa avea mai mult de un metru și jumătate adîncime și vreo 20 lățime. Îi place să stea ore-n șir pe plajă, pe nisipul fin, auriu. Din cînd în cînd, intră în apă, înoată pînă la malul celălalt, apoi reia firul discuțiilor...

Îl place mult compania fetelor. Discuțiile cu ele îl fascinează. Celor în pragul examenelor le dă sfaturi, vorbindu-le despre drumul lui spre liceu. Din cînd în cînd povestește despre lecturile lui. Amintește des **Moromeții**, **Frații Jderi**, **Se-tea**, **Roșu și Negru** de Stendhal... Și de fiecare dată cînd constata că sînt elevi care n-au bucuria lecturii, se supără și e gata oricînd să-i corijeze, bineînțeles cu discreția cuvenită. Foarte deosebit chiar evită compania celor ce nu citesc cărți. Pentru el cele mai plăcute companii sînt ale studenților. Și mai ales ale „medicinistilor”, de la care e oricînd gata să-nvețe! Vrea să știe totul. Pe toți elevii buni îi consideră prieteni! Și, mai ales, pe premianți! Trăiește satisfacții deosebite atunci cînd află că prietenii lui au pornit pe drumuri bune în viață. Dă o frumoasă apreciere celor care și-au ales tehnica, știința, literatura și artele plastice...

Îl plac mult și excursiile. La Siliștea Nouă erau tradiționale bilciurile de la Balac. Auzise despre ele, dar încă nu reușise să le vadă. Și într-o zi, Maria și Didina, două dintre fetele din anii mari, i-au propus să meargă împreună la bilci, cale de 4 km. A acceptat cu multă plăcere. Era acolo lume multă, de toate vîrstele. Simțea uruiul motoarelor care învîrteau „tiribombele”, trecea pe lângă fel de fel de „cozi”: ba la înghețată, ba la mîiteli sau bere, pe lângă tarabe care vindeau inele, fluiere sau piepteni. Erau și multe căruțe cu cai.

Uneori, venea să-l invite la plimbare cu mașina și tovarășul Constantin. Avea o Dacie 1300. O „cercețase” cu atenție. Mașina era foarte bună. Era comodă, mergea lin, avea formă elegantă, fiind fabricată la uzina de lingă Pitești, la Colibași. A studiat și bordul mașinii cu toate cadranele indicatoarelor și butoanele, apoi volanul, schimbătorul de viteză, scauncele, motorul și, în final, forma exterioră. Intra cu ușurință în mașină. Și-i plăcea să se plimbe. Se gîndea mereu la ziua cînd va avea și el mașină, pe care o va conduce viitoarea soție. Se plimba adeseori și cu motocicletă profesorului de fizică și chimie, Oprea...

E sociabil, gata oricînd să lege o conversație. Vin adesea oameni din toate părțile să-l cunoască. Le întinde mîna, se prezintă respectuos, apoi caută un semn distinctiv, mai întîi pe mîină, după care să-i recunoască altă dată. Îl interesează conformația palmei, a degetelor, mărimea mîinii, înălțimea, talia, configurația feței, părul. Știe cu cea mai mare exactitate dacă stă de vorbă cu o fată sau cu un băiat: finețea mîinii și mirosul sînt indicii care îi spun extrem de mult. Apreciază destul de bine și vîrsta.

Îl așteptau multe surprize. Laurențiu Crișan, bunul lui prieten, instructorul de la Asociația nevăzătorilor din Cluj, îi trimisese un pachet cu reviste și scrisori. Se-ngrîjise de el și dirigintele Gheorghe Stancu, trimițîndu-i cărți în Braille, pentru a pregăti cît mai bîrfe lecturile din anul școlar ce avea să-nceapă. Citise și **Moromeții**. Cartea l-a plăcut și iar îi vrut foarte mult să discute cu autorul. Știa că e din Siliștea. Și într-o zi, împreună cu prietenul lui, Mitel Istrate, a plecat spre satul natal al scriitorului, cale de cîțiva kilometri de Casa de copii. S-a oprit mai întîi în fața casei unde locuiește sora scriitorului, Iilca, dar n-au găsit-o acasă. Era, în schimb, mama scriitorului, Joiața. A dat mîna cu dînsa, s-a prezentat, i-a spus că ar dori mult să-l cunoască pe fiul dînsel, pe care-l consideră între cei mai mari scriitori ai României. Cînd a dat mîna cu mama scriitorului, a intuit și vîrsta: peste 80 de ani. Avea atunci 84. A privit-o cu admirație și res-

pect. Era puțin aplecată, cu spatetele în-covoait de bătrînețe. A sosit între timp și Iilca, sora scriitorului. Avea miini potrivite de mari, deștule de aspre, pline de bătauri. Și discuțiile au continuat. Vasile a aflat că scriitorul era plecat la Sinaia la odihnă, de unde va reveni abia spre toamnă. A aflat că Marin Preda mai are un frate în comună: Gheorghe, cel mai mare dintre cei 3 copii ai familiei Călărașu. Avea atunci 57 de ani. În jurnal a mai consemnat și alte fapte: că tatăl scriitorului a murit în 1962, cînd avea 78 de ani, că scriitorul are o soție și își tubeste mult satul natal. Promise atunci și adresa din București a scriitorului. I-a scris despre marea sa dorință de a termina peste 6 ani cu bine liceul, despre pasiuni și vise. I-a scris și impresii despre **Moromeții** pe care o citise chiar în iarna aceluiași an. Îi impresionase mult și voia să afle și alte amănunte „nescrise” în carte. I-a descris și drumurile făcute la Siliștea-Gumoști, discuțiile pe care le-a purtat cu mama și sora scriitorului. Imediat ce a citit scrisoarea, Marin Preda l-a căutat pe Vasile Adamescu la telefon, la Căminul din Siliștea. Dar nu știa că nici n-aude. A vorbit cu Zaharia, secretarul Casei de copii. L-a uluit tot ce a auzit despre Vasile. Nu se gîndise niciodată că romanul său va fi citit și de un orb-surd!

...Venise toamna. Pentru câteva zile, elevul de liceu Vasile Adamescu a plecat spre satul natal, Borcea. Îi era dor de părinți, de Ionică, fratele lui cel bun, de rude, de vecinii sub ochii cărora se derulase timp de un deceniu drama lui. Bunica Stanca nu mai era. Murise. Ținuse mult la Vasile. În anii lui grei a fost și zi și noapte lângă el. Murise însă împăcat: reușise să-l audă din nou vocea, să-l vadă bălat mare, sănătos, să afle că este cuminte și silitor, că are cele mai frumoase aspirații. Promise adesea de la Cluj, de la nepoțelul ei drag, și scrisori. I le citeau vecinii. Nu știa carte. Ar fi fost poate și mai fericită să-l vadă și elev la liceu, dar n-a apucat. Visul acesta îl știa însă. I-l destăinuise însă Vasile. Pentru el, bunica continua însă să existe. Ca dealtfel și mama, pe care n-a apucat s-o cunoască. Era prea mic. Aflase însă că l-a iubit mult de tot. În fiecare vacanță, cînd ajunge la Borcea, merge în grădina cu flori, acolo unde se juca în anii copilăriei lui fericite, cînd vedea și auzea, culege el singur un buchet frumos și pleacă apoi spre cimitir...

Erau zile frumoase. Și satul i se părea parcă altul. Și oamenii erau mai buni. Veneau, discutau cu el, le vorbea despre Cluj și profesorii săi, despre bogata corespondență ce-o purta cu mari personalități din țară și din lume. Pleca apoi să cerceteze fiecare colțșor al satului, oprindu-se adesea pe malul Dunării, la scaldă, împreună cu colegii lui de generație. De la Cluj, profesorul Stancu, dirigintele lui, și prietenul său, Laurențiu Crișan, îi trimisese alte cărți. Pe celelalte le citise deja. Și continua să citească. Peste câteva zile se despărțea din nou pentru încă un an de casa părintească. Prima zi de liceu era foarte aproape...

(Va urma)

CONSTANTIN MUSTAȚA ■

Liviu Rebreanu

L-am cunoscut la E. Lovinescu, ale cărui duminici le frecventa din ce în ce mai rar, în toamna anului 1923, ca și pe Gh. Brăescu, și ca și irezistibilul umorist, nu făcea haz de lecturile moderniste ale poezilor. Era un bărbat în plină putere, de 38 de ani, însă albit din tinerețe, înalt, voinic, iar cînd stătea în picioare, părea înfîpt în pămînt, ca un pom, trezindu-mi amintirea acestui stih al lui Vasile Alecsandri:

„Român verde ca stejarul...”

Cîntorul romanului românesc, cu unanım admirat în Ion, dădea într-adevăr, și prin persoana sa, impresia de forță, dar și de senină bunătate, cînd îi întilneai privirea, de un albastru deschis, binevoitor față de tineri. Din ziua primirii mele în Societatea scriitorilor români, în 1935, am fost ales membru în juriul premiilor, prezidat de Liviu Rebreanu. În 1936, cînd a fost vorba să ne înțelegem asupra premiului mare, pentru roman, în sumă de 25.000 de lei, el l-a recomandat pe Mircea Eliade pentru **Huliganii**, iar eu pe Hortensia Papadat-Bengescu pentru **Logodnicul**. Spre surprinderea mea, m-a combătut cu propriile mele argumente:

— Cum se poate, domnule Cioculescu? Nu ești d-ta acela care ai scris că este un roman mediocre și că n-o recunoști pe autoarea ciclului Hallipa în ultima ei carte?

— Ba da, i-am răspuns. Numai că Mircea Eliade a fost premiat în 1934, ce e drept, de un alt juriu, al Editurii Cultura Națională, pentru **Maitreyi**, cu un premiu de același gabarit, pe cînd Hortensia Papadat-Bengescu n-a primit pînă astăzi nici un premiu, iar acesta l-ar încununa întreaga activitate.

Juriul împărțindu-se în două, s-a decis amînarea cu câteva zile, ca să fie de față și Tudor Arghezi, care absentase. Acesta raliindu-se punctului meu de vedere, Liviu Rebreanu a cedat și s-a alăturat votului nostru.

Nu mi-a păstrat atunci supărare, nici pentru severitatea juvenilă din recenzile mele. A făcut elegant aluzie la ele, în dedicația pe care mi-a pus-o, la cerere, cînd am făcut rost de ediția princeps a lui Ion:

„Lui Șerban Cioculescu, prietenului bun și criticului meu energic — toată afecțiunea prețuitoare

Liviu Rebreanu

1 Aprilie 1936, București”.

Știindu-mă bibliofil, mi-a dat ultimele lui cărți pe exemplare în tiraj redus. Cînd am fost consilier la Editura „Cugetarea Delafras”, am primit însărcinarea să tratez cu maestrul, ale cărui opere apăreau la „Cartea Românească”, să-i cedez orice din ele, cu un procentaj de 5 la sută peste drepturile de autor. Am reușit să-l aduc pe maestrul la editură, unde l-a vrăjit pe conducătorul ei, de la care a obținut 10 la sută peste acele onorarii, pentru reeditarea **Crăișorului**. Amintesc acest episod al carierei lui, ca pe un semn al excepționalei prețurii de care se bucura.

Era primirea de gloria sa literară. Într-o zi, cînd ne întorceam la prînz spre casă în tramvaiul 14 (ședea atunci pe actualul bulevard Gh. Gheorghiu-Dej), i-am vorbit de condițiile precare de viață ale scriitorilor, de greutatea de a-și impune numele. M-a contrazis cu exemplul său:

— Pot să-ți spun că nu e sat, nu e cîtun în care să nu fi pătruns o carte de-a mea.

Așa era, dar cine s-ar fi putut măsura cu dînsul? Numai Mihail Sadoveanu, care debutase însă editorial cu cîțiva ani înaintea lui și care dăduse un număr superior de cărți.

Omul era un muncitor exemplar. Scria greu, numai noaptea, fumînd țigară după țigară și bînd cafea după cafea, ținea jurnalul rezultatului cotidian, și cînd nu reușise să-și realizeze cuantumul propus, se muștra amar, cu aceste cuvinte:

„prost, lene”

sau:

„infecție de lene”

Iar cînd izbutea să treacă un hop, însemna ușurat:

„Uf! am scăpat de pag. blestemată”.

(vezi **Opere**, 9, 1978, pag. 629-630).

Avea un cult pentru libertatea scrisului și demnitatea scriitoricească. Am combătut alături de dînsul cînd au fost arestați pentru „pornografie” scriitorii Geo Bogza și H. Bonciu sau cînd se ardeau cărțile lui M. Sadoveanu și ale lui P. Istrati.

Am răspuns la invitația lui de a ține scurte conferințe la avangardierele Teatrului Național. Atunci, în loja direcției, mi-a spus, la nu știu ce vorbă a soției lui:

— Vezi ce-mi face Fanny?

— „Cosi fanni tutte”, i-am răspuns printr-un calambur, care l-a făcut să ridă în hohote. Avea simțul umorului, pe care și l-a încercat cu mai puțin noroc în teatru.

Gospodarul își întemeliase la Valea Mare, la cîțiva kilometri de Pitești, o mică reședință de vară, plantase vie, pomi roditori, creștea un porc, ținea o vacă cu lapte și un cal de sarcă, nota zilnic cheltuielile, primea prieteni, era un soț și un tată exemplar, răspundea favorabil la cererea cite unui scriitor tînr, să-l cunune, se arăta neobosit să servească pe oricine-l solicita, găsea timp pentru toate astea, rezervîndu-și orele de noapte pentru scris.

Pentru Liviu Rebreanu nu se putea spune, ca în Ion, într-un moment de înfrigurată așteptare:

„Vremea parcă stătea în loc...”

Era mereu în plină activitate, administrativă sau profesională, ca director în minister sau director general al teatrelor, ori ca președinte al Societății scriitorilor români, în țară sau în străinătate, la masa de lucru sau la gospodăria sa rurală.

Ai fi crezut, văzîndu-l lîngă cumnatul său, Mihail Sorbul, care avea o constituție fizică plăpîndă, că îi va fi hărăzită o existență lungă și fericită, fără „probleme” ale sănătății. N-a fost așa. Boala s-a instalat cu ani în urmă și avertismentele ei nu l-au putut convinge să se îngrijească, să-și reducă volumul muncii și să se lase de fumat, sau măcar să-l rationalizeze. În primăvara anului 1944, înainte de bombardamente, eram cu Vladimir Streinu cînd l-am văzut coborînd din ascensorul pe care-l așteptam. Avea față pămîntie, de canceros. Ne-a strîns mîna cu aceeași cordialitate de totdeauna. A fost ultimul său bun rămas pentru noi, care ne-am dat seama, cu o stringere de inimă, că e pierdut. Deznodămîntul fatal s-a produs în ziua de 1 septembrie, la Valea Mare. N-am putut să-l aducem ultimul nostru omagiu celui ce a fost un mare creator de viață și un admirabil mentor, în gîntea literară de toate vîrstele.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

NOTAȚII PE DOSARUL UNUI ILICIT

I

INVINUITUL
Numele: Gavrilăscu
Prenumele: Nicolae
Data nașterii: 30 noiembrie 1933
Locul nașterii: comuna Havirna, județul Botoșani
Funcția: director
Locul de muncă: Fabrica de ape minerale Vatra Dornei
Vechimea în această funcție: 20 de ani

II

ZICE:

„La 22 de ani eram primar în comuna natală. Citiți dintre tinerii de azi ar putea munci cât am muncit noi? Nu mai știu exact, cred că în această perioadă mi-am cumpărat primele încălziri noi din viața mea. Puterea cuvintului care entuziasma!... Și apoi, mai târziu, în calitate de director la diverse întreprinderi locale, am cunoscut un alt fel de fertilitate, fertilitatea banului bine gospodărit. Mi-am făcut-o lege. Din sute de mii am ajuns la milioane și la sute de milioane. Dintr-un leu să obții un leu și zece bani, și douăzeci de bani, doi lei și așa mai departe!... Am rentabilizat multe întreprinderi, am reușit acolo unde nu reușea nimeni, am diversificat, perfecționat, am făcut să rodească ce era neroditor... Mii de bărbăți și de femei au dobândit locuri de muncă. Da, dintr-un leu să faci să iasă un leu și douăzeci de bani! Am dat învoiri, când mi s-au cerut, de zile și săptămâni și am desfășurat contracte de muncă pentru întirzieri de zece minute. În primul caz nu pierdeam, îmi luam măsuri, și mai târziu puteam cere mai mult; în cazul al doilea pierdeam... Primii mă iubeau, cei din urmă, nu! E firesc! Producția nu se obține cu sentimente. Ci cu disciplină. Și cu materie primă... M-am umilit, am scotocit țara, am fost dat afară pe ușă și am intrat pe fereastră, am făcut servicii, nu prin telefon, ci cu căciula în mână, dar niciodată n-am admis ca dintr-un leu să obțin 99 de bani. Apoi, n-am mai fost mulțumit cu zece bani în plus: dintr-un leu trebuia să obțin tot ce se putea obține cu un leu și pentru asta am învățat și după ce am învățat am propus și ca să se probeze ce propuneam... Spre perfecțiune, omul trece prin orice, mai ales când are justificarea că nu o face pentru interesul lui personal... Nu mi-e rușine să afirm că puțin ar fi obținut pentru fabrică ce-am obținut eu. Am făcut și rău, știu că am făcut și rău, nu m-am priceput mai mult, la Havirna nu m-a învățat nimeni ce-i un director, dar banii care mi s-au dat nu i-am irosit, n-a rămas nimic fără rod...”

III

DIN ADRESA MILITIEI

Numitul Nicolae Gavrilăscu și-a construit în Vatra Dornei o vilă cu o opt camere, parter și etaj, două mansarde, garaj pentru două autoturisme, două bucătării, două intrări separate... Valoarea totală 300 000 lei; toate camerele sunt mobilate cu mobilă scumpă, executată la comandă... convoare persane, patru garnituri în valoare de 12 000-15 000 lei bucată... A avut trei autoturisme cu întreținerea cărora a cheltuit peste 60 000 lei... În prezent are un autoturism „Lada” cumpărat cu bani numerar, în valoare de 90 000 lei... Pentru fiicele care s-au măritat a cumpărat două mașini „Dacia” în valoare de 140 000 lei... Pe timpul cit fețele au făcut facultatea, făcea periodic deplasări la București cu automobilul pentru diferite aranjamente și cheltuieli de fiecare dată câte 20 000 lei... A executat lucrări de introducerea încălzirii centrale în valoare de 40 000 lei... Concediile de odihnă cu familia, la mare, la munte sau în străinătate 70 000 lei etc., etc. În total pentru perioada 1962-1978 nu poate justifica suma de aproximativ 600 000 lei.

IV

Din constatările Comisiei pentru cercetarea provenienței unor bunuri ale persoanelor fizice care nu au fost dobândite în mod licit.

Invinuitul Nicolae Gavrilăscu a cheltuit pentru vilă 150 000 lei; 79 000 lei în numerar și diferența printr-un împrumut CEC, din care mai are de plătit rate până la 93 000 lei. A avut o mașină marca „Warszawa” cumpărată în rate pe care a vândut-o în vederea achitării contractului. A mai avut o mașină „Skoda” cistigată cu libret CEC și pe care de asemenea a vândut-o în perioada contractării vilei. Nu posedă autoturism „Lada”. Instalația de încălzire centrală a fost cumpărată în deviz și nu a costat 40 000 lei, ci 17 000 lei. Nu a cumpărat fetelor sale autoturisme „Dacia”. Fiicele posedă cite un autoturism „Lada” și respectiv „Moskvici”, dar invinuitul nu i s-a putut reține decît o contribuție de 25 000 lei. În 12 ani a efectuat două sau trei concedii de odihnă. Vila este mobilată modest și nu posedă obiecte de lux. Pentru nunțile fetelor a cheltuit circa 31 000 lei; în urma acestor nunți au fost obținute cadouri de peste 100 000 lei. În total, invinuitul împreună cu familia a avut în perioada cercetată venituri de peste 951 000 lei și a cheltuit 948 000 lei, deci cu 3 000 lei mai puțin. Se propune clăsarea dosarului.

V

ADELA IVAȘCU, VICEPREȘEDINTE AL TRIBUNALULUI SUCEAVA

— Tovarășă vicepreședinte, operația de scădere este corectă. Total venituri, total cheltuieli... sesizarea primită de miliție nu s-a verificat. Cel puțin din acest punct de vedere. După o cercetare atentă a dosarului, spiritul sesizării, care atrage atenția în primul rînd asupra unei stări de abuz, se păstrează prin câteva neclarități nelămurite prin probe... De pildă, nu există o expertiză care să constate valoarea de acum a vilei, în raport cu devizul. Ca director putea folosi manoperă în plus, alt fel de materiale...
— Nu există nici un dubiu asupra valorii vilei. Comisia a fost la fața locului. De la noi a participat cel mai bun judecător. Când s-a întors era și puțin dezamăgit, totul foarte modest. S-a verificat devizul: corespunde. În comisie au fost reprezentanți ai miliției, ai procuraturii... Valoarea vilei este cea înscrisă în deviz și ea a fost contractată la prețurile și în conformitate cu legile de atunci, de-acum 10 ani.

— Uneori, starea de abuz este pusă în evidență nu prin soldul care se calculează la sfîrșitul unei perioade. Mai ales cînd această perioadă este foarte îndelungată, banii cheltuiți și veniturile concordă per total; starea de abuz poate fi observată prin circulația unor sume importante în anumite momente numai, cînd ele nu mai pot fi justificate. Ca să fiu mai clar vă dau un exemplu: cineva cistigă un autoturism la CEC, îl vinde și banii rezultați îi folosește pentru cadouri, aranjamente, mită, distracții, fapte neconfortabile de către comisie. Apoi obține venituri ilicite din care și cumpără casă. În fața comisiei aceste venituri și cheltuieli apar ca se compensează, vîndu-mășina cumpărată casă, deși în realitate este vorba despre altceva. L-am întrebat pe Gavrilăscu de unde a avut cei 79 000 lei pentru avans. Mi-a răspuns că din vînzarea celor două mașini, „Warszawa” și „Skoda” — cistigă la CEC — și din vînzarea casei de la țară. În realitate, „Skoda” o vinde după un an de la achitarea sumei. Apoi mi-a spus că s-a împrumutat. Dar nu și-a amintit numele creditorilor, decît vag. După un an vinde „Skoda” și în acel an nu apare cu nici un fel de cheltuielă mai importantă...
— Aceste lucruri trebuie dovedite, nu putem merge pe prezumții.

— Eu spun că nu s-a încercat să se obțină probe... nu s-au cerut justificări nici pentru banii cheltuiți la nuntă. Sigur că după nuntă au fost strînse sume de bani însemnate, dar avansul fusese plătit. Căzul fiind extrem de delicat și existînd mai multe sesizări, consider că lucrurile trebuie lămurite pînă la amănunt.
— Menirea Comisiei pentru cercetarea provenienței unor bunuri este de a constata disproporțiile evidente între venituri și cheltuieli. Comisia nu pune omul la zid. Nu pîtrunde cu tancurile în viața lui. În perioada cercetată, Nicolae Gavrilăscu a obținut aproape o sută de mii lei premii și tot atîția bani aproape din închirierea unor camere, plus retribuția de director, veniturile soției, viața cumpătată. Pentru comisie, care și-a exercitat rolul activ și a mers la fața locului și a văzut și a discutat, evidența unei disproporții nu există și pe bună dreptate a considerat că invinuitul avea resurse să facă economii de 30 000 lei.
— Și totuși se contrazice, revine la primele declarații, dă altele... Amintindu-i coincidența că după nuntă ambele fete și-au cumpărat mașini mi-a răspuns că dorința de a avea mașină a primului ginere, de pildă, e atît de vie și de veche încît are un carnet de 5 000 lei încă din liceu. Ca să află după aceea că mașina n-o conduce el, ci soția.
— Și noi ne-am luat o Dacie. Eu cu

soțul. El n-a vrut, dar eu atîta l-am bîrbit la cap, încît pînă la urmă a fost nevoit să cedeze. Și acum, cînd văd că vine o mașină din partea opusă vreau să opresc și s-o las să treacă. Nu conduc niciodată. E un caz, poate nu se potrivește...”

— Dar demonstrează că cea care trebuie amendată este viața care nu vrea să intre în tiparele pe care i le confecționăm noi.
— Nu afirm că starea de abuz n-a existat, ci că ea nu se confirmă. Nu l-am văzut niciodată pe Nicolae Gavrilăscu. Știu despre el ce știu toată lumea. Că este un om cu foarte multe relații, influent, un conducător temut și că a făcut bine multor întreprinderi pe plan local. În alte privințe ar putea avea vini mai mult sau mai puțin grave. Averea pe care o are, cea văzută de comisie, este dobîndită pe căi legale.

VI

DIRECTORUL NICOLAE GAVRILESCU

— Tovarășe redactor, aveți dreptate. Așa cred acum, că aveți dreptate. N-am mai discutat cu nimeni astfel. Accept orice sancțiune. Renunț la postul de director... Orice sancțiune, oricît de gravă, dau în scris, numai nu mă dați la ziar... Accept să mai fiu cercetat de trei ori la Legea 18...

— Din punctul de vedere al Legii 18 sinteți curat. Cel ce v-a reclamat a încercat legile. Felul de abuz pe care îl practicați trebuie privit din perspectiva Codului conduitei comuniste.

— Nu sînt nici primul, nici ultimul care a procedat cum am procedat.

— N-am nimic cu dumneavoastră, tovarășe Gavrilăscu. Absolut nimic. Imi acordați puteri discreționare, pe care nu le am. Încuncheați înainte ca eu să fi ridicat mina. Publicarea unei discuții în revistă nu e o sancțiune. Argumentați!

— N-am folosit numele și funcția mea ca să obțin aprobările pentru mașinile „Lada” și „Moskvici” ale ginerilor mei. Este o lege care reglementează acordarea priorităților pentru mașinile de import. Eu am greșit că am făcut cererea sau cel ce mi-a aprobat-o?

— Deci dv. ați făcut cererile?
— Da. Dar este o lege... Eu am făcut cererea...

— Deci după părerea dumneavoastră, dacă eu stau la coadă la piine și unul se bagă în față vîntîndu-se că-l așteaptă doi copii bolnavi acasă, eu sînt de vină, fiindcă v-am dat voie în față, nu dumneata, cel care ai mințit?
— Eu ce-am mințit?

— Cererea n-ați făcut-o probabil astfel: Subsemnatul Blechner Marian, neincadrat în muncă (cum era atunci ginerele dv.), vă rog să-mi aprobați etc. În decurs de cîteva luni ați obținut două aprobări speciale. Celălalt ginere al dv. era stagiar, abia începuse să-și aducă aportul social pentru alți bani investiți în formarea lui...
— Adică, dacă le-au luat ei, nu le-au luat alții?

— Vreau să spun că gestul dumneavoastră explică alte fapte necondamnabile de Legea 18. Vindeți mașina cistigată pe carnet CEC, aveți nevoie în același an de 17 000 lei și-i împrumutați de la două rude sărace, una cu 1 100 lei pe lună și trei copii și cealaltă cu 990 lei lunar și cu doi copii. Vă obligați să-i restituiți pînă în 1975, n-o faceți, iar în 1978, după ce fiicele erau de-acum căsătorite și cu mașini, avînd cu soția o remunerație de aproape 6 000 lei lunar, faceți un împrumut la CAR, nu restituiți banii rudelor și depuneți suma pe carnet CEC cu cistiguri în autoturisme.

— Sînt problemele mele!
— Desigur. Și n-am discutat despre ele, dacă ele n-ar tulbura claritatea relațiilor sociale din jurul dv....

— Nu cred!
— Bănuiesc că în oraș mai sînt și alte economiste stagiare, la fel ca fiica dv., stagiare care n-au obținut atît de repede repartiție pentru o garsonieră, și aceste stagiare nu întretin bărbăți fără serviciu, avînd mobilă în rate și mobilă fără rate și Moskvici și benzină pentru „Moskvici”, dar aceste stagiare se întrebă de ce fiica dv. are „Moskvici” și nu numai că se întrebă, dar își răspund și își răspund adevărat, adică fiindcă tatăl ei care altfel, în sediile de la fabrica unde frații lor lucrează, vorbește despre etică și echitate, are relații...
— De la prima nuntă am strîns 79 000 lei. De ce să nu-și cumpere mașină, dacă asta și-au dorit copiii. Copiii de-acum gîndesc altfel decît mine, au alte gusturi.

— Probabil că cei 79 000 lei nu i-ați strîns de la cele două rude care v-au împrumutat bani și nu i-ați mai înapoiat... Peste 200 de persoane, printre care și subalterni, într-o perioadă cînd începuse o campanie susținută împotriva unor astfel de nunți. În memoriul aflat în dosar afirmați: „N-am urmărit niciodată gînduri de căpătuială. Sînt un om cinstit...”
— Și sînt. Am respectat o tradiție.

— Sînt tradiții și tradiții. Există și tradiții de mahala. După trei luni mai faceți o nuntă și mai obțineți 40 000 lei. Tot de la rude?
— Nu sînt singurul...

— Dumneavoastră faceți parte din conducerea orașului, sinteți conducător de unitate, sinteți activist al statului... Vă rog să mă înțelegeți. Nu vă trag la răspundere. Mi-a rămas în minte cererea pe care mi-ați făcut-o de a nu vă da la ziar. Nu v-ați gîndit că am și eu o credință! N-ați vrut să-mi menajați tristețea! De ce nu credeți că elanul nostru poate fi unul dureros? Nu sinteți singurul! Tocmai fiindcă nu sinteți singurul și aflați de la mine, acum, pentru prima oară, astfel de lucruri, discutarea publică a degingoladei gîndirii unui om pe care-l respect pentru trecutul și meritele lui economice este cu atît mai necesară. V-ați cumpărat primele încălziri noi abia cînd ați ajuns primar. Acum vă faceți vilă de opt camere și inchiriați turiștilor spațiul excedentar transformînd casa unui lider al orașului în hotel...
— Legea îmi dă voie!
— Care?
— Legea!

— Una singură. Eu vă spun o mie de legi care nu vă permit acest lucru inclusiv cea neserisă, a demnității, a aspirației spre civilizație, înțelegea ca antipodul meschinăriei.

— Asta nu dovedește cită nevoie de bani aveam?
— Fiți sigur că dovedește cu totul altceva.

— Ce anume?
— Că teoretic erați în stare și de alte lucruri pe care n-ați apucat să le comiteți sau pe care comisia nu a reușit să le cunoască.
— Nu vreți să ieșim puțin. Sau acum...
— Tovarășe Gavrilăscu, dv. nu sinteți un infractor. După ce veți fi discutat în Consiliul oamenilor muncii și veți achita amenda morală, putem rămîne prieten.

VII

LA COMITETUL JUDEȚEAN SUCEAVA AL P.C.R. AFLĂM:

Nicolae Gavrilăscu a fost unul dintre conducătorii de unități care s-a bucurat de multă încredere. O merita. Beneficiul adus de el economiei locale este unul concret și destul de însemnat. În ultimul timp mai ales, el a înțeles greșit modul cum poate folosi această încredere. Mentalități învechite și neașteptate din partea unui om cu experiența lui l-au condus la a abdica de la chiar normele care l-au stimulat și făcuseră din el primar la 22 de ani. Pe 12 februarie 1979, adunarea generală a oamenilor muncii va lua în discuție cazul lui. Desigur, rezultatul va fi comunicat și revistei noastre.

NICOLAE CRISTACHE ■

Copiii cîntă, soarele răsare

Nu demult, o fetiță care abia împlinise trei ani îmi spunea cu vocea ei peltică, țînd mîna în dreptul inimii — vrînd să mă convingă de adevăr — că ea iubește pe toți oamenii.
— Dar unde încap toți oamenii? am întrebat-o, așteptînd răspuns.
— Inima mea e mare, e mai mare decît mine, să știți... — și arăta un cerc enorm, sugerîndu-mi fără să vrea un glob pămîntesc.
Poate nu mi-aș fi amintit cuvintele acestei fetițe, dacă acum cîteva zile nu aș fi citit în ziarul „Zori noi” de la Suceava răspunsurile unor copii, la fel de sincere și emoționante. De ce cîntați? îi întreba autorul articolului. „Pentru că așa simțim, pentru că versul și cîntecul fac pe oamenii mai buni și mai frumoși, pentru că iubim frumosul și adevărul.”
Sînt cuvinte simple, adevărate, cuvinte care m-au făcut să cred

că într-adevăr copiii au inimile mari, mai mari uneori decît oamenii mari, că pot iubi fără interese, că iubirea lor e încăpătoare. Glasurile lor pline de căldură și fragilitate se împrăstie întocmai aburului pîinii, mereu proaspete și neîntinate de relele care se întimplă în lume. Cîntecul copiilor din Dumbrăveni, pentru că despre ei vorbeam, nu rămîne singular. În alte locuri copiii învață cîntece de la bătrîni satului, alții ascultă legende, menținînd astfel mereu vie legătura dintre generații, contribuind la păstrarea tradițiilor strămoșești și în același timp gîndindu-se la viitor. Așa, de pildă, au înțeles copiii din Starchiojd, județul Prahova, să arate ce inimi mari aveau, cînd au fost inițiatorii unor sesători devenite tradiționale.
Pe cerul senin al acestor copii, copilăria-și cheamă dreptul la frumos și la duioșie, cîntecul zboară ca un fluture neobosit spre toate colturile pămîntului, glasul lor a-lungă norii grei care mai stăruie pe umerii frașii ai multor copii nevinovați. Prin ochii lor limpezi vezi strecurîndu-se lacrimi ale emoției, atunci cînd o bătrînă de 70 de ani cîntă cîntece învățate de la

bunicul ei, sau vezi strălucind firul de lînă pe care femeile îl torc în sărbători, vezi dragostea pentru părinți, vezi floarea păcii deschizîndu-se peste sufletele gingașe, vezi nemeșpomenita dorință de a ajuta să înflorească pămîntul.
Sub clopotul acesta de iarnă aburîndă, cînd peste lume cad furtuni și geruri, cînd unii oameni mari sînt ocupați să se înarmeze, sîntem invitați de un ziarist sucevean, într-o după-amiază, să luăm parte la o lectie de istorie și demnitate în comuna Dumbrăveni.
„Veniți într-o zi de sărbătoare — spune ziaristul — la cîminul cultural din comună, retrăiți împreună cu copiii oamenilor de omenie din Dumbrăveni „Lectia de istorie și demnitate” a neamului nostru, murmurăți împreună cu acești minunați „Trubaduri ai prieteniei” cîntecele popoarelor reunite într-un singur, mare cîntec de pace și prietenie, și vă veți trezi cîntînd și recitînd cu glasul inimii: „Părinți, bătrîni / Și voi munți de pretutindeni, / Prindeți mîinile în cea mai întinsă horă / Și lăsați copiii să cînte.”

IOANA PROCA ■

Chess Challenge 10 este cel mai perfecționat robot șahist, aflat în vânzare, produs în serie, dotat cu 10 programe care-i permit să joace cu orice, de la debutanți și „cartofi“ ca mine până la maeștri în toată puterea cuvintului. O simplă apăsare pe un buton și poți alege programul corespunzător cunoștințelor tale. Tipul însă știe tot, toate deschiderile, toate variantele, toate finalurile. Poți juca împotriva lui și cu albe și cu negrele. Dacă replica lui îți se pare prea slabă sau, dimpotrivă, prea tare, poți schimba programul chiar în timpul partidei. Ceea ce atinge formidabilul cu Chess Challenge 10 este programarea lui pentru mișcările neprevăzute, în afara programelor, în afara memoriei sale, mișcări ale hazardului, cele care dau cel mai uman chip șahului. Chiar libertatea, fantazia îi sînt prevăzute, introduse în program. El se poate prefăca că gîndește — și chiar gîndește, adică poate ieși din scheme și program. El poate combina memoria înmagazinată, programul dat cu hazardul, cu joaca, el chiar joacă! — pentru a nu mai insista asupra faptului că tipul poate pierde și se poate recunoaște învins. O lumină roșie se aprinde la o fereastră din dreapta și un morse bate cuvintele: I lose — am pierdut.

Engrozitor — scrie un ziarist care a jucat cu Chess 10 în programul 1, cel pentru începători, și a ieșit învingător, ingenușind „fiara“. Toate impresiile omului despre partidele sale cu robotul sînt scrise sub semnul groazei, spaimei și furiei, articolul dealtfel se intitulă „Gambitul lui Satar“, iar bucuria cu care omul a învins și în programul 2, „jucător mediu“, este apreciată ca „demonică“, o bucurie demonică. În programul 10, de competiție înaltă, „Chess 10 m-a ridiculizat: n-am existat...“ Termenii relației sînt tot timpul infernali, paroxistici: „Primul contact cu un robot jucător de șah te îngheață într-un fel de oroare a cărei amintire nu se va șterge niciodată.“ Sau: „... singur în fața acestui adversar cu chip alb, care nu seamănă nici-cum a om, te înfricoșezi. E lupta lui Iacob cu ingerul, cel mai adînc mister al Bibliei“. Sau finalul, după ce omul a fost învins discutabil, nu ridiculizat, în programul 3, „jucător experimentat“: „În lupta cu el, nu învinge cel care joacă mai puțin prost, cum e cazul partidelor cu amicul mei. Trebuie să fii mai bun decît el, să-l bați chiar cu jocul lui. Or, eu sînt uman, prea uman. Nu contează. Îl voi învinge în curînd. Îl voi smulge dinții. Îl voi rupe gura. Îmi va cere să-l ert, plîngînd, el, impasibilul ticălos. Îl voi circula neuronii, îi voi...“ Mărturisesc că toată șarja asta sarcastică nu mă prinde deloc în virtutea ei. N-am absolut nici o pornire rea împotriva robotului și cred că omul exagerază facil în verva lui. Nu văd nimic îngrozitor și ticălos în Chess Challenge 10. Dacă l-aș învinge — în programul 1, bineînțeles — l-aș mingia pe ochiul care clipește I lose. Dacă m-ar bate, m-aș programa tot cu o mingiere. Eu nu văd în el nici o fiară, nici un inger și cu atît mai puțin un Iacob în mine, înfrîntîndu-l. Atîta timp cît în mîntea lui nu e înmagazinată decît înofensiva gîndire șahistă, îl consider un semen de-al meu cu care pot discuta și mă pot amuza ca între oameni inofensivi. Cu cîți semeni te mai poți amuza azi? Cîți semeni mai sînt azi inofensivi? I-aș propune, poate, să mă lase să-l desrubez ca să văd doar cum e programată libertatea, neprevăderea, nechibzuința în el, dacă e tot așa ca la mine. La mine, de sute de ani — cum zic și înțelepții — programul mișcărilor libere nu e perfect și în domeniul acesta toți muritorii nu depășim jocul începătorului. Dar chiar dacă ar refuza, dacă s-ar încapățina să nu mă lase să-l desrubez programarea neprogramatului, eu tot i-aș da o umănă apreciere, pentru discreție și bun-gust în problemele vulnerabilității.

În concluzie, robotul șahist nu-mi inspiră nici o teroare, în schimb ceea ce e în mîntea unor șahiști nerobotizați, vii, superiori lui Chess Challenge 10, gata să transforme jocul într-un război de la 30 la 100 de ani, pierzînd orice simț ludic, incapabili să înțeleagă ce înseamnă I lose, ajungînd să suspecteze lumea până la ultimul borcan de iaurt și fiecare spetează de scaun, asta, da, mă cam, fără exagerare, îngrozește și prefer, pentru a mă liniști, să joc sub deviza Federației mondiale de șah: **Gens una sumus***, un E2—E4 cu fiara aceea blindă de robot care îmi va răspunde bip! bip! E7—E5. Ceea ce mă sperie rămîn șahiștii programați să nu se mai joace, ci doar să învingă, urînd...

* Sîntem o singură gîntă.

RADU COSAȘU ■

EVOLUȚII IMPORTANTE ÎN REALIZAREA MARELUI DEZIDERAT AL POPORULUI COREEAN DE REUNIFICARE PAȘNICĂ ȘI INDEPENDENTĂ, PE BAZE DEMOCRATICE, A PATRIEI

O contribuție concretă deosebit de elocventă la afirmarea unei dintre marile idei politice ale actualității internaționale — ideea unității forței naționale ca factor primordial al progresului multilateral al tuturor popoarelor — o reprezintă propunerile cuprinse în **Declarația Comitetului Central al Frontului Democratic pentru Reunificarea Patriei din R.P.D. Coreeană**. După cum a anunțat Agenția A.C.T.C., reluată amplu de presa noastră cotidiană, la 23 ianuarie, C.C. al Frontului Democratic pentru Reunificarea Patriei a convocat o ședință comună a partidelor politice și organizațiilor obștești din jumătatea de nord a țării, la propunerea Partidului Muncii din Coreea, iar la încheierea acesteia a fost dată publicității o declarație în care se prezintă un program concret în patru puncte, se avansează o serie de inițiative practice privind înființarea celei mai fierbinți aspirații a întregului popor coreean, din Nord și din Sud, reintregirea patriei.

Cunoscînd de-a lungul anilor multiplele inițiative și propuneri ale Republicii Populare Democratice Coreene, ale președintelui Kim Ir Sen în vederea reunificării pașnice și independente a țării, eforturile perseverente desfășurate în acest sens, acordîndu-le o deosebită apreciere și urmîrînd cu deosebit interes elementele noi ce apar în cadrul acesteia evoluții, opinia publică din țara noastră, poporul român acordă cu hotărîre întregul sprijin acestor inițiative și propuneri. Pentru că ele sînt îndreptate spre împlinirea unui ideal nobil, a unui drept sacru al poporului coreean: dreptul de a trăi într-o patrie unită, liberă și prosperă, de a-și soluționa singur problemele, fără nici un amestec din afară.

Într-o lume în care zăngănitul armelor se amplifică nu o dată în sonorități aenînțitoare, într-o lume în care dreptul forței nu a devenit încă de domeniul istoriei, atitudinea profund constructivă a R.P.D. Coreene, dorința sa sinceră de a aborda problemele reunificării patriei pe calea discuțiilor, a tratativelor pașnice, între coreenii înșiși atestă încă o dată adevărul probat de vasta experiență a vieții internaționale că nu există problemă, oricît de complicată, oricît de controversată care să nu poată fi soluționată pe cale negociată, într-un spirit de bunăvoință, receptivitate și respect reciproc. Cu atît mai mult trebuie să predomină această cale cînd este vorba de probleme ce urmăază a fi reglementate între două părți ale aceluiași națiuni, cazul Coreei.

Care este deci calea preconizată de Declarația C.C. al Frontului Democratic pentru Reunificarea Patriei din R.P.D. Coreeană, așa cum se desprinde din comunicatul dat publicității. În primul rînd, Nordul și Sudul trebuie să revină la ideea intrinsecă și la principiile Declarației comune din 4 iulie. După cum se știe, în

această declarație din 1972, Nordul și Sudul, pornind de la ideea națională, s-au adresat în mod solemn întregii națiuni să înființeze reunificarea țării în mod independent, pe baza principiului autodeterminării naționale, fără a se bizui pe forțe din afară sau pe amestecul acestora. Ideea marilor unități naționale urmînd să prevaleze dincolo de diferențele de ideologie, de ideal și sistem social, reunificarea țării se preconizează a fi realizată prin mijloace pașnice, fără a se recurge la folosirea armelor împotriva celeilalte părți. Dialogul inițiat în 1972, deși întrerupt din cauza atitudinii manifestate de autoritățile din partea de sud a Coreei, a găsit un profund ecou în rîndul tuturor forțelor democratice și progresiste din sudul țării, ceea ce și justifică revenirea la principiile enunțate în urmă cu aproape șapte ani ca bază de reluare a unor negocieri constructive.

Cea de a doua propunere concretă avansată în noul program se referă la necesitatea renunțării neîntîrziată la calomniile și acuzațiile reciproce, ambele părți trebuind să adopte calea creării unui climat de unitate națională, încetînd să se defăimeze reciproc.

Punctul al treilea se referă la necesitatea încetării necondiționate și neîntîrziată a oricărei acțiuni militare, de vrăjmășie și amenințare față de cealaltă parte.

La cel de-al patrulea punct, ultimul din programul concret, se propune convocarea congresului la scară națională — la Phoenician sau Seul — la care să fie reprezentate toate partidele politice și organizațiile obștești din Nord și Sud, un asemenea congres fiind apreciat drept calea spre negocieri și dialogul cel mai autorizat, amplu și realist, reprezentînd voința generală a întregului popor coreean. În cadrul Congresului națiunii din Nord și Sud — pentru care există propunerea de a fi convocat la începutul lunii septembrie, anul acesta — se propune discutarea pe larg a problemelor realizării unei colaborări multilaterale și a cooperării în toate domeniile — politic, economic, cultural și militar, inclusiv deschiderea completă a societății și activitatea liberă a partidelor politice din Nord și din Sud, soluții și alte probleme ce vor apărea în soluționarea obiectivului reunificării.

Enumerarea fie și succintă a celor patru puncte ale recentului proiect de reunificare pașnică a Coreei exprimă în mod evident faptul că acesta este un proiect realist, just și echitabil — apreciat ca atare — prezentînd o cale dreaptă de soluționare a problemei reunificării și un program concretizînd aspecte legate de dată, oră și loc în cazul tuturor propunerilor. Prevederile noului proiect reflectă, de asemenea, poziția neschimbată, consecventă a partidului și guvernului R.P.D. Coreene în direcția realizării dialogului și accelerării înființării, cauzei reunificării patriei. Ele exprimă, în același timp, con-

cordanța deplină dintre idealurile de pace, libertate și progres pentru care militază și acționează socialismul și politica concretă promovată în acest sens de o țară socialistă cum este Republica Populară Democrată Coreeană. Asemenea inițiative, asemenea acțiuni contribuie cu forța pe care o au totdeauna faptele la creșterea prestigiului socialismului pe plan mondial, evidențiază umanismul și vocația pașnică a ideilor socialismului, superioritatea concepțiilor socialiste despre lume și societate. Trebuie relevate în acest sens marca receptivitate și caracterul deschis al acestor concepții față de orice propunere constructivă, respectiv față de intenția recent exprimată de partea sud-coreeană privind inițierea unui dialog Nord-Sud în vederea reunificării pașnice a țării.

Realizarea unui stat național coreean unitar, independent și înfloritor, în conformitate cu năzuințele cele mai fierbinți ale întregului popor al Coreei — deziderat posibil prin transpunerea în viață a noilor propuneri constructive de reunificare formulate de R.P.D. Coreeană —, menținerea pe această cale a păcii în Coreea reprezintă un obiectiv deosebit de important nu numai pentru poporul coreean ci și răspunde, în același timp, dorințelor tuturor popoarelor iubitoare de pace din lume. Acesta este și motivul pentru care țara noastră, poporul român acordă întregul sprijin materializării tuturor ideilor, a tuturor acțiunilor ce converg spre reunificarea Coreei prin tratative pașnice de către coreenii înșiși, cu convinșerea fermă că înfăptuirea acestui mare ideal al coreenilor ar însemna nu numai o victorie de o mare importanță pentru poporul din această țară, ci ar constitui, în același timp, un factor de stabilitate și pace în Asia și în întreaga lume, o contribuție valoroasă la cauza generală a păcii și securității în lume, ar valida încă o dată rolul și importanța esențială a tratativelor, rezultatele concrete la care se poate ajunge prin această modalitate de abordare a problemelor. Tocmai fiind seamă de toate aceste implicații generale, cauza reunificării Coreei se impune a fi susținută amplu pe plan internațional, să găsească rezonanță necesară din partea tuturor statelor. În ceea ce o privește, România socialistă, Partidul Comunist Român, poporul nostru, după cum se arată în telegrama adresată de tovarășul Nicolae Ceaușescu tovarășului Kim Ir Sen, „...sprijină în modul cel mai hotărît noile propuneri ale Republicii Populare Democratice Coreene și îi adresează urări de deplin succes în înfăptuirea aspirațiilor sale de a trăi într-o patrie liberă și prosperă“.

DOINA IOVANEL ■

— Pin yin —

Versiunea fonetică a scrierii chineze

Spre sfîrșitul anului trecut, Consiliul de Stat al Republicii Populare Chineze a adoptat o hotărîre, în virtutea căreia versiunea fonetică a scrierii chineze — pin yin — va fi folosită ca sistem unitar de transcriere a onomasticii și toponomasticii chineze în limbile ce folosesc alfabetul latin. În temeiul acestei hotărîri, la 1 decembrie 1978, Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Populare Chineze a comunicat reprezentanților diplomatice că, de la 1 ianuarie 1979, în documentele diplomatice ale guvernului Republicii Populare Chineze onomastica și toponomastica chineză vor fi transcrise unitar în limbile ce folosesc alfabetul latin prin versiunea fonetică a scrierii chineze.

Se apreciază că prin adoptarea acestei măsuri se va pune capăt confuziei ce dănuie de multă vreme în transcrierea în limbile ce folosesc alfabetul latin a onomasticii și toponomasticii chineze. De pildă, în limbile engleză, franceză, germană sau spaniolă se folosește cite un sistem, dacă nu chiar mai multe, de transcriere a onomasticii și toponomasticii chineze. Astfel, un nume oarecare chinez putea să parvină la urechile ascultătorului român în citeva variante dialectice, pe care auzul neavizat al acestuia îl putea reține în și mai multe variante, redarea grafică a sunetului putînd apoi să multipleze încă și mai mult variantele românești ale aceluiași nume chinezesc. Însămănările de călătorie prin China și chiar traducerile din limba chineză, cu unele excepții, sînt exemple grăitoare în această ultimă privință.

Sistemul de transcriere fonetică a limbii chineze sau, într-un anume sens, versiunea fonetică a scrierii chineze, a fost adoptat în noiembrie 1957 de Consiliul de Stat al Republicii Populare Chineze și, în februarie 1958, de sesiunea Adunării Naționale a Reprezentanților Popolari a Republicii Populare Chineze. În hotărîrea organului suprem al puterii populare se pre-

ciza menirea sistemului de transcriere drept „instrument de sprijin în însușirea scrierii (ideografice) chineze și răspîndirea „limbii obișnuite“. Ulterior, în același an 1958, premierul Zhou Enlai aprecia că sistemul respectiv ar putea fi folosit ca modalitate de transcriere în documentele diplomatice și publicațiile destinate străinătății a onomasticii și toponomasticii chineze. În acest sens, s-au și adoptat anumite măsuri, iar în iulie 1978 s-a stabilit că se poate trece la transcrierea fonetică a onomasticii și toponomasticii chineze. Dealtfel, între timp, în august 1977, la Atena, Conferința pentru standardizarea toponimilor adoptase propunerea chineză ca toponomastica chineză să fie redată în limbile ce folosesc alfabetul latin prin sistemul de transcriere fonetică a limbii chineze, în condițiile în care China acceptase o perioadă de tranziție în care era dispusă să nu refuze documente, telegrame redactate în alte sisteme de transcriere fonetică.

Ce credem că ar trebui să știe cititorul român despre această versiune fonetică a scrierii chineze, în condițiile folosirii ei ca transcriere a onomasticii și toponomasticii chineze? Înainte de toate ar trebui reținut că transcrierea onomasticii și toponomasticii chineze — așa cum este preconizată de Consiliul de Stat — face abstracție de așa-numitele „tonuri“ din limba chineză vorbită, care conferă mai multe semnificații aceluiași silabe. Acceptînd această excepție ar fi oportun — credem — să se știe următoarele:

Din punct de vedere grafic, sistemul de transcriere fonetică a limbii chineze face uz de 26 de litere, prezente și în alfabetul nostru: a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z. Din punct de vedere fonetic, valorile din limba chineză sînt egale cu cele din limba română, după cum urmează:

a=a; b=p (pronunțat cu respirația reținută); c=t (pronunțat cu expirație ca și cum ar fi urmat de 'h'); d=t (pronunțat cu respirația reținută); e=iă, e; f=f; g=k (pronunțat cu respirația reținută); h=h; i=i, i; j=c (este urmat întotdeauna de litera i); (pronunțat cu respirația reținută); k=k (pronunțat cu expirație, ca și cum ar fi urmat de 'h'); l=l; m=m; n=n; o=o; p=p (pronunțat cu expirație, ca și cum ar fi urmat de 'h'); q=c (este urmat întotdeauna de litera 'i'); (pronunțat cu expirație, ca și cum ar fi urmat de 'h'); r=j, ăr; s=s; t=t (pronunțat cu expirație, ca și cum ar fi urmat de 'h'); u=u; v=u; w=u; x=și (este

urmat întotdeauna de 'i' sau 'u' cu valoarea 'ü'); z=t (pronunțat cu respirația reținută).

La acestea, se mai adaugă trei valori fonetice: zh=ce (așa cum se pronunță în cuvîntul cearșaf sau cum se pronunță englezescul 'ch'; pronunțat cu respirația reținută); ch=ce (același sunet; pronunțat cu expirație, ca și cum ar fi urmat de 'h'); sh=s.

Litera e se va citi 'iă' în silabele în care nu este însoțită de o altă vocală iar litera 'i' se va citi 'i' în silabele care încep cu 'r', 'zh', 'ch', sau 'sh' și în care nu este însoțită de o altă vocală.

Se mai impun explicații privind cîteva combinații fonetice uzuale: en se citește ă; ng se citește ăng; ian se citește ien; ong se citește ung.

În general, 'g' de la finele silabelor se pronunță ușor, nazal; pentru cei neavizați este aproape imperceptibil.

Călușîndu-se după aceste cîteva cunoștințe, credem că cititorul român ar putea pronunța rezonabil nume și denumiri chinezești, care îi parvin prin sistemul de transcriere fonetică a limbii chineze. Implicite se va corecta pronunțarea incorectă a numelor unor personalități chineze și a unor denumiri geografice chineze. Ca urmare, Mao Tzedung se va scrie Mao Zedong și se va citi Mao Tătung; Ciu En-lai se va scrie Zhou Enlai și se va citi C(e)ou Anlai; Hua Kuo-fen se va scrie Hua Guofeng și se va citi Hua Kuofang; Peikin se va scrie Beijing și se va citi Peicing; Șanghai se va scrie Shanghai și se va citi Șanghai; Canton se va scrie Guangzhou și se va citi Kuang(e)ou.

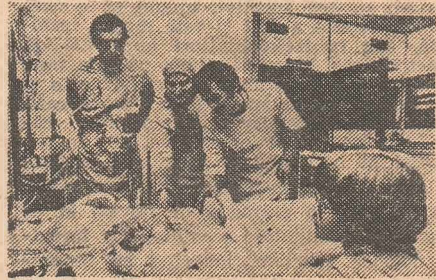
ROMULUS BUDURA ■

Mai mult decit un fapt divers

Arde! Arde! În timpul unei operații pe cord la o clinică de copii din R.F.G. — pacienta, o fetiță de cinci luni — sistemul de alarmă anunța izbucnirea unui incendiu. În câteva secunde, apoi, moderna clinică s-a transformat într-un infern cuprins de flăcări. Medicul a continuat operația până când, din cauza flăcărilor și a fumului, a trebuit să se retragă...

Se contura o veritabilă catastrofă, fiind vestea mult așteptată a readus liniștea: toți cei 122 de copii care se aflau în clinică au fost salvați. Bettina, fetița de numai cinci luni, se afla pe masa de operație tocmai în momentul în care a izbucnit incendiul (cauza — o scintie de la lucrările de sudură pentru noua instalație de aer condiționat de pe acoperișul clinicii, care s-a răspândit în câteva secunde prin grilele acestei instalații, cuprinzând întregul bloc operator).

Incendiul a fost stins, iar operația a reușit. Prilej de bucurie pentru mama copilului și pentru medicii.

Impresionant din punct de vedere uman, mai mult decit al responsabilității profesionale, a fost faptul că medicii și surorile nu au intrat în panică. „Cît s-a putut, am continuat”, a declarat apoi medicul care efectua operația. El nu s-a lăsat copleșit nici de fum, nici de spuma extincătoarelor. Operația a fost întreruptă doar o clipă când sănătatea fetiței părea periclitată. Pieptul micuței paciente a fost închis în grabă, iar doctorul Alexander Urban a fugit cu Bettina în brațe în secția de reanimare aflată în blocul vecin. Prin fum și spumă...

Între timp, ceilalți 122 de copii — care se aflau în pătuțurile lor sau în incubatoare — au fost evacuați cu mașinile salvării din blocul cuprins de flăcări. Focul devastator cuprinsese deja întregul acoperiș...

Lupta celor 500 de pompieri a durat șase ore. Victoria le-a revenit însă. Focul a fost izolat, dar incendiul a distrus întregul bloc operator. Se pare că această secție, unde urmau să fie operați pe inimă aproximativ o sută de copii, nu-și va putea relua activitatea normală înainte de trei luni.

Un fapt divers, care vorbește însă despre existența — dincolo de limitele spațiului — a sentimentului de solidaritate umană ca despre ceva care există încă în conștiința multor oameni, sentiment cu atât mai autentic cu cât el s-a declanșat când în pericol s-au aflat copiii, subiectul cel mai puțin capabil să alimenteze indiferența.

Un arhipelag care renaște

„Daan muna kayo” înseamnă, în tagalog, unul din numeroasele graiuri vorbite în arhipelagul filipinez. „Fii oaspetele nostru!” O generoasă invitație de a cunoaște un popor cald și ospitalier, o țară situată de cealaltă parte a globului pămîntesc, ne

adresează tinărul reporter Ioan Ivanici prin intermediul cărții sale „Filipine — un arhipelag care renaște”, apărută, ca un dar al acestei ierni caricioase, la Editura „Dacia”. Un arhipelag de 7.000 de insule, ale căror denumiri melodioase cu greu pot reține zborul imaginației. Luzon, Negros Leyte, Iloilo, Visayas, Mindanao... Adevărate paradisiuri vegetale însoțite de fastuoase spectacole ale naturii. Devotamentul cu care briza mîngieie, în amurguri ruginii, fărmiurile și, ca o compensație, tandrul sărut cu care palmierii se despart de fiecare dată de apele Pacificului. Incintătoare imagini fotografice, ce se compun într-un adevărat album — reflex al unei alte pasiuni a reporterului — nu-l lipsesc pe cititor de cunoașterea „pe viu” a acestui univers fascinant și tulburător.

Dar nu despre exotismul arhipelagului este vorba în primul rînd în această carte frumoasă pe care, parcurgînd-o, al bucuria să descoperi, odată cu autorul, o țară minunată, un popor dăruit cu sentimentul nobil al prieteniei adevărate, vesel și comunicativ, angajat într-un neostenit efort pentru lichidarea unei moșteniri grele și împlinirea unei binemeritate opere de civilizație și progres. Un popor care cu siguranță își va împlini visul de a ajunge în acea insulă a imaginației sale, pe care-o poartă discret în suflet. Cititorul va lua, astfel, cunoștință în paginile cărții cu lupta sa necurmată pentru libertate și independență împotriva unor forțe străine copleșitoare, cu figura de legendă a eroului național José Rizal, dar și cu realizările de azi ale filipinezilor, rod al unei naturi darnice, dar, mai ales, al clarității lucide a gândurilor lor. Al unei pilduitoare deschideri către lume. Numeroase sînt paginile în care Ioan Ivanici se apleacă asupra nebăntuitorilor afinități, atît în plan temperamental, cît, mai ales, istoric, care-i leagă pe români și filipinezi. Și mai numeroase sînt faptele care vorbesc despre felul în care cele două popoare își întind astăzi căldurose minile, simțindu-se mai aproape ca oricînd, sub impulsul unei voințe politice comune, ce anulează impedimentele pe care le-ar putea crea nesfîrșitele spații care le separă.

Ne permitem să credem că prin această carte curată, lipsită de inutile încercături stilistice, Ioan Ivanici a îndeplinit nu numai obligația reporterului, care nu poate să nu vorbească despre cele văzute, dar a reușit să aducă o contribuție merituosă la mai buna cunoaștere a unui popor prieten. Și, cu siguranță, aceasta este, în primul rînd, marele merit al volumului.

DUMITRU AVRAM ■

Anti drog

O marionetă dezarticulată, agonizînd. Cu o mină întinsă implorator spre o superbă și impasibilă floare de mac. Un timbru pentru francat scrisorile. Un accesoriu banal al civilizației, pe care colecționarii îl tratează ca pe o valoare obișnuită. Și totuși acest timbru emis de poșta italiană are o valoare infinit mai mare decit cea pe care i-o conferă filateliștii. Are valoare de document. Are valoare de simbol. Un simbol al luptei împotriva aceluia care încearcă să-și învioneze cenusul vieții cu ajutorul albului praf extras din sămînța florei de mac.

„La droga ucide” — avertizează inscrip-

ția de culoarea florii imprimate pe marca poștală. Un timbru. Care însă exprimă drama unei societăți confruntate cu un cumplit flagel. 40.000 de heroinomani în Italia anulul 1977, relatează revista italiană „L'Espresso”. Peste 60 de morți în peninsulă în același an. În R.F.G. numărul narcomanilor a ajuns, din păcate, la 60.000, scrie „Der Spiegel”. Cifra însoțită de o alta, cu mai puține zerouri, dar mult mai tragică prin ceea ce exprimă: 100 de morți!

În S.U.A. toxicomania reprezintă cel de-al treilea motiv al deceselor americanilor între 18—24 de ani. La nord, în Canada, se înregistrează în 1977 peste 33.000 de cazuri de inculpați pentru consum de stupefiante. Statisticile internaționale pentru 1976 — ultimul an pentru care există date complete — arată că în lume au fost confiscate 2,5 tone heroină, cu 50 la sută mai mult decit în 1975! Stupefiante... cifre! Iată o „industrie” neinregistrată în nomenclatorul nici unei economii naționale, un sector mînos al societății de consum, o bransă care nu cunoaște criza. Dimpotrivă. Cu toate măsurile luate de polițiile principalelor țări implicate sau de Interpol, cu toate că nu e zi în care presa de orice orientare să nu anunțe capturarea unor impresionante cantități de droguri sau a unor rețele de traficanți, „industria” dezumanizării proliferază. Și, ca un microb modern, devine imun la atacurile repetate ale antibioticilor, industria în cauză își descoperă noi surse de rezistență, o nedorită imunitate pentru care sînt puse în joc mijloace financiare deloc neglijabile.

Mijloacele de luptă împotriva aceluia care minjesc puritatea adolescenței cu spectrul morții și al nebuniei se dezvoltă și ele. Din nefericire nu în aceeași măsură, nu cu aceeași rapiditate de care beneficiază producția și mijloacele de comercializare a drogurilor.

E și greu, scrie „Der Spiegel”, cînd pe scena drogurilor își face apariția o nouă generație, cînd chiar copiii „gustă” stupefiantele, cînd tot mai mulți tineri cad în această patimă încă „din timpul școlii. Crescînd „clientela”, fabricantul nu face altceva decit să-și satisfacă exigențele. Și acest lanț al slăbiciunilor va continua să-și facă cursa între lăcomia profiturilor și dorința de o neidentificabilă fericire a consumatorilor. Dezintoxicarea? O mare problemă, apreciază publicația vest-germană, cînd în țară există doar 1.000 de locuri în clinici terapeutice pentru cei 60.000 de narcomani existenți. Oare acesta să fie drumul pe care trebuie mers? Cura de dezintoxicare? Un adevăr incontestabil impus de medicina modernă spune: Este mai ușor să previi decit să vindec. Pentru a preveni trebuie cunoscute cauzele care îndeamnă tineretul să se drogheze. Și totuși se pare că nici cunoașterea intimă a izvoarelor fenomenului nu contribuie cu nimic la eradicarea acestei maladii. O malade paradox. Singura pe care omul a creat-o de bunăvoie!

„Cîmpia cu hașis”. Așa o numesc narcomanii. Cîmpia viselor neîmplinite, a ne-realizatorilor deziderate, pe care se refugiază din fața insurmontabilelor baricade care cresc pe trotuarele civilizației occidentale. Evaziunea din realitate. O realitate care ar trebui să ofere mult mai mult decit cumpletele doze ale visului mortal.

Modalități de rezolvare există. Una dintre acestea a fost transant formulată de cunoscuta publicație „Le Monde”: „Atît timp cît valorile recunoscute vor rămîne banii, profitul, puterea de consum, putem să pariem că, în continuare, tinerii se vor droga și se vor sinucide. Dacă vrem să luptăm împotriva toxicomaniei, trebuie adoptate măsuri care să schimbe natura lucrurilor”. „E necesară o nouă lume!” conchide pe bună dreptate „Le Monde”.

IOAN ROȘCA ■

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Nemaipomenita viață ca în filme a vedetei cu ochelari negri

Îndrăznesc să presupun că majoritatea oamenilor nu doresc, cu orice preț, să devină vedete. Rămîne însă cert că ieșirea din anonimul prezintă o insidioasă tentație care macină o cantitate impresionantă de destine. Pofta umora de a fi arătați cu degetul capătă forme atît de ascuțite încît scopul ajunge să topească, prin grozava lui temperatură, orice urmă de moralitate a mijloacelor.

Numeroși sociologi americani, și nu numai dinși, au publicat în ultima vreme o normă de esuri docte și tratate sprintare din care rezultă că o parte cu totul ne-rezonabilă din clientela pușcărilor comite acte antisociale — adesea singeroase — pentru a-și câștiga mult rîvnitul drept de a ocupa pagina întâi a ziarelor, fie și cu miinile strînse, cuminte, în cătușe. În fața aparatelor de fotografiat și a camerelor de televiziune, criminalii și borfașii devin cocheti, aruncă în public ocheadе fascinante și își mișcă fețele, din toate unghiurile, pentru a fi văzuți și... invidiați. A deveni vedetă sau, și mai greu, a te mentine așa ceva merită toate caznele și compromisurile într-o lume în care publici-

tatea este doar partea văzută a aisbergului. Vedetele care nu și-au făcut loc, cu mitraliera sau pumnalul, spre topul de fețe știute își pavează drumul pompînd bani grei presei sau făcînd gesturi de o subtilă disperare. Doamnele din lumea mare își vind și sufletul pentru un ciorchine de bijuterii cu care să fie recunoscute la intrarea sau ieșirea din marile party-uri, domni foarte severi din aceeași lume se lasă imortalizați făcînd gesturile cele mai năstrușnice. Unii se îmbracă în frîșcă, la serate scorțoase, alții se dezbracă în Rolls-urile lor ușor de identificat, chiar și pe marile bulevarde, pentru a-și lua un friguros duș cu șampanie.

Goana după publicitate atinge o viteză amețitoare, deși se execută numai în curbe strînse. Așii acestui rally în care adesea startul se confundă cu linia de sosire reușesc să impuște, cu o insolentă greu de atins, doi iepuri: ei dețin și în lumea „bună” și în lumea tribunalelor poziții prioritare. Fernand Legros este unul dintre acești pirați necontestăți, figură misterioasă în sine, dar și mai misterioasă în fotografiile, pentru că poartă,

ziua și noaptea, o pereche de ochelari negri imenși, pălărie tot neagră cu boruri ample de umbrelă, cizme lungi și bluze înflorate care curg de pe dînsul în unde copioase și sofisticate. Rezultat dintr-un tată francez și o mamă grecoaică, născut prin Orient și naturalizat american, Fernand Legros care, la 25 de ani, avea în nu se știe ce buzunar un milion de dolari, și-a rotunjit mărunțiișul făcînd exhibițiile cele mai năzdrăvane, mereu pe muchia de cuțit a acelei zone în care legalitatea devine la prima vedere confuză spre a se dovedi, la a doua, boție curată.

Răsfațatul saloanelor vest-europene și al ospetelor pe peluzele nord-americane, Legros trebuie să-și organizeze cu strictețe timpul pentru că, între două nopți albe în miezul high-life-ului internațional, trebuie să treacă pe la multele tribunale unde este citat fără rea-voință. De curînd acest brigand în dantele, păzit de gorile plătite cu salarii de directori generali, a trebuit să compară în fața unei instanțe pariziene sub învinuirea de furt de mobilă. Castelul de unde a subtilizat conținutul fusese închiriat, senorial, tot de dînsul... Asemenea jafuri grațioase, realizate în dreapta și în stînga nemilos, cu un „stil” consecvent, formează un dosar voluminos. Avocații dînsului fac spume la gură, de ani de zile, cu un succes no-

tabil din moment ce Legros a lustruit multe bare de tribunal, dar pînă acum nici o zăbreă de celulă. În 1967, cînd i-a vîndut miliardarului american Algor Meadows 58 de pinze de Utrillo, Matisse, Duffy ș.a. și apoi s-a dovedit că 44 erau niște falsuri întristătoare, a început, de obicei, o procedură judecătorească teribilă pe care Legros, lăsîndu-se cu drag fotografiat, la toate interperările a prelungit-o, mereu cochet, pînă azi.

Presa de scandal, neobosită și fără principii clare (care pot deveni monotone), a început să îl descrie ca pe un escroc genial sau, eventual, ca pe o... victimă hăituită nemilos de un destin advers. Luîndu-se la trîntă cu soarta aceasta amară, care îi întinde la tot pasul capcane, Legros intruchipează traectoria nemaipomenită, a vedetei care își face publicitate nu din piatră seacă, ci speculînd la rece... șansele oferite de o societate care nu riscă să aibă pudori de la un anumit număr de zerouri în sus.

Cazul Fernand Legros a devenit atît de tipic încît un scriitor francez l-a caracterizat drept „cinema”. Bandidul trăiește adică exact ca în filme, făcînd din filmul vieții lui un spectacol la care societatea este dispusă să asiste pe bani...

RADU BUDEANU ■

MONDO UMANO ?

A muri de două ori

O temă ce reține tot mai mult atenția cineaștilor din „lumea a treia” este cea a imigranților, a lumii în care el ajunge și trăiește pentru un timp (mai lung sau mai scurt), a adaptării lui la o viață structural deosebită de cea a locuitorilor săi de baștină, a principiilor și filozofiei ce caracterizează această lume. Cum se poate lesne constata este vorba de o temă pe cît de vastă pe atît de complexă și cu caracteristici speciale pentru fiecare dintre eroii săi. Tocmai de aceea ea a fost abordată frontal, creîndu-se impresia adesea că e vorba de filme sau filmări realizate în direct, pe stradă sau în „cartierele” imigranților, fără decouri ad-hoc și uneori chiar fără a se recurge la actorii profesioniști. A fost încă un mod ce a sporit dimensiunea etică a dezbaterii și i-a configurat cu pregnanță dimensiunile estetice. Deși ar părea paradoxal, peliculele respective n-au fost deloc teziste, scenaristii și regizorii lor au pornit să exploreze o lume, să-i descifreze resorturile și chiar tainele. În consecință, în importante rînduri această muncă a primit încununarea spectatorilor și, de asemenea, pe cea a criticilor sau a juriilor unor festivaluri internaționale.

Unul dintre ultimele exemple de acest gen este și „Viața rea”, un film de o oră și jumătate, apreciat ca „un implacabil și bulversant document”, turnat cu o cameră ce s-a mișcat în voie și a vizat viața cotidiană a muncitorilor algerieni imigranți. Este acolo o scenă în care unul dintre ei rostește puțin sec, puțin înghitit aceste turburătoare cuvinte: „A nu muri în țară înseamnă a muri de două ori”.

Nu e mai puțin adevărat că în viața imigranților abundă fapte și fenomene ce nu au nevoie să fie inventate în filmele dedicate lor. Astfel, nu demult, un cotidian occidental povestea pe larg cum un bărbat elegant, cu vocabular ales, s-a prezentat la o societate de închiriat camere pentru birouri și a încheiat un contract pentru cîteva zile. O zi mai tîrziu, într-un anunț apărut în două publicații, el oferea de lucru într-o serie de țări din Orientul Apropiat. Abdelmajid Zaghdoudi, imigrant tunisian, era șomer de cîteva luni, iar oferta respectivă i s-a părut interesantă. Se prezintă la ofertant, completează fișe multe și, ceea ce este mai important, lasă o importantă sumă drept cautiune. Speră că acolo, unde va lucra, va reuși să-și revină. Ca el fac și alți imigranți, toți șomeri.

O zi mai tîrziu, cînd trebuiau relementate „ultimele probleme”, cel ce oferea de lucru nu apare și înțînirea respectivă se amină pentru dimineața următoare. Dar și în cazul întîlnirii reprogramate dl. X nu apare, iar secretara societății de închiriat birouri anunță multele persoane care-l așteptau că intrucit patronul este ocupat și are serioase probleme de rezolvat, va veni după amiază, la ora 15. Inșă, nici atunci nu apare și apoi nimeni nu-l mai vede pe acest X. S-a aflat ulterior că procedase la fel și în cazul întîlnirilor pe care le fixase pentru a doua zi altor persoane, în alte zone ale metropolei respective. Toți solicitanții tentanțelor slujbe pe care dl. X le oferea erau imigranți, iar mulți dintre ei plățiseră sume mari drept cautiune. Cauțiune, pentru ce?

Nu știm dacă în „Viața rea” sînt relatate și asemenea fapte, în aparență diverse. Cum nu știm nici cum au reacționat autoritățile respective aflînd de atari întîmplări și originea celor ce le-au căzut victimă. Bănuim, în schimb, că în momentul cînd și-a dat seama că a fost iarăși amăgit, Abdelmajid Zaghdoudi a privit resemnat în gol și în sinea lui s-a gîndit la cuvintele turburătoare ale colegului — în destinație și drame — din filmul amintit.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Capcana

Noutăți la loturi: Halagian se ocupă de olimpici, Mateianu de tineret, Cernăianu a rămas bun în grad la lotul A. Sacrificat a fost numai Constantin care a avut o scurtă carieră între Galați și Valencia (tango!). Odată consolidate cele trei loturi, victoriile sînt asigurate. Putem să dormim liniștiți! Vom câștiga Cupa Europei, ne vom califica la viitorul Campionat mondial și, dac-om ține-o tot așa, vom bate și echipa Cosmos din New York!

Lăsînd gluma la o parte, vreau să vă fac o dezvăluire. Din toate aceste mișcări de șah, Covaci este cel mai apărut. El nu are nici o răspundere directă, el coordonează pur și simplu! O conferință la Paris, un voiaj la Rio de Janeiro, un interviu dat la Roma și, uite așa, fotbalul nostru avansează, încet, dar sigur! Vreau însă să atrag atenția cititorilor că numirile lui Halagian și Mateianu la loturi ascund în sine o capcană pe care cel doi o vor resimți mai înții ei și apoi cluburile, pe care le antrenează. S-ar putea zice că sînt un cursurgiu, fiindcă una spun și alta tumez. Mai înții că n-am recomandat ca aștia doi antrenori să fie aduși la lot. Am recomandat altceva: ca loturile naționale să se construiască pe scheletul echipelor celor mai în formă. Dacă Halagian ar ieși în teren la Olimpiadă cu echipa F. C. Argeș, întărită, să zicem, cu doi sau trei jucători, ideea este perfectă. Dacă Mateianu ar juca meciurile reprezentativei noastre naționale de tineret cu echipa F.C. Baia Mare, întărită cu 2-3 jucători, lucrul ar fi perfect. Dar o citire atentă a loturilor ne arată că de fapt s-a procedat la dezmembrarea celor mai în formă echipe în campionatul nostru; e vorba de Argeș și F. C. Baia Mare și că jucătorii au fost împărțiți în mod arbitrar în trei garnituri care numai omogene nu sînt! Ni se va răspunde că din pricină de rațiuni, pe care noi le știm cu toții, această departajare a fost necesară.

Nu, spun eu. Încă o dată: se merge pe cirpeală, pe lipsă de rațiune, pe dorința de victorie imediată și nu se începe cu începutul, lucru pentru care pledez de mai bine de 25 de ani. Ce înseamnă lot olimpic în accepțiunea cea mai adevărată a cuvîntului? Coman, olimpic? Stan, olimpic? Ștefănescu, olimpic? Dobrin, olimpic? Ivan II, olimpic? Ei sînt niște bunici pentru această categorie. Dacă nu puteau să joace la lotul A trebuiau lăsați pentru old-boys, dacă se va organiza vreodată campionat mondial de old-boys. Așadar, din nou lipsa de gândire ne duce într-o fundătură. Știm că ambițiile celor de la federație sînt mari, dar înainte de ambiție trebuie rațiune. Nu numai cu jucători cu nume vom avea fotbal, miîng! Nu am nimic împotriva celor virstnici care arată o formă constantă. Cred și acum că Dobrin, Coman, Dinu, Vigu și alții își au loc în naționala noastră. Dar dacă ceva, niște prevederi ale vreunui regulament îi împiedică să participe la vreo competiție, nu trebuie să facem din ei niște juniori sau jucători de 23 de ani. Că n-avem cum!

Așa încît, scriînd aceste rînduri, vreau să atrag atenția și lui Halagian, și lui Mateianu că-și primejduiesc situația la propriile lor cluburi. Una este să stai toată ziua la Pitești și la Baia Mare și alta să faci naveta între aceste orașe și București. El ar fi trebuit să răspundă federației cu un Nu categoric la invitația pe care aceasta le-a făcut-o, pentru că sîntem abla la jumătatea campionatului și vom vedea, cu durere, cum două echipe aflate într-o situație foarte bună vor avea de luptat cu oboseala și dezinteresul propriilor lor antrenori care sînt supralicitați.

Să se înțeleagă o dată pentru totdeauna că fotbalul românesc poate fi construit numai la cluburi!!!

EUGEN BARBU ■

Suspendarea lui Dobrin și implicațiile ei

După cum se știe, în urma unor abateri disciplinare comise de fotbalistul Nicolae Dobrin, în timpul îndelungatei convocări a lotului olimpic în stațiunea Poiana Brașov, Biroul federal, strîns în pripă și într-o alcătuire incompletă, a decis în urmă cu aproximativ 15 zile excluderea definitivă a internaționalului piteștean din activitatea competițională! Decizia pripită și surprinzătoare prin duritatea ei, izbutind să facă abstracție de meritele de excepție, mai vechi și mai noi, ale jucătorului în cauză. Că a fost pripită ne-o probează faptul că marți la prînz a avut loc o nouă reuniune a Biroului federal, de data asta în formație completă, în cadrul căreia s-a reluat în discuție cazul Dobrin, hotărîndu-se, în urma audierii fotbalistului respectiv, nechemat la prima ședință (!!), reducerea sancțiunii la o suspendare de 6 etape.

Înainte de a comenta decizia propriuzisă, e de datoria noastră să-i informăm pe cititori că întrunirea de marți s-a desfășurat, la indicația expresă a președintelui F.R.F., cu ușile închise, reprezentanții organelor de presă fiind invitați să părăsască sala!! Măsură fără precedent, care nu s-a aplicat la ședința anterioară, cînd ziaristii au luat parte la dezbateri, ea apare cu atît mai gravă și mai greu de explicat cu cît în fruntea federației de fotbal se află, nu de foarte multă vreme, chiar un reprezentant al presei!! Și pentru că tot am ajuns aici, să menționăm că, în timp ce Biroul federal rediscuta cazul Dobrin, toți antrenorii federației, inclusiv Constantin Cernăianu, responsabilul echipei naționale, și Cornel Drăgușin, coordonatorul lotului olimpic, își vedeau de lucru la mesele lor (ei nefăcînd parte din forul respectiv), ciudată situație în care se găsea și secretarul F.R.F. cu cel mai îndelung stagiu în strada Vasile Conta 16, fostul internațional Ion Alexandrescu!

În ceea ce privește suspendarea dată lui Dobrin, ne permitem s-o apreciem, pe temeiul unei documentări proprii asupra situației care a condus la ea, drept prea drastică. Dealtfel, din cit ne-a fost dat

să aflăm, mai mulți dintre membrii Biroului federal au împărțit, în cuvîntul lor, acest punct de vedere, o serie de vorbitori solicitînd pentru Dobrin o pedeapsă administrativă ușurătoare, pe linia propunerii, înaintată cu promptitudine, de conducerea clubului argeșean. Profesorul Angelo Niculescu, de pildă, recunoscut pentru exigența sa în raporturile cu jucătorii, a fost de părere că, în condițiile unui sezon greu și încărcat de responsabilități, fotbalul nostru nu trebuie să se dispenseze de serviciile lui Dobrin. Animat ca totdeauna de un înalt spirit de sportivitate, decanul selecționărilor în echipa reprezentativă, Mircea Lucescu, ne-a declarat că a făcut drumul pînă la București, intrerupîndu-și programul de pregătire, mai ales spre a apăra cauza lui Dobrin. Dacă ar fi fost vorba de un altul, a spus Lucescu, n-aș fi venit, dar m-am încumetat la o asemenea deplasare numai spre a contribui, cu puterile mele, ca unul dintre cei mai mari jucători pe care-i avem să nu fie pedepsit în mod nefiresc, acum, spre sfîrșitul unei cariere dintre cele mai frumoase. O sumedenie de alți componenți ai Biroului federal (Vasile Carolică, Mihael Birsan, Ștefan Covaci, Dan Matel etc) s-au pronunțat în același sens, considerînd, în urma unei analize realiste a situației de fapt, că trecerea pe tușe a unuia din cei mai în formă fotbalisti ai sezonului trecut, plasat în partea superioară a tuturor ierarhiilor și, inutil s-o mai repetăm, în simpatia tuturor iubitorilor jocului cu balonul rotund, poate aduce prejudicii fotbalului nostru, angajat în primăvară în bătălii decisive. Pentru că, să-i dăm matematicii ce-i al ei, 6 etape de suspendare înseamnă pentru Dobrin șanse reduse, dacă nu chiar inexistente, de a lua parte la meciurile internaționale ale lunii aprilie cînd, așa cum s-a întîmplat și cu alte ocazii, contribuția internaționalului piteștean ar putea să incline balanța de partea tricolorilor.

Scriînd încă o dată că, după părerea noastră, sancțiunea dată e prea aspră, avem în vedere tocmai vorbele serioase,

profunde și temelnice ale unora din membrii Biroului federal, rostite nu la supărare, ci după o analiză responsabilă a faptelor, cît și circumstanțele atenuante ce pot fi invocate de sportivul în cauză. Bunăoară, am întreba de ce, știînd bine firea lui Dobrin, selecționerii l-au supus unui îndelungat regim de claustrare, ba încă într-o stațiune ca Poiana Brașov, plină la tot pasul de tentații?! Din cîte cunoaștem, există o hotărîre superioară ca reuniunile de mai lungă durată ale federațiilor loturi să nu mai fie îndreptate spre Poiana Brașov sau spre localități similare, abundent populate și bogate în tentații pentru sportivi, numai că o asemenea decizie a fost și este mereu încălcată, sub ochii îngăduitori ai C.N.E.F.S. Cineva zicea, glumind numai pe jumătate, că dacă am avea un Las Vegas, acolo și nu în altă parte am organiza toate cantonamentele loturilor reprezentative, cerîndu-le performențelor să stea, zile în șir, închiși în hoteluri! O asemenea bruscare a regimului obișnuit de viață n-a dat, s-au adunat o grămadă de dovezi în acest sens. rezultatele scontate, dar forurile noastre sportive, începînd cu federațiile și terminînd cu cluburile de mîna a șaptea, se încăpățînează să repete, an de an, același procedeu. Iată că, la Poiana Brașov, nu numai Dobrin a căzut în greșală, ci și cîțiva componenți ai echipei naționale de hochei, ca să nu pomenim decît de cazurile în jurul cărora s-a făcut vîlvă!

Să nu se înțeleagă din cele de mai sus că vrem să-l scoțem pe Dobrin basma curată. El a greșit, nu încapă nici o îndoială, numai că greșala lui, din care sperăm că a tras învățămintele de rigoare, nu merita o pedeapsă atît de aspră. E mai puțin grav, și cu asta încheiem, să faci o nedreptate decît să persisti în a merge cu ea, pînă în pinzele albe.

EMIL NEGOIȚA ■

Time-out

● Din cîte sîntem informați, fostul președinte al clubului Rapid, Florea Tănăsescu, urmează să fie numit director la Lucașfăruș, înlocuindu-l pe profesorul Constantin Ardeleanu. Acesta revine în Vasile Conta, ca antrenor federal. ● „Sportul” de marți susține că tinerii schiori români sînt dotați pentru cursele de fond. Așa o fi, dar rezultatele de pînă acum par să contrazică afirmațiile lui Paul Iovan. ● Aflăm de la federația de box că la 9 februarie va avea loc, în Sala Floreasca, prima dintre galele promise. Vor urca în ring, între alții, Remus Cosma, Ștefan Boboc, Ion Budusan, Ștefan Băiatu și Nedelea Mocanu. ● A sosit la F.R.F. raportul observatorului U.E.F.A. referitor la arbitrajul prestat de birlădeanul Nicolae Rainea la meciul Liverpool — Anderlecht din cadrul Supercupei. Prin amabilitatea lui Nicolae Marinescu, l-am parcurs, constatînd că observatorul E. Porolla l-a acordat arbitruului român nota maximă. Dealtfel, pentru a sublinia prestigiul de care se bucură

Nicolae Rainea în lumea arbitrajului european, să notăm că cel mai bun arbitru român al anului 1978 a fost desemnat, nominal, să conducă la centru partidele Italia — Olanda, unde va fi secundat de Cristian Teodorescu și Marcel Buzea, și Duisburg — Honved, în cadrul Cupei U.E.F.A.

● DE CE A DEMISIONAT EUSTATIU MARGĂRIT? La numai cîteva luni de la numirea sa ca antrenor federal și coordonator al loturilor reprezentative de box, conferențiarul universitar Eustațiu Mărgărit a demisionat! Rugîndu-și să comenteze această surprinzătoare decizie, ne-am izbit de un zid de tăcere! Lapidar, fostul campion ne-a declarat doar „m-am întors la catedră”. Noul secretar al federației de box, colonelul Dumitru Ciobotaru, a fost mai explicit, anunțîndu-ne că s-a ajuns la divorț din cauza „nepotrivirii de caracter”. Mărgărit, a continuat campionul de altădată al greilor, n-a acceptat munca în colectiv, considerînd că trebuie să ia de unul singur toate deciziile! O informație suplimentară: lotul, aflat în pregătire pentru europene, a fost încredințat unei echipe, dirijată de Ion

Popa. Din ea mai fac parte Ion Chiriac, Dumitru Ion și Marin Diaconescu. ● Președintele Colegiului central de arbitri de fotbal, Nicolae Lăzărescu, a condus, simbatic și duminică, o instruire la care au fost invitați arbitrii proveniți din rîndul foștilor jucători divizionari. Aceștia au lăsat „examinatorilor” o impresie dintre cele mai bune. ● Portarul dinamovist Claudiu Ionescu a apărut, în meciul cu Calpisa Alicante, fără greșală, suplîndu-l cu brio pe Cornel Penu. ● Deși urmează să joace, nu peste multă vreme, în sferturile de finală ale Cupei campionilor europeni, echipa de tenis de masă C.S. Arad n-a mai fost înscrisă pentru ediția 1979—1980 a competiției! Economii, economii, dar nici chiar așa.

● DUMITRU — BUN NUMAI PENTRU STEAUA? Antrenorul federal Constantin Cernăianu e de părere că echipa reprezentativă va renunța definitiv la serviciile internaționalului Ion Dumitru! Cităm: „ne-am convins, la Poiana Brașov, că Dumitru nu mai poate păstra ritmul. El nu mai are rezistența necesară unui jucător de națională”. Oare?

Handbalul nostru e din nou la înălțime

Notăm cu satisfacție faptul că echipele noastre de handbal masculin, angrenate în cupele europene, au pîșit cu dreptul în faza sferturilor de finală. În Cupa eupeilor,

juvind excelent la Geissen, Minaur Baia Mare a trecut cu 23—22 pe Hüttenberg, luînd o opțiune decisivă pentru meciul retur, programat simbatic la Baia Mare.

Întîlnind, pe teren propriu, cunoscuta formație spaniolă Calpisa din Alicante, campioana României, Dinamo București, a prestat un joc splendid, încîntînd asistența și aducîndu-i aminte de „epoca de aur” a handbalului nostru, de 3 ori campion al lumii. Rămînînd la meciul din Palatul sporturilor și culturii, să remarcăm pofta de joc și inspirația întregii garnituri bucureștene, în care jucătorii mai tineri s-au ridicat la înălțimea „veteranilor” Penu și Licu, ultimul în imagine, șutînd și marcînd un nou gol.

Deși semifinalele vor aduce în fața echipelor românești adversari mult mai dificili, sîntem convins că grupările antrenate de Oprea Vlase și Lascăr Pană vor depune toate eforturile spre a recîștiga pentru handbalul nostru pozițiile frunfaze de acum cîțiva ani. Le dorim mult succes.

Cristian Mihăilescu se prezintă:

„Caricatura mă ajută să țin contact strins cu lumea”

- Eu nu știu să mă prezint.
- Chiar așa? Cum vă numiți?
- Cristian Mihăilescu.
- Ce profesie aveți?
- Inginer mecanic, lucrez în proiectare la Uzinele „Republica”.

- Și de ce rideți?
- Rid zilnic sau, altfel spus, reacționez prin ris la tot felul de întâmplări cotidiene cu iz de caricatură.
- Fiind inginer mecanic, cred că sînteți în specialitate cu desenul pe care-l faceți, pentru că, de fapt, și umorul este ceva mecanic.
- Risul de pe urma desenului meu are altă soartă. Dacă desenul nu înmagazinează niscaiva rafinament și o brumă de imaginație, atunci risul nu se declanșează; poate că aveți totuși dreptate, o fi chiar mecanic.
- Când ați debutat și unde?
- Cam demult, prin '68, în revista „Amfion” a Institutului de construcții București, cu o caricatură cam șchioapă, dacă nu chiar invalidă, oricum era prima și-i păstrez nu numai o amintire plăcută, dar și zincul acasă.
- Observ că sînteți foarte exigent cu debutantul Mihăilescu. De atunci ați mai publicat?
- Nimic pînă anul trecut. Am continuat să desenez, dar trebuie să recunosc că m-am ocupat mai mult de profesiune, de familie, am doi copii și-i iubesc prea mult ca să-mi pierd timpul cu altceva.
- Zece ani pînă la un nou debut! Cam mult.
- Ce puteam face? N-aveam timp să bat pe ușile redacțiilor. Și așa se publică puțin, iar revistele care fac loc acestei cenușăre care este caricatura, apar aproape cu aceeași colaboratori. De ce să-i deranjez.
- Ei de ce, poate că aveți umor, poate aveți ceva de spus?
- Haideți să vorbim mai încet, că ne-aude cineva. Prea mulți de poate. Cititorii, în rîndurile cărora mă aflu și eu, sînt dornici de umor, de umor de bună calitate, și cînd nu este se multumesc cu ce găsec. Uitați-vă la revista de specialitate, bună-rea, este cea mai căutată revistă de umor de la noi, dovadă că se vinde, se e-puizează chiar imediat după apariție.
- Ce este pentru dumneavoastră caricatura?
- Desen și idee. Aș putea spune că e mult mai mult, deoarece ea mă ajută să țin un contact strins cu lumea cînd public și, doar, cu prietenii cînd nu public.

ION PREDOȘANU ■

Cum circulăm, cum trebuie să circulăm

Se știe că Bucureștiul este orașul românesc cu cel mai mare număr de autovehicule și se mai știe că numărul acestora e în continuă creștere, mai ales în ceea ce privește proprietatea personală, ca o ilustrare convingătoare a ridicării nivelului de trai și a puterii de cumpărare a populației. Zilnic intră în trafic peste 60 de mașini noi, adăugându-se parcului existent și celor aproximativ 35 000 de autovehicule aflate, în același interval, în tranzit prin Capitală. De aici, firește, o sumedenie de probleme, de a căror rezolvare răspunde, cu bune rezultate, după opinia noastră, Serviciul de circulație al Miliției Capitalei, unde am realizat, zilele trecute, dialogurile care urmează.

„Iarna, vara, dimineața, seara, se circulă la fel!”

— Tovarășe colonel Constantin Grădinaru, ca șef al Serviciului circulație, ne puteți oferi câteva date despre modul cum se circulă azi? Mai bine ca altădată, mai rău?

— Întii de toate, trebuie să avem în vedere condițiile obiective în care se desfășoară circulația pe raza Bucureștiului. În 1978, de exemplu, parcul auto a crescut, față de 1977, cu aproape 10 la sută. În ceea ce privește autovehiculele proprietate personală, cu 13 la sută. Anual, cam 11 000 de persoane intră în posesia unui carnet de conducere. A crescut parcul, a crescut densitatea, a crescut rulajul. Iarna, vara, dimineața, seara, se circulă la fel de intens și pericolele sînt la fel de mari. Cu toate acestea, există statistici ferme în acest sens, nu vorbe sau dorințe personale, numărul accidentelor e staționar. Agenții de circulație stau la posturile lor, 24 de ore din 24, pe ger, pe arșiță, pe ploaie, căutînd să ajute la buna desfășurare a traficului rutier și să preîntîmpine, prin vigilență, eventualele accidente. Uneori, se știe, ei amendează sau iau carnete, dar fac acest lucru numai în cazuri temeinic justificate și, subliniez acest aspect, fără plăcere. Cred că pietonii și conducătorii auto ar trebui să-și schimbe atitudinea față de ei, colaborînd mai mult cu agenții de circulație, acordînd mai mult respect muncii lor, nu dintre cele mai ușoare, dar dintre cele mai îngrate. Activul nostru voluntar, din care fac parte peste 4 000 de șoferi, e în creștere, dar ne-ar bucura să simțim un sprijin mai substanțial din partea cetățenilor.

— În ce direcție?

— Am să dau un exemplu. Avem încă dificultăți cu conducătorii auto angrenați în tamponări ușoare, fără consecințe grave, fără victime omenești. După noile dispoziții, ei au obligația să scoată mașinile din partea carosabilă și să le ducă pe străzi laterale sau în parcaje, după care să se prezinte la noi, în strada Logofăt Udriște, pentru primirea adevărîței necesare reparării. Din păcate, uneori lucrurile se petrec altfel, oamenii coboară de la volan și se iau la hărăț, pentru un far spart sau cițiva centimetri de vopsea lăuată, blocîndu-se, pentru multe minute, întreaga circulație!

— Cu ce încălcări ale disciplinei rutiere e mai des confruntat serviciul pe care-l comandați în ultima vreme?

— Cu fel de fel. Consumul de alcool la volan e în scădere, dar mari bătăi de cap ne dau parcarile făcute după ureche, pe străzi înguste, cu trafic intens. În aceste cazuri, parcă din ce în ce mai frecvente, cînd conducătorul auto nu-i de gîsit, sînt nevoiți să apelăm la automacarale, transportînd mașina parcată neregulamentar într-un loc anume, de unde ea poate fi ridicată numai după achitarea unei amenzi. Cu cît mașina rămîne mai mult în parcaj, cu atît taxa crește.

— Tovarășe colonel, am auzit că aveți obiceiul de a ține audiențe cu martori. E adevărat?

— Da. Am acordat, anul trecut, peste 5 000 de audiențe, rezolvînd, în măsura posibilităților, doleanțele celor care au solicitat o discuție directă cu mine. Firește, rezolvînd în măsura în care cererile, de tot felul, în special contestații, aveau o bază legală. Sînd de vorbă cu un conducător auto în prezența altora, cum ziceați,

consider că, dezbătînd o anume problemă, cea ridicată de cetățeanul respectiv, nu numai că o soluționez într-un fel sau altul, dar fac și o muncă de educație celorlalți, interesați și ei, direct sau indirect, în chestiune. Au fost cazuri cînd, după ce am discutat cu o persoană, altele au renunțat la revendicările lor, înțelegînd din convorbirea purtată ce șanse au să obțină cele dorite.

— Ultima noastră întrebare se referă la Școala de șoferi amatori. Are ea capacitatea de a primi între cursanți pe toți cei dornici s-o urmeze?

— Capacitatea școlii nu depășește, pe serie, 2 800 de locuri. Din cîte cunosc, numărul cererilor de înscriere e mult mai mare, apropiindu-se de 15 000. Legat de asta, aș vrea să menționez că, în cadrul examenului pentru obținerea carnetului de conducere, am luat măsura simplificării probelor de poligon în favoarea accentuării rolului conducerii propriu-zise în trasee aglomerate, în condiții mai aproape de cele ce vor fi întîlnite la volan. Vreau să anunț că, în curînd, prin grija primăriei, școala va beneficia și de un poligon.

„Se cere să acordăm o atenție sporită pietonilor”

— Tovarășe colonel Petre Viașu, sînteți specialist în probleme de sistematizarea și reglementarea circulației. În ce fel contribuie sectorul dumneavoastră la desfășurarea în bune condiții a traficului rutier?

— Amenajările rutiere și modernizările de drumuri au, adesea, un rol important în reducerea accidentelor. Am să dau cîteva exemple. Pe Bulevardul 1848, în dreptul magazinului „București”, se înregistrau, pînă la construirea pasajului pietonal subteran, mai multe accidente mortale pe zi. Acum, deși fluxul a sporit considerabil, ajungînd pînă la 11 mii de mașini pe oră și sens, nu se mai semnalează nici un accident grav. La fel a scăzut serios numărul de accidente pe Bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej, unde au fost asezate balustrade protectoare pentru pietoni, pe o anumită porțiune a Bulevardului Ion Sulea, între Leonțin Sălăjan și întreprinderea de medicamente, unde s-au montat garduri despărțitoare între liniile de tramvai, în alte locuri. Considerăm că această acțiune, în care am primit ajutorul ediliilor orașului, trebuie continuată, mai puțin în zona centrală în care, datorită densității și îngustimii străzilor, nu prea e spațiu suficient pentru dezvoltarea unor viteze periculoase, cît pe arterele de penetrație în oras, pe Șoseaua Colentina, pe Pantelimon, pe Bulevardul Constantin Brăncoveanu, pe Șoseaua Alexandriei, și alte locuri în care se semnalează în prezent încă destule accidente.

— Accidentele la care vă referiți se produc, cel mai adesea, între autovehicul și autovehicul sau între autovehicul și pietoni?

— Peste 60 la sută din accidente au loc din cauza pietonilor și, ca o consecință firească, și numărul victimelor din rîndul acestora rămîne, în ciuda eforturilor agențiilor de circulație, mare. Nu în creștere, prin comparație cu situația din anii trecuți, dar demn de luat în seamă și, în orice caz, considerabil. Germenele accidentului rămîne, fără îndoială, indisciplina rutieră, împotriva căreia trebuie să ducem o luptă inversnată și o muncă de

educare continuă, la toate nivelurile, în școli, în întreprinderi, peste tot. Trebuie să acordăm o atenție sporită pietonilor și, în general, omului, acest factor fiind responsabil în peste 90 la sută din accidente.

— Tovarășe colonel, în altă ordine de idei cîte intersecții semaforizate are, în prezent, Capitala? Numărul lor e suficient?

— După calculele noastre, orașul numără peste 500 de intersecții principale, dar semaforizate sînt numai 176. Ar trebui să fie, pentru a da circulației un plus de siguranță, 240, acțiunea fiind în curs de realizare. Numai că, montînd semafoare la fiecare colț, fragmentăm și mai mult fluxul, împiedînd asupra vitezei medii de deplasare, afectînd în special transportul în comun. Căutăm, și sperăm să găsim în această privință, cele mai bune soluții.

„Întii lași cheile în contact, apoi vii și reclami că mașina a dispărut!”

— Tovarășe locotenent colonel Preda Marin, conduceți ceea ce se cheamă brigada antifurt, ocupîndu-vă, firește, cu furturile de și din autoturisme. Care e situația din acest punct de vedere?

— Fenomenul infracțional pe linia furtului de și din mașini nu a ajuns și nu va ajunge, sîntem convinși și decisi să facem totul în acest sens, la stadiul războiului din Occident, dar el se mai manifestă pe ici, pe colo. Anul trecut, de pildă, au fost furate 236 de autovehicule, cifră relativ redusă țînd cont de parcul existent, numai 8 din ele nefiînd găsite pînă la această oră.

— Ce fel de mașini se fură mai des, tovarășe Preda Marin, și cine sînt cei care comit asemenea fapte antisociale?

— S-au semnalat și furturi de trilere, de mașini ale Salvării, de taximetre, dar ponderea o dețin automobilele, de stat sau particulare, mai ales. Cei care fură sînt, de regulă, tineri, iar numărul lor e, în general, redus, infractorii dînd mai multe lovituri. Astfel, am reușit, prin vigilență și cu ajutorul cetățenilor, să depistăm cițiva infractori înrăiți care și-au primit pedeapsa meritată fiind, cînd a fost cazul, judecați la locul de muncă. Daniel Henț, de pildă, a avut la activ 19 furturi, toate vizînd mașini marca Fiat. Marin Dumitru și-a însușit 17 motorete, iar Constantin Costache, 25. Ultimul lăua ce avea de luat, piese de schimb mai valoroase, aruncînd restul în riul Colentina! Recent, după o pîndă de mai multe zile, l-am depistat pe Jianu Iancu din Pucioasa, autor a două furturi de camioane Roman diesel din zona Gării de Nord. Faptele acestora, singulare în atmosfera de muncă și corectitudine ce domnește în țara noastră, sînt condamnabile și ele și-au primit pedeapsa cuvenită, după legile în vigoare. Aș dori, însă, să insist asupra unui alt aspect, legat de atitudinea celor care au devenit victime, adesea din superficialitate.

— Vă ascultăm.

— Mulți dintre conducătorii auto favorizează comiterea de infracțiuni sau nu fac nimic pentru a preîntîmpina furturile! Cu alte cuvinte, întii lași cheile în contact, apoi vii și reclami că mașina a dispărut! Unor asemenea șoferi trebuie să le facem cîteva recomandări, menite, pe de o parte, să asigure securitatea mașinii și, pe de alta, să limiteze fenomenul infracțional. Să nu mai lase autovehiculele parcate la întimplare, în locuri dosnice și neiluminată! Să evite lăsarea la vedere a unor obiecte tentante, radiocasetofoane, aparate radio, obiecte de îmbrăcăminte, ca să nu mai vorbim de acte, inclusiv dublura cheilor! Să doteze turismele cu dispozitive antifurt, aflate în comerț.

TRAIAN IORDĂCHESCU ■

Slalom printre bariere

Șoferul Emil Herciu de la Fabrica de zahăr Roman, folosea autobasculanta cu capacitate de 7 tone așa cum îi poțtea inima. Dorea să plece acasă în comuna Mircești (localitate aflată în județul Iași) ori în oraș pentru a-și rezolva treburi personale, se urca la volan și pleca fără măcar ca cineva din conducerea unității, șeful de garaj ori portarul să-l deranjeze cu întrebarea unde se duce.

Într-una din zilele lunii ianuarie i-a venit din nou dorul de ducă (dor ce-l venea tot mai des în ultimul timp). Pe la orele 16,00, dînd binețe portarului (care îi răspundea întotdeauna cu zîmbetul pe buze), a pornit-o spre comuna unde domiciliu. După ce și-a făcut treburile, s-a gîndit că n-ar fi rău să-i facă o vizită fratelui său. S-a întîlnit cu acesta și împreună au făcut o haltă la bufetul din comună, unde s-au încălzit cu cîteva porții zdravene de vin fierț.

Cum între timp se înnoptase și atmosfera la bufet nu era atît de „animată” precum dorea, plictisindu-se, Emil s-a urcat la volanul autobasculantei, pornînd, nu cumva să credeti în direcția Roman pentru a duce mașina la garaj, ci din nou spre satul Iugani (una din localitățile componente ale comunei Mircești).

În drum spre casă s-a oprit pentru a invita în cabină pe Iosif Hălănduț, mecanic agricol la S.M.A.-Iugani și pe Mihai Bălțeanu, șeful unității sus-amintite.

Aproape de stația C.F.R. Mircești, din spre Roman se găsește un pasaj la nivel, în punctul de intersecție a drumului județean cu magistrala feroviară. În afara sembarierelor automate lăsate, semnalele roșii intermitente, vizibile de la distanță, atrăgeau atenția la acea oră

conducătorilor de vehicule că traversarea căii ferate este oprită.

Apropiindu-se de drumul de fier, E. H. a observat în față pe direcția sa de mers semnalele de interzicere a trecerii și în plus două autoturisme care așteptau trecerea trenului și respectiv ridicarea sembarierelor, așa cum în oraș conducătorii de vehicule așteaptă apariția culorii verzi a semaforului electric.

Șoferul nostru nu dă curs semnalelor, ignorînd chiar și pe paznicul de barieră care, cu felinarul roșu și fanionul, îi făcea disperat semn să oprească, deoarece din ambele direcții (calea ferată fiind dublă) se apropiau trenuri și se angajează în slalom printre sembarierele lăsate.

Din relatarea unui martor, ce se afla în cabina autovehiculului și care în urma accidentului a supraviețuit, rezultă că șoferul a observat totuși unul din trenuri și anume pe cel de marfă care circula din direcția Roman spre Pașcani. „E departe, pot să trec” au fost ultimele cuvinte ale șoferului. Cînd a ajuns cu partea din față a autobasculantei pe a doua linie ferată, a fost lovit de locomotiva acceleratului Suceava-București, tren pe care șoferul nu-l observase.

Puternica coliziune a aruncat autovehiculul pe linia ferată alăturată unde a fost „luat în primire” de marfă și tîrît circa 200 metri, după care trenul s-a oprit fiind blocat de autovehiculul care a rămas pe drumul de fier.

Șoferul și mecanicul agricol I. H. și-au pierdut viața în accident, iar cel de-al treilea ocupant al cabinei s-a ales cu leziuni grave. Autobasculanta a fost distrusă în întregime. Avarii s-au produs la cele două locomotive și la instalațiile automate ale pasajului C.F.R.

Circulația feroviară și rutieră prin punctul respectiv au fost întrerupte mai mult de o oră.

Un lanț întreg de încălcări grave comise de șofer: folosirea ilegală a autovehiculului, conducerea acestuia sub influența alcoolului, nesocotirea regulilor de circulație la trecerea peste calea ferată au generat un șir întreg de consecințe la fel de grave.

Răspunderea morală pentru acest accident revine deopotrivă conducerii Fabricii de zahăr Roman, șefului de garaj și lucrătorului cu protecția muncii de la această unitate.

„Lipsa la apel” repetată a unor mașini după terminarea programului de lucru, cazurile de indisciplina în rîndul șoferilor care se proliferau de la o zi la alta, nu au constituit vreun motiv de îngrijorare și cu atît mai puțin pentru luarea unor măsuri din partea factorilor menționați mai sus.

Faptul că pe șosele se depistează zilnic sute de autovehicule folosite nelegal de șoferii respectivi, se datorește în primul rînd conducerii unor unități care tolerează asemenea practici pe cît de păgubitoare, pe atît de periculoase.

Sînt și situații cînd conducerile unor unități „recompensează” într-un mod foarte original pe șoferi, permițîndu-le să plece cu autocamionul, autobasculanta, autospeciala, tractorul etc., deocori nu pentru o oră-două, ci pentru cîteva zile, pentru a-și rezolva nu numai problemele lor personale, ci pentru a efectua transporturi în folosul unor terțe persoane.

Pentru a-i aduce la realitate pe cei care confundă averea statului cu cea personală, se impune o mai fermă intervenție a centralelor, a ministerelor deținătoare de parcuri auto.

Colonel VICTOR BEDA ■

NOUL, ÎN MEDICINĂ, PE CALEA CEA BUNĂ!

(Urmare din pag. 1)

cazurile unor gânditori originali ce merita mai multă atenție decât le acorda Ministerul Sănătății, conducerea sa, foștii săi miniștri. În spiritul de înalt umanism al societății socialiste românești de azi, în spiritul de grijă absolut excepțională pentru orice șansă de mai bine, oriunde s-ar ivi ea, conducerea partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu însuși, au făcut totul pentru ca gândirea originală românească din medicină și nu numai din medicină să-și găsească întru chiparea cea mai grabnică, mai potrivită și mai corectă. Noul ministru al sănătății, reputatul medic român Eugen Proca, a depus o strădanie de o înfinită noblețe pentru ca vechi și prea mult amânate probleme ale noului în medicină să-și găsească în sfârșit rezolvarea. În câteva luni de zile s-au întreprins la Ministerul Sănătății, datorită grijii permanente a partidului, acțiuni fără precedent nu numai în timpul nostru, dar — mi-aș permite să spun — că și de-a lungul unor mult mai largi arii geografice. Unde în lume s-ar fi găsit cu atita rapiditate — cum s-a întâmplat în aceste ultime luni — loc pentru ca un autodidact ca Pavel Kozak, cu rezultate, după părerea noastră, excepționale, dar fără diplomă și fără „forme” în regulă, să-și dovedească, împotriva tuturor suspiciunilor de clan, puterea sa reală, descoperirile sale? Este emoționant că s-a putut, în România, crea cadrul pentru ca Pavel Kozak să devină pe perioada experimentului cercetător principal I, ceea ce înseamnă profesor universitar. Asta înseamnă — repetăm — profesor universitar. Dacă Pavel Kozak va dovedi în testarea pe care o face la Spitalul clinic Fundeni adevărul său, el nu va face altceva decât să răspundă imensei generozități a Partidului Comunist Român, exprimată prin atmosfera corectă și dreaptă în care lucrează Kozak, cu o dotare tehnico-științifică de cel mai înalt nivel, având la dispoziție colectivul pe care l-a cerut și exercitându-și, în linii mari, nu numai datoria, dar și vocația de cercetător. Să fie limpede și pentru Pavel Kozak și pentru bolnavii pe care-i tratează: nu oriunde în lume s-ar fi găsit o gândire atât de suplă și de îndrăzneată care să ofere imediat cele mai bune condiții posibile la noi pentru verificarea adevărului. Că mai sint greuțuți, că mai sint invidii, că mai sint necazuri știm, și vom milita fără istov, alături de toți cercetătorii cinstiți, pentru cauzele lor drepte, pentru o atmosferă într-adevăr prielnică și proprie cincinalului revoluției tehnico-științifice. Cînd, altcîndva, și unde, altundeva, s-ar fi făcut ce s-a făcut pentru ca marele descoperitor care este dr. Ioan Pușcaș să trăiască într-un oraș cum e Șimleul Silvaniei gloria meritată și să-și poată, în liniște (cîtă liniște îi pot da bolnavii care se bulucesc într-acolo), desăvîrși cercetările, în domeniul gastro-enterologiei și nu numai în acesta? Militînd ani de zile pentru Vasile Boici, să nu uităm să mulțumim acum conducerii partidului și statului pentru recunoașterea generoasă și dreaptă a contribuției descoperitorului român prin acordarea titlului de medic primar gradul I și prin asigurarea, la Timișoara și în 26 de județe, a unor centre specializate în aplicarea tratamentului său. După cum cititorii noștri pot constata în acest număr al revistei, la Cluj-Napoca doctorul Mihai Iubu și-a reluat activitatea. După cum, de asemenea, cititorii noștri își amintesc, în perfectă legalitate își desfășoară activitatea Tina Covaliu. Se bucură de tot interesul Ministerului Sănătății autovacinul doctorului Mihai Băcanu. Preocupări mai timide, dar preocupări iar nu antipreocupări, dovedește ministerul și în privința Tamarei Păunescu și a lui Tiberiu Danciu. Mici probleme administrative care-și vor găsi rezolvările în scurtă vreme îl țin încă la distanță de posibilită-

tea manifestării din plin pe dr. Grigore Osipov-Sinești. Minunate înfăptuiri însoțesc munca de inspirație și răspundere a dr. Florea Dinu, la Cîmpina. Și dacă noi, cei care am pledat pentru cercetarea corectă a cauzelor acestor oameni, dacă noi, cei care nu ne-am sfiit să ne luăm de piept cu autoritățile în materie, pentru a rupe zăgăzurile obtuzității și pentru a se afirma din plin tot ce e valoros în noua gândire medicală românească, dacă noi am riscat de multe ori stima unor cititori care ne credeau naivi cînd apărăm pe niște indivizi ce păreau vrăci, dacă noi ne-am pus în aceste lupte nu doar condeiul, ci chiar uneori prestigiul, nu înțelegem de ce n-am spus azi că într-un singur caz lucrurile merg prost. E vorba de cazul inginerului chimist N. Ionescu-Dimbovița. L-am primit pe N. Ionescu-Dimbovița în redacția noastră și în casa noastră, cînd a venit îmbrăcat văcar, cu cizme de cauciuc și cu hainele ponoșite ale vieții grele pe care o ducea. L-am ascultat și l-am omenit. Părea modest și fără îndoială avea ceva de făcut pe lume. Am crezut de la început și credem și acum că serodiagnosticul lui N. Ionescu-Dimbovița merita atenție. Și N. Ionescu-Dimbovița a dovedit în public că nu e un șarlatan în privința serodiagnosticului. Dar — vai! — de la omul necăjit și dispus să ofere totul în schimb doar al — zicea domnia-sa atunci — recunoașterii publice și pînă la N. Ionescu-Dimbovița cel de astăzi o cale lungă a fost străbătută. O cale lungă și nedreaptă. Căci dacă în vremea în care era făcut șarlatan și i se falsificau procesele verbale cu privire la adevărul serodiagnosticului său noi îl apărăm pe Ionescu-Dimbovița, apărînd în el o șansă a omenirii amenințate, incriminînd conducerea Ministerului Sănătății de inerție și de rea voință chiar, astăzi, cu aceeași gură, cu același condei și cu aceeași conștiință trebuie să informăm pe cititorii noștri că Ministerul Sănătății, prin toate formele, profesorul Eugen Proca însuși, acționează perseverent și emoționant pentru recuperarea tuturor întîrzierilor și pentru ca N. Ionescu-Dimbovița să dea țării și omenilor tot ce a făgăduit să dea. Astăzi inginerul chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița a primit din partea statului român absolut tot ceea ce a cerut și mai mult decât ceea ce a cerut: titlul de cercetător științific principal I, mobilier, aparatură, instrumentar, reactivi, materiale și personal sanitar în str. Horațiu nr. 8-10, sectorul 7, București, a primit aprobări, așa cum a cerut, pentru începerea tratamentului, a primit locuință, toate onorurile convenite, dar n-a primit — din partea cui oare? — impulsul lăuntric să se apuce de treabă. Fără nici cea mai mică urmă de omenie, cu un cinism pe care-l arătăm cu degetul, inginerul chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița, pentru ale cărui adevăruri revista noastră și-a riscat prestigiul, poartă astăzi pe drumuri bolnavii de cancer, mișîndu-i grosolan, derutîndu-i și manevrîndu-i, pur și simplu, pentru șantajarea autorităților, cărora inginerul chimist dorește să le smulgă, pe această cale, încă un avantaj, și anume acela de a i se acorda titlul de medic. În ceea ce ne privește, considerăm că această cerere nu este absurdă în măsura în care N. Ionescu-Dimbovița va dovedi că poate vindeca oamenii de cancer. Dar aceasta este o treabă care de-abia de-acum încolo trebuie dovedită. Căci dacă în privința serodiagnosticului Ionescu-Dimbovița a produs dovada adevărului său, în tratarea oamenilor, din motive meschine și pe care le condamnăm, el încă n-a produs nici o dovadă oficială. Nu mai spunem că nici în ce privește serodiagnosticarea N. Ionescu-Dimbovița nu mai face în momentul de față nimic. Atitudinea acestui om ne mîhneste profund. Sigur, bolnavii trebuie să știe ceea ce N. Ionescu-

Dimbovița a declarat și anume că, oricum, cel puțin un an de zile de-acum încolo el nu poate începe nici un tratament, deoarece nu are culese plantele de care are nevoie. S-ar putea ca aceasta să fie o dificultate obiectivă. Dar nu este o dificultate obiectivă, ci una subiectivă, care aparține pur și simplu lui N. Ionescu-Dimbovița aceea că el s-a închis în casa lui de pe Cîmpul Pipera, s-a înconjurat cu 6 cini mari și nedornici de cooperare, și-a lăsat barbă mare și declară, pur și simplu, că vrea să i se facă repede acolo, pe cîmp, un institut internațional de 12 etaje. Nici mai mult, nici mai puțin. Dacă sint 11, inginerul chimist nici nu intră în discuție cu autoritățile. Eu sint convins că nu un institut de 12 etaje, ci sute de asemenea institute ar putea apărea, prin grija neînchipuit de caldă față de om a partidului nostru, a președintelui Nicolae Ceaușescu, dacă inginerul chimist ar putea azi să-și probeze, în condițiile și așa excelente pe care le are, eficacitatea ideilor sale în tratamentul cancerului. Dar cine oare, în toată această lume, ar putea acorda titlul de medic unui om numai pentru că zice el că tratează cancerul? Dar cine oare ar putea construi 12 etaje pentru un om care mine s-ar putea, după ce se termină construcția, să ceară și muțarea rîului Dimbovița? Sau cine știe ce altceva? Iar eu cred că pentru cauza salvării oamenilor nici mutarea cursului unui riu nu ar fi ceva exagerat. Dar asta în situația în care la condițiile pe care statul român le oferă azi lui Ionescu-Dimbovița domnia-sa va răspunde cu modestia inițială, cu patriotismul pe care ni-l striga în sediul redacției noastre și-n dialogul pe care l-am publicat, cu grija față de om la care se referea atunci cînd fostul ministru al sănătății n-avea nici o grijă față de el. Și dacă N. Ionescu-Dimbovița era supărat că ministrul sănătății din acea vreme se spăla pe miini în timp ce vorbea cu el și nu-l băga în seamă, n-avem noi dreptul astăzi să fim supărați — să zicem nu ca niște oameni care l-au sprijinit, ci ca niște simpli compatrioți ai domniei-sale — pe N. Ionescu-Dimbovița, care nu numai că nu ne răspunde întînzîndu-ne mina cînd noi îi tot întîndem miinile, ci ne întinde labele cîinilor săi și injură ca un birjar pe cei care l-au scos din anonimat și pe cei care l-au făcut să existe ca nume în această țară? Ingratitudine și patriotism uitat și omenie pusă după colț! Căci, N. Ionescu-Dimbovița, dumneavoastră ne cereți să vă ajutăm să nu se mai taie siinii femeilor pentru că vă era milă de soarta lumii și astăzi faceți din cei chinuți masa de manevră și de șantaj. Nu-i drept! Și nu-i onest!

Există însă în natură un echilibru. Și putem spune cititorilor noștri că pe linia preocupărilor sale profunde din ultimele luni de-a da toate șansele de manifestare și de verificare a gândirii originale românești, Ministerul Sănătății a acordat toate cele necesare pentru experimentul său doctorului Mihai Leontopol la Centrul fonaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L. din Șoseaua Pandurii din Capitală. Iar la dr. Mihai Leontopol nu e vorba numai de niște dorințe ale sale pentru vindecarea sau ameliorarea unor cancere, la acest doctor e vorba de rezultate spectaculoase, de vindecări care pot fi verificate în realitate și de o activitate dedicată în mod explicit omului, fără nici un moft și fără nici o ezitare. Nici Mihai Leontopol nu s-a bucurat în anii din urmă de înțelegere din partea Ministerului Sănătății. Dar, ca și alți medici, el a avut un puternic sprijin la Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, a cărui autoritate în materie trebuie încă o dată omagiată. Și deși Leontopol a avut el însuși mult de suferit, astăzi, prin grija Ministerului Sănătății — grija care decurge din atenția plină de toate caratele omeniei — el este în plin proces de verificare a tratamentului cu produsul

„L” cu acțiune anticanceră, produs brevetat de OSIM. Rezultatele acestei testări le vom comunica la vremea potrivită. Dar putem spune de pe acum că în acest spirit și numai în acest spirit se poate ști adevărul și el poate fi prețuit așa cum se cuvine. Și numai astfel bolnavii pot beneficia de ceea ce este bun și valoros în gândirea unui om.

Cu bucurie primim din partea Ministerului Sănătății, știrea pe care o și inserăm în revista noastră, cu privire la redeschiderea dosarului dr. Mihai Dănilă.

Și mai este un element compensatoriu în natura umană: chiar în aceste zile, în care atîția bolnavi se lovesc de refuzul lui N. Ionescu-Dimbovița, de a arăta ce știe și cît știe, un tânăr cercetător, absolvent al Facultății de fizică, Ion Dinu, produce dovezi cu privire la metoda sa de serodiagnosticare a cancerului și la încercările, deocamdată promițătoare, de vindecare a unor forme de cancer. Metoda este asemănătoare sub raport practic cu cea a lui N. Ionescu-Dimbovița, cu toate că aceștia nu s-au cunoscut niciodată. Ei au ajuns paralel la aceeași metodă de depistare precoce a tumorilor maligne. Urmează ca în aceste zile, conform făgăduinței Ministerului Sănătății, fizicianul Ion Dinu să dovedească într-un cadru științific de necontestat, ce știe și cît știe.

Acestor oameni și marilor clinici recunoscute în materie, li se pot adresa bolnavii pentru ca printr-un efort solidar tot ce se poate face să se facă și nici o șansă reală să nu se piardă din toate șansele vieții. Ministrul sănătății, prof. dr. Eugen Proca, ne-a comunicat într-o convorbire îndelungă avută ieri că nici o opreliște nu va sta în fața acelor care doresc într-adevăr să facă bine oamenilor și care pot să facă acest bine. Nici o prejudecată, nici un fel de obtuzitate. O atitudine pe care o salutăm și pe care o cerem cu autoritatea pe care ne-a dat-o lupta grea dusă alături de toți cercetătorii de la aceia ce au dat măcar o iluzie, dacă nu chiar o șansă, oamenilor.

Este momentul să spunem că toți cei în suferință vor găsi, așa cum ne-a asigurat conducerea Ministerului Sănătății, așa cum ne-a asigurat comitetul de partid al Ministerului Sănătății, loc pentru a-și alina suferința. Nimic nu va putea opri pe bolnavii să se interneze imediat în marile noastre clinici sau în clinicile unde își experimentează metodele doctorul Mihai Leontopol și doctorul Dănilă. Nutrim speranța că N. Ionescu-Dimbovița va ieși din carapacea egoismului — la urma urmei atât de puțin folositor și lui însuși, ba chiar păgubitor pentru noi toți — și va dovedi în practică patriotismul său, arătînd ce poate, dacă — să ne scuze chimistul — poate într-adevăr ceva. Poate că N. Ionescu-Dimbovița, inflamdat de nenorocirea umană, a promis pentru oameni mai mult decât putea. Poate că el, pur și simplu, are doar serodiagnosticul pe care a dovedit că-l minuieste cu bune rezultate; acesta trebuie dat oamenilor, trebuie folosit de oameni.

Pătrunsă de responsabilitatea actelor sale, revista noastră nu va înceta o clipă să militeze pentru ideile generoase, revoluționare, ale partidului, pentru afirmarea concretă a noului în folosul societății și al oamenilor, în folosul cercetătorilor înșiși, cu obiectivitate și spirit riguros științific. Nu vom abdică de la datoria noastră de a lupta pentru om, nu vom minți, dar nici nu vom da false iluzii. Vom milita pentru adevărul unor destine, al unor conștiințe, chiar împotriva mofturilor trecătoare și grandomane ale unora din aceste nume. Cu dreptul celor care i-au scos din anonimat pe acești oameni, scriem astăzi aici că oricît de drag ne-ar fi oricare dintre ei, mai drag ne e adevărul, mai drag ne e omul, mai tulburătoare ne e suferința, mai lucidă ne e speranța și mai neînduplecată ne e voința de a ne face datoria.

EVENIMENT: DOUA NOI LUCRĂRI ALE PROFESORULUI C. ARSENI

Prima, „Probleme de diagnostic neurochirurgical în patologia infantilă”, în colaborare cu Lenke Horvath și Viad Ciunea, abordează probleme de diagnostic ținînd seama de ultimele date în acest domeniu. Este scrisă concis și clar, fiind utilă nu numai neurologului

și neurochirurgului, dar și pediatrului. A doua, „Crisele epileptice. Diagnostic electroclinic, fiziopatologic și tratament”, în colaborare cu I. Stolca și L. Tudor, este sinteza unei experiențe clinice și de cercetare a autorilor de peste 25 de ani. De asemenea, o carte la curent cu toate datele actuale ale cercetării mondiale, prezentînd mecanismele producerii crizelor epileptice, aspectul clinic, tratamentul. În plus, sint arătate și aspectele sociale ale acestei maladii.

Anacronismul forței

(Urmare din pag. 1)

acest fapt să devină efectiv și ireversibil, rezolvarea diferendelor pe calea tratativelor, bunele înțelegeri și respectului reciproc sint în concepția noastră elementele care pot demonstra că umanitatea a atins la acest sfîrșit de mileniu acel grad de civilizație care îi permite să-și tran-

șeze disputele cu armele spiritului.

Intr-un imaginar clasament al lumii întocmit după criteriul aportului la fondul de aur al ideilor, soluțiilor și acțiunilor practice dedicate înfăptuirii păcii, înțelegerii și conviețuirii pașnice între națiuni, România ocupă negreșit unul din primele locuri, semn că sint domenii în care civilizația socialistă poate să-și afirme din plin superioritatea chiar înainte de a fi cîștigat bătălia pentru dezvoltare.

FLACĂRA Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nănescu - 16 17); reportaj (Nicolae Cristache - 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu - 16 18); scrisori, anchete cetățenești (Marga Nedelea, E. Seculeanu - 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian - 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef adjuncț (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU